

Suinteresuotųjų šalių poreikių vertinimas įgyvendinant Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos (EED) 7 straipsnį

Ataskaita D2.1

Projekto koordinatorius: EUROPOS ENERGETIKOS IR KLIMATO POLITIKOS INSTITUTAS
(INSTITUTE FOR EUROPEAN ENERGY AND CLIMATE POLICY STICHTING – IEACP)

2-sis darbo paketas – „Leader“ organizacija: Energijos taupymo fondas – EST

2019 m. spalio mėn.

Šiam projektui finansavimą skyrė
Europos Sąjungos programa „Horizontas 2020“, kuri skirta moksliniams tyrimams ir inovacijoms,
pagal dotacijos sutartį Nr. 840034

Autoriai

Bettina Reidlinger, Austrijos energetikos agentūra

Nina Pickl, Austrijos energetikos agentūra

Christian Praher, Austrijos energetikos agentūra

Dokumento pavadinimas	Suinteresuotųjų šalių poreikių vertinimas įgyvendinant Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos (EED) 7 straipsnį
Darbo paketas	DP2
Dokumento tipas	Pristatoma
Data	2019 m. spalio 14 d.
Dokumento būseną	Galutinė versija

Padėkos ir atsakomybės atsisakymas

Projektas „ENSMOV“ gavo finansavimą iš *Europos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“* pagal dotacijos sutartį Nr. 840034.

Nei Europos Komisija, nei joks asmuo, veikiantis Komisijos vardu, neatsako už tai, kaip gali būti panaudota ši informacija. Už šiame leidinyje išreikštą nuomonę atsako tik jo autorius ir ji nebūtinai atspindi Europos Komisijos požiūrį.

Leidžiama atgaminti ir versti nekomerciniais tikslais, nurodžius šaltinį.

Sutrupinimų sąrašas

EED – Energijos vartojimo efektyvumo direktyva

MRV – stebėseną, ataskaitų teikimas ir jų tikrinimas

MS – valstybės narės

EEO – energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema

Santrauka

Šioje ataskaitoje pateikiami pagal programą „Horizontas 2020“ projekto „ENSMOV“ (toliau – ENSMOV) įgyvendinimo metu atliktos apklausos, kuria buvo siekiama nustatyti aktualiausias temas, susijusias su energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema (EEO) ir alternatyviomis priemonėmis pagal EED 7 straipsnį, rezultatai. Šios apklausos rezultatai rodo, kad įgyvendinant EED 7 straipsnio politiką, politikos formuotojų, ministerijų, įgyvendinančiųjų institucijų ir visų kitų suinteresuotųjų šalių (pavyzdžiui, įpareigotųjų šalių, rinkos dalyvių, asmenų, susijusių su energijos vartojimo efektyvumu) požiūriu, labai svarbios šios temos, kuriomis būtina keistis žiniomis tarp valstybių narių:

- užtikrinti EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumą refinansavimo prasme (pvz., susigrąžinant išlaidas įpareigotosioms šalims);
- politikos formavimas siekiant kuo labiau sumažinti visų susijusių šalių išlaidas;
- didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes;
- įvertinti šalutinį EEO sistemų ir alternatyvių priemonių poveikį;
- energijos taupymo papildomumo ir reikšmingumo užtikrinimas.

Dėl stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo procedūrų, susijusių su EED 7 straipsniu, būtina, kad valstybės narės toliau dalytųsi žiniomis šiose srityse:

- stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemonės (pvz., žiniatinklio programos, skaičiavimo gairės ir kt.);
- pagalba nustatant imties dydį ir stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo parametrus;
- aiškios ir konkrečios stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės;
- patikrinimo reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po energijos taupymo priemonės įgyvendinimo);
- ekonomiškai efektyvus stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo paslaugų teikimas pagal EED 7 straipsnį.

Valstybės narės skirtinga sparta įgyvendina EED 7 straipsnio reikalavimus, todėl skiriasi ir poreikis keistis žiniomis. ENSMOV siekia suteikti valstybėms narėms galimybę dalytis skirtingais metodais, kad jos galėtų tobulinti savo nacionalinę energijos vartojimo efektyvumo politiką.

Turinys

Santrauka	4
1 Įvadas	8
2 Metodas	9
3 Lūkesčiai dėl ENSMOV	12
4 Prioritetų eiliškumas.....	15
4.1 Politikos įgyvendinimo prioritetų eiliškumas.....	15
4.1.1 Politikos įgyvendinimo prioritetų eiliškumas pagal ministerijas ir įgyvendinančias institucijas.....	15
4.1.2 Politikos įgyvendinimo prioritetų eiliškumas pagal įpareigotąsias šalis ir visas kitas suinteresuotąsias šalis.....	18
4.2 Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo prioritetų eiliškumas	20
4.2.1 Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo prioritetų eiliškumas pagal ministerijas ir įgyvendinančiąsias institucijas	20
4.2.2 Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo prioritetų eiliškumas pagal įpareigotąsias šalis ir visas kitas suinteresuotąsias šalis.....	23
5 Politikos įgyvendinimas ir (per)projektavimas pagal EED 7 straipsnį	24
5.1 EEO sistemos / alternatyvių priemonių rengimas	24
5.2 Teisiniai ir politiniai aspektai	27
5.3 Politikos įgyvendinimo organizavimas.....	31
5.4 Bendravimas	33
5.5 Gebėjimų stiprinimas	36
5.6 Finansiniai aspektai.....	38
5.7 Techniniai ir praktiniai klausimai	40
5.8 Politikos įgyvendinimo apžvalga.....	44
5.9 Papildomos temos.....	46
5.10 Pageidaujamas keitimasis žiniomis.....	47
6 Stebėsenos, ataskaitų teikimas ir tikrinimas (MRV) pagal EED 7 straipsnį	48
6.1 EEO sistemos ir (arba) alternatyvių priemonių MRV organizavimas.....	48
6.2 Teisiniai ir politiniai aspektai	50
6.3 Gebėjimų stiprinimas	52

6.4	Finansiniai aspektai.....	53
6.5	Techniniai ir praktiniai klausimai	55
6.6	Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo apžvalga	59
6.7	Papildomos temos.....	61
6.8	Pageidaujami žinių mainai	61
7	Šalies analizė.....	62
7.1	Austrija	62
7.2	Belgija	63
7.3	Bulgarija	64
7.4	Kroatija.....	66
7.5	Prancūzija	67
7.6	Vokietija.....	68
7.7	Graikija.....	69
7.8	Vengrija	71
7.9	Italija.....	72
7.10	Lietuva	73
7.11	Nyderlandai.....	74
7.12	Lenkija	75
7.13	Rumunija	77
7.14	Jungtinė Karalystė	78
7.15	Kipras	79
7.16	Čekija.....	80
7.17	Danija.....	81
7.18	Estija	82
7.19	Suomija	83
7.20	Airija.....	84
7.21	Latvija.....	85
7.22	Liuksemburgas.....	85
7.23	Portugalija	86
7.24	Slovakija.....	86
7.25	Slovėnija.....	87
7.26	Ispanija	88
7.27	Švedija.....	89

7.28	Juodkalnija (ES nepriklausanti valstybė)	90
7.29	Norvegija (ES nepriklausanti valstybė)	92
8	Išvados Šalies analizė	93
	Priedas	96
	I priedas: Klausimynas ES valstybėms narėms, taikančioms alternatyvias priemones	97
	II priedas: Klausimynas ES valstybėms narėms, kuriose taikomos alternatyvios priemonės ir EEO sistema.....	108
	III priedas: Klausimynas ES valstybėms narėms, turinčioms EEO sistemas	118

1 | Įvadas

Europos Sąjungos programos „Horizontas 2020“ projektas „ENSMOV“ (Energijos taupymo politikos įgyvendinimo ir stebėsenos bei tikrinimo praktikos gerinimas pagal EED 7 straipsnį) yra trejų metų projektas, prasidėjęs 2019 m. birželio mėn. Pagrindiniai ENSMOV tikslai yra šie:

- remti ES valstybių narių keitimąsi žiniomis ir patirtimi įgyvendinant politiką pagal Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos (EED) 7 straipsnį;
- naudoti esamus išteklius ir taikyti tikslinę paramą pagal konkrečius ES valstybių narių poreikius įgyvendinant EED 7 straipsnį;
- skatinti įpareigojimų sistemų ir alternatyvių priemonių stebėsenos, ataskaitų teikimo ir jų tikrinimo (angl. MRV) įgyvendinimą pagal EED 7 straipsnį, siekiant užtikrinti, kad ES valstybės narės turėtų patikimą duomenų bazę, reikalingą naujai su energetika susijusiai politikai iki 2030 m. parengti.

ENSMOV tikslinė grupė – tai visų pirma Austrijos, Belgijos, Bulgarijos, Kroatijos, Prancūzijos, Vokietijos, Graikijos, Vengrijos, Italijos, Lietuvos, Nyderlandų, Lenkijos, Rumunijos ir Jungtinės Karalystės nacionalinės valdžios institucijos ir EED 7 straipsnio politiką įgyvendinančios institucijos, o kvietimai prisijungti siunčiami visoms ES valstybėms narėms ir kitoms valstybėms narėms, kad jos galėtų keistis žiniomis ir tobulinti savo energetikos politiką.

Šioje ataskaitoje apžvelgiamos pagrindinės sritys, kuriose valstybėms narėms būtų naudinga keistis žiniomis. Joje nustatomos konkrečios temos, kurioms ENSMOV skirs daugiausia dėmesio ir kurios yra aktualiausios valstybėms narėms.

2 | Metodas

Suinteresuotųjų šalių poreikių vertinimo duomenys buvo renkami asmeninių pokalbių ir internetinių klausimynų pagalba. Buvo parengti trys klausimynų variantai (žr. priedus I, II ir III), atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės pasirinktą įgyvendinti politiką. Šie trys variantai buvo skirti valstybės narėms, kuriose taikomos tik alternatyvios priemonės, valstybės narėms, kuriose taikomos alternatyvios priemonės ir energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimo (EEO) sistemos, ir valstybės narėms, kuriose taikomos tik EEO sistemos, kad būtų laikomasi EED 7 straipsnio reikalavimų.

Klausimynuose daugiausia dėmesio buvo skiriama veiksmingam EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimui ir patikimoms alternatyvių priemonių ir EEO sistemų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo procedūroms pagal EED 7 straipsnį.

Remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant įvairias EEO sistemas, taip pat alternatyvias priemones ir kitus Europos projektus šiame kontekste, buvo nustatyti pagrindiniai klausimai, kurie yra svarbūs nacionalinėms valdžios institucijoms ir įgyvendinančioms įstaigoms dalijantis patirtimi, susijusia su EED 7 straipsniu.

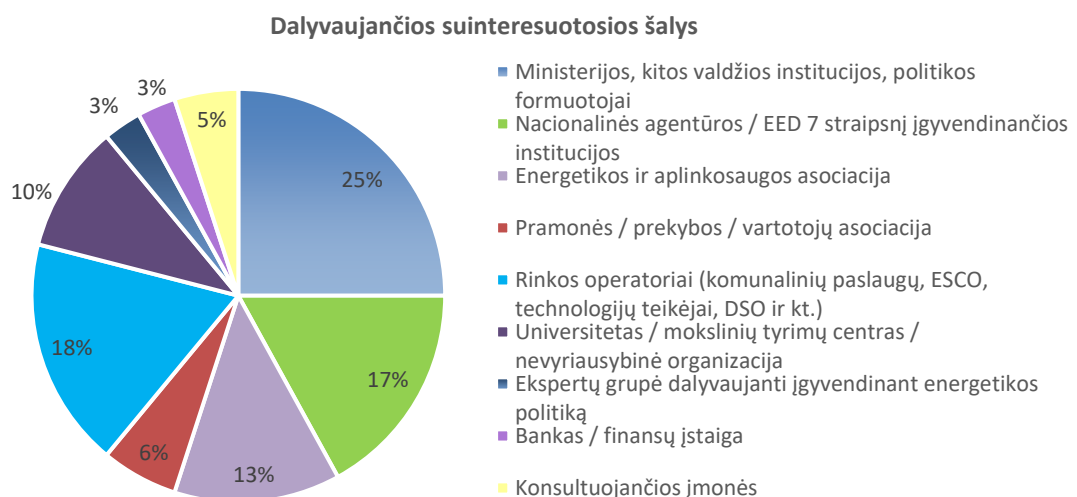
Politikos įgyvendinimas	Stebėseną, ataskaitų teikimas ir tikrinimas
EEO sistemos ir (arba) alternatyvių priemonių parengimas Teisiniai ir politiniai aspektai Organizacija Bendravimas Gebėjimų stiprinimas Finansiniai aspektai Techniniai ir praktiniai klausimai	EEO sistemos ir alternatyvių priemonių stebėsenos, ataskaitų teikimo ir jų tikrinimo (MRV) organizavimas Teisiniai ir politiniai aspektai Gebėjimų stiprinimas Finansiniai aspektai Techniniai ir praktiniai klausimai

Pagrindinė ENSMOV suinteresuotųjų šalių grupė – nacionalinės valdžios institucijos ir energijos taupymo politiką įgyvendinančios įstaigos. Siekiant nustatyti keitimosi žiniomis poreikius, apklaustos suinteresuotosios šalys suskirstytos į dvi grupes:

- I suinteresuotųjų šalių grupė: ministerijos, valdžios institucijos, politikos formuotojai, nacionalinės agentūros arba EED 7 straipsnį įgyvendinančios institucijos;
- II suinteresuotųjų šalių grupė: energetikos, aplinkosaugos, pramonės ir prekybos asociacijos, rinkos operatoriai, universitetai, mokslinių tyrimų centrai ir nevyriausybinės organizacijos, analitiniai centrai, finansų institucijos, susijusios su energetikos politika, konsultacinės įmonės, dirbančios energetikos politikos srityje.

Temos buvo suskirstytos į potemes, kurių kiekvienoje buvo pateikti išsamūs klausimai. Respondentai kiekvieną temą įvertino pagal dalijimosi patirtimi ir gebėjimų stiprinimo poreikį jų požiūriu nuo 1 (pagalbos nereikia) iki 5 (pagalba labai reikalinga). Be kiekvienos temos įvertinimo, jie teikė ir klausimus. Respondentų taip pat buvo klausiama, ar jie apskritai mano, į ką, jų nuomone, ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį. Ataskaitos 5 ir 6 skyriuose kiekviena tema analizuojama pagal I ir II suinteresuotųjų šalių grupės atsiliepimus.

2019 m. liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais apklausoje dalyvavo 125 dalyviai. 42 proc. respondentų priklausė I suinteresuotųjų šalių grupei (ministerijos, valdžios institucijos ir įgyvendinančiosios institucijos), o 58 proc. respondentų – II suinteresuotųjų šalių grupei (įpareigotosios šalys, rinkos operatoriai, energetikos ir aplinkosaugos asociacijos ir kt.)

pav. 1. Poreikių vertinimo klausimyno respondentų pasiskirstymas pagal suinteresuotųjų šalių grupes

Apklausos tikslas buvo surinkti suinteresuotųjų šalių, susijusių su EED 7 straipsniu, nuomones. Vėliau ENSMOV veikla bus sutelkta į nustatytus pagrindinės suinteresuotųjų šalių grupės (nacionalinių

valdžios institucijų ir 7 straipsnį įgyvendinančių institucijų) prioritetus ir bus atsižvelgta į paramos poreikį iš II suinteresuotųjų šalių grupės perspektyvos.

Reikėtų pažymėti, kad šios apklausos tikslas nebuvo pateikti oficialią kiekvienos valstybės narės nuomonę. Kiekvienoje šalyje gautų atsakymų skaičius skiriasi. Tai reiškia, kad kiekvienai šaliai pateikti rezultatai Ataskaitos 7 skyriuje „Šalies analizė“ reikėtų vertinti atsargiai. Dėl šios priežasties taip pat nebuvo lyginami skirtingų šalių atsakymai.

3 | Lūkesčiai dėl ENSMOV

Įvertinus suinteresuotųjų šalių atsakymus paaiškėjo, kad respondentai labai vertina galimybę dalytis patirtimi, susijusia su EED 7 straipsnio įgyvendinimu, su kitomis šalimis nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu. Pagrindinius būdus, kaip tai padaryti, galima suskirstyti į du svarbiausius metodus:

- galimybė asmeniškai keistis informacija apie įvairias EED 7 straipsnio reikalavimų įgyvendinimo strategijas. Dauguma suinteresuotųjų šalių teikia pirmenybę tarptautiniams ir nacionaliniams seminarams, apskritojo stalo diskusijoms, darbo grupėms ir internetiniams seminarams. Kad kelionėms reiktų mažiau laiko ir išlaidų, dauguma suinteresuotųjų šalių pirmenybę teikia nacionaliniams arba regioniniams susitikimams.
- medžiagos, susijusios su svarbiausiomis EED 7 straipsnio sritimis iš suinteresuotųjų šalių perspektyvos, rengimas, pateikiant gaires, geriausios ir blogiausios praktikos pavyzdžius, atvejų tyrimus, politikos santraukas, priemonių rinkinius ir t. t. (Daugiau informacijos apie svarbiausius dalijimosi žiniomis klausimus rasite Ataskaitos 4 skyriuje „Prioritetų eiliškumas“).

Pažymėtina, kad kai kurios suinteresuotosios šalys abejoja ENSMOV gebėjimu padėti valstybėms narėms, atsižvelgiant į jų labai specifines nacionalines aplinkybes siekiant nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų. Projekto konsorciumas supranta dėl nacionalinių skirtumų kylančius iššūkius dalijantis patirtimi ir atsižvelgia į šį aspektą žinių mainų programoje.

4 | Prioritetų eiliškumas

4.1 Politikos įgyvendinimo prioritetų eiliškumas

Nustatant svarbiausias temas, susijusias su žinių mainais I ir II suinteresuotųjų šalių grupių požiūriu, buvo naudojami du metodai: vidutinis temos įvertinimas (kairėje toliau pateiktos lentelės pusėje) ir kiekvienos temos įvertinimas „svarbu“ (4) arba „labai svarbu“ (5) (dešinėje lentelės pusėje). Remiantis šiais dviem vertinimo būdais buvo nustatytas temų svarbumas. Dalijimosi žiniomis srityje ENSMOV konkrečiai orientuojasi į temas, kurios pagal abu vertinimo būdus buvo įvertintos kaip prioritetinės. Svarbiausios politikos įgyvendinimo temos pateiktos toliau esančioje Ataskaitos 1 lentelėje ir pažymėtos paryškintu šriftu. Šis metodas užtikrina, kad, viena vertus, bus atsižvelgta į temas, kurių vidutinis įvertinimas yra aukščiausias, kita vertus, bus atsižvelgta į temas, kuriose dalijimosi žiniomis poreikis yra labai didelis.

4.1.1 Politikos įgyvendinimo prioritetų eiliškumas pagal ministerijas ir įgyvendinančias institucijas

1 lentelė. Politikos įgyvendinimo prioritetų eiliškumas, I suinteresuotųjų šalių grupė

VIDUTINIS TEMOS ĮVERTINIMAS				TEMOS ĮVERTINIMAS: SVARBU (4) ARBA LABAI SVARBU (5)		
Eilė pagal vidutinį įvertinimą	Vidutinis įvertinimas (pagal 1–5 balų skalę)	Tema	Eilė pagal įvertinimą svarbu (4) / labai svarbu (5)	Eilė	Respondentų, įvertinusių temą kaip svarbią (4) arba labai svarbią (5), procentinė dalis	Tema
1	3,36	Šalutinio EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poveikio vertinimas	2	1	57,8 proc.	EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumo užtikrinimas pakartotinio finansavimo požiūriu
2	3,33	EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumo užtikrinimas refinansavimo požiūriu	1	2	56,0 proc.	Šalutinio EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poveikio vertinimas

VIDUTINIS TEMOS ĮVERTINIMAS				TEMOS ĮVERTINIMAS: SVARBU (4) ARBA LABAI SVARBU (5)		
Eilė pagal vidutinį įvertinimą	Vidutinis įvertinimas (pagal 1–5 balų skalę)	Tema	Eilė pagal įvertinimą svarbu (4) / labai svarbu (5)	Eilė	Respondentų, įvertinusių temą kaip svarbią (4) arba labai svarbią (5), procentinė dalis	Tema
3	3,21	Politikos kūrimas siekiant sumažinti visų susijusių šalių išlaidas	4	3	53,1 proc.	Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų papildomumo užtikrinimas
4	3,16	Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų papildomumo užtikrinimas	3	4	47,9 proc.	Politikos kūrimas siekiant sumažinti visų susijusių šalių išlaidas
5	3,12	Informuotumo apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą didinimas	7	5	47,1 proc.	Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų reikšmingumo užtikrinimas
6	3,07	Užtikrinti, kad valstybės subsidijos būtų naudojamos efektyviai (pvz., užkirsti kelią dvigubam finansavimui tais atvejais, kai jis neleidžiamas)	10	6	45,8 proc.	Suprasti tikslinės (-ių) grupės (-ių), įpareigotųjų šalių investicinį pajėgumą ir finansinius poreikius, kad būtų galima parengti įpareigojimus pagal jų galimybes
7	3,06	Koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, siekiant kuo veiksmingiau pasiekti nustatytus tikslus.	14	7	43,1 proc.	Informuotumo apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą didinimas
8	3,04	Suprasti tikslinės (-ių) grupės (-ių), įpareigotųjų šalių investicinį pajėgumą ir finansinius poreikius, kad būtų galima parengti įpareigojimus pagal jų galimybes	6	8	42,0 proc.	EEO sistemos kontrolės ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poreikių įvertinimas
9	3,04	Patikimos MRV sistemos sukūrimas	13	9	42,0 proc.	Maža administracinė našta, atsirandanti dėl EEO sistemos ir (arba) politikos, įpareigotosioms šalims
10	3,04	EEO sistemos kontrolės ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poreikių įvertinimas	8	10	41,3 proc.	Užtikrinti, kad valstybės subsidijos būtų naudojamos efektyviai (pvz., užkirsti kelią dvigubam finansavimui tais atvejais, kai jis neleidžiamas)
11	2,98	Atitinkamų EEO sistemų ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) sektorių nustatymas, pritaikant ją (jas) pagal konkrečius energijos taupymo tikslus	17	11	40,8 proc.	Sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo pervertinimas, melagingi pareiškimai)
12	2,98	Teisingumo užtikrinimas ir (arba) paskirstomojo poveikio mažinimas (pvz., energijos nepritekliaus mažinimas)	15	12	40,4 proc.	Biudžeto įsipareigojimas EEO sistemai arba alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms)

VIDUTINIS TEMOS ĮVERTINIMAS				TEMOS ĮVERTINIMAS: SVARBU (4) ARBA LABAI SVARBU (5)		
Eilė pagal vidutinį įvertinimą	Vidutinis įvertinimas (pagal 1–5 balų skalę)	Tema	Eilė pagal įvertinimą svarbu (4) / labai svarbu (5)	Eilė	Respondentų, įvertinusių temą kaip svarbią (4) arba labai svarbią (5), procentinė dalis	Tema
13	2,96	Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų reikšmingumo užtikrinimas	5	13	38,8 proc.	Patikimos MRV sistemos sukūrimas
14	2,96	Sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo pervertinimas, melagingi pareiškimai)	11	14	37,5 proc.	Koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, siekiant kuo veiksmingiau pasiekti nustatytus tikslus
15	2,96	Biudžeto įsipareigojimas EEO sistemai ir (arba) alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms)	12	15	37,0 proc.	Teisingumo užtikrinimas ir (arba) paskirstomojo poveikio mažinimas (pvz., energijos nepritekliaus mažinimas)
16	2,92	Maža administracinė našta, atsirandanti dėl EEO sistemos ir (arba) politikos, įpareigotosioms šalims	9	16	34,7 proc.	Žinių teikimas energijos vartojimo efektyvumo veiksnių ir konsultacijų energetikos klausimais specialistams
17	2,90	Įvertinti kliūtis, trukdančias įgyvendinti EEO sistemą ir (arba) alternatyvią (-ias) priemonę (-es)	23	17	33,3 proc.	Atitinkamų EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) sektorių nustatymas, pritaikant ją (jas) pagal konkrečius energijos taupymo tikslus
18	2,88	Žinių teikimas energijos vartojimo efektyvumo veiksnių ir konsultacijų energetikos klausimais specialistams	16	18	32,7 proc.	Paramos EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įgyvendinimui gavimas
19	2,80	Atsižvelgimas į rinkos transformaciją ir techninę plėtrą (per)kuriant EEO sistemą ir (arba) alternatyvią (-ias) priemonę (-es)	19	19	32,6 proc.	Atsižvelgimas į rinkos transformaciją ir techninę plėtrą (per)kuriant EEO sistemą ir (arba) alternatyvią (-ias) priemonę (-es)
20	2,71	Suteikti įpareigotosioms šalims pakankamai informacijos, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus	20	20	30,6 proc.	Suteikti įpareigotosioms šalims pakankamai informacijos, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus
21	2,65	Paramos EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įgyvendinimui gavimas	18	21	29,2 proc.	Įtraukti atitinkamas suinteresuotąsias šalis į EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) politikos (per)kūrimo procesą
22	2,63	Įtraukti atitinkamas suinteresuotąsias šalis į EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) politikos (per)kūrimo procesą	21	22	29,2 proc.	Remti skirtingų profesijų atstovų keitimasi žiniomis apie EEO sistemą arba alternatyvią (-as) priemonę (-es) jūsų organizacijoje

VIDUTINIS TEMOS ĮVERTINIMAS				TEMOS ĮVERTINIMAS: SVARBU (4) ARBA LABAI SVARBU (5)		
Eilė pagal vidutinį įvertinimą	Vidutinis įvertinimas (pagal 1–5 balų skalę)	Tema	Eilė pagal įvertinimą svarbu (4) / labai svarbu (5)	Eilė	Respondentų, įvertinusių temą kaip svarbią (4) arba labai svarbią (5), procentinė dalis	Tema
23	2,56	Remti skirtingų profesijų atstovų keitimąsi žiniomis apie EEO sistemą / alternatyvią (-as) priemonę (-es) jūsų organizacijoje	22	23	28,0 proc.	Įvertinti kliūtis, trukdančias įgyvendinti EEO sistemą ir (arba) alternatyvią (-ias) priemonę (-es)
24	2,56	Gržtamojo ryšio ciklų kūrimas, siekiant įtraukti įvairių su EEO sistema ir (arba) alternatyvia (-omis) priemone (-ėmis) susijusių subjektų žinias į politikos (per)kūrimą	24	24	26,0 proc.	Gržtamojo ryšio ciklų kūrimas, siekiant įtraukti įvairių su EEO sistema ir (arba) alternatyvia (-omis) priemone (-ėmis) susijusių subjektų žinias į politikos (per)kūrimą
25	2,40	Tikslų nustatymas ir nustatytų tikslų stebėjimas iš politinės pusės	25	25	18,8 proc.	Tikslų nustatymas ir nustatytų tikslų stebėjimas iš politinės pusės
26	2,21	Įvairių suinteresuotųjų šalių (pvz., įpareigotųjų šalių) vaidmenų ir pareigų apibrėžimas	26	26	16,7 proc.	Įvairių suinteresuotųjų šalių (pvz., nacionalinių institucijų) vaidmenų ir atsakomybės nustatymas

4.1.2 Politikos įgyvendinimo prioritetų eiliškumas pagal įpareigotąsias šalis ir visas kitas suinteresuotąsias šalis

Apskaičiuojant svarbiausias II suinteresuotųjų šalių grupės temas, taikomas Ataskaitos 4.1 poskyryje aprašytas metodas. Ruošiant keitimąsi žiniomis politikos formuotojams, EED 7 straipsnio įgyvendinimo įstaigoms ir visoms kitoms suinteresuotosioms šalims, būtina žinoti svarbiausias abiejų suinteresuotųjų šalių grupių temas. Pirmosios dvylika iš 22 užduotų temų II suinteresuotųjų šalių grupei pateiktos Ataskaitos 2 lentelė.

2 lentelė. Politikos įgyvendinimo prioritetų eiliškumas, II suinteresuotųjų šalių grupė

VIDUTINIS TEMOS ĮVERTINIMAS				TEMOS ĮVERTINIMAS: SVARBU (4) ARBA LABAI SVARBU (5)		
Eilė pagal vidutinį įvertinimą	Vidutinis įvertinimas (pagal 1–5 balų skalę)	Tema	Eilė pagal įvertinimą svarbu (4) / labai svarbu (5)	Eilė	Respondentų, įvertinusių temą kaip svarbią (4) arba labai svarbią (5), procentinė dalis	Tema
1	3,91	Politikos kūrimas siekiant sumažinti visų susijusių šalių išlaidas	1	1	67,6 proc.	Politikos kūrimas siekiant sumažinti visų susijusių šalių išlaidas
2	3,90	EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumo užtikrinimas refinansavimo prasme (pvz., susigrąžinant išlaidas įpareigotosioms šalims)	3	2	65,7 proc.	Grįžtamojo ryšio ciklų kūrimas, siekiant įtraukti įvairių su EEO sistema ir (arba) alternatyvia (-omis) priemone (-ėmis) susijusių subjektų žinias į politikos (per)kūrimą
3	3,87	Įtraukti atitinkamas suinteresuotąsias šalis į EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) politikos (per)kūrimo procesą	4	3	65,7 proc.	EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumo užtikrinimas refinansavimo prasme (pvz., susigrąžinant išlaidas įpareigotosioms šalims)
4	3,87	Grįžtamojo ryšio ciklų kūrimas, siekiant įtraukti įvairių su EEO sistema ir (arba) alternatyvia (-omis) priemone (-ėmis) susijusių subjektų žinias į politikos (per)kūrimą	2	4	63,8 proc.	Įtraukti atitinkamas suinteresuotąsias šalis į EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) politikos (per)kūrimo procesą
5	3,79	Koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, siekiant kuo veiksmingiau pasiekti nustatytus tikslus	5	5	63,6 proc.	Koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, siekiant kuo veiksmingiau pasiekti nustatytus tikslus
6	3,67	Informuotumo apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą didinimas	8	6	63,6 proc.	Patikimos MRV sistemos sukūrimas
7	3,65	Žinių teikimas energijos vartojimo efektyvumo veiksnių ir konsultacijų energetikos klausimais specialistams	11	7	62,1 proc.	Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų reikšmingumo užtikrinimas
8	3,65	Patikimos MRV sistemos sukūrimas	6	8	59,4 proc.	Informuotumo apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą didinimas
9	3,62	Atsižvelgimas į rinkos transformaciją ir techninę plėtrą (per)kuriant EEO sistemą ir (arba) alternatyvia (-ias) priemonę (-es)	9	9	58,5 proc.	Atsižvelgimas į rinkos transformaciją ir techninę plėtrą (per)kuriant EEO sistemą ir (arba) alternatyvia (-ias) priemonę (-es)

VIDUTINIS TEMOS ĮVERTINIMAS				TEMOS ĮVERTINIMAS: SVARBU (4) ARBA LABAI SVARBU (5)		
Eilė pagal vidutinį įvertinimą	Vidutinis įvertinimas (pagal 1–5 balų skalę)	Tema	Eilė pagal įvertinimą svarbu (4) / labai svarbu (5)	Eilė	Respondentų, įvertinusių temą kaip svarbią (4) arba labai svarbią (5), procentinė dalis	Tema
10	3,59	EEO sistemos kontrolės ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poreikių įvertinimas	15	10	56,5 proc.	Suteikti įpareigotosioms šalims pakankamai informacijos, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus
11	3,59	Suteikti įpareigotosioms šalims pakankamai informacijos, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus	10	11	56,5 proc.	Žinių teikimas energijos vartojimo efektyvumo veiksnių ir konsultacijų energetikos klausimais specialistams
12	3,58	Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų reikšmingumo užtikrinimas	7	12	54,4 proc.	Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų papildomumo užtikrinimas

4.2 Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo prioritetų eiliškumas

Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo eiliškumo sudarymo pagal temas metodas aprašytas Ataskaitos 4.1 poskyryje.

4.2.1 Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo prioritetų eiliškumas pagal ministerijas ir įgyvendinančiąsias institucijas

Dalijimosi žiniomis srityje ENSMOV daugiausia dėmesio skiria temoms, kurios pagal abu vertinimo metodus yra prioritetinės. Penkios svarbiausios stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo temos pateiktos Ataskaitos 3 lentelėje.

3 lentelė. Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo (MRV) prioritetų eiliškumas, I suinteresuotųjų šalių grupė

VIDUTINIS TEMOS ĮVERTINIMAS				TEMOS ĮVERTINIMAS: SVARBU (4) ARBA LABAI SVARBU (5)		
Eilė pagal vidutinį įvertinimą	Vidutinis įvertinimas (pagal 1–5 balų skalę)	Tema	Eilė pagal įvertinimą svarbu (4) / labai svarbu (5)	Eilė	Respondentų, įvertinusių temą kaip svarbią (4) arba labai svarbią (5), procentinė dalis	Tema
1	3,30	Reprezentatyvios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo pagal EED 7 straipsnį imties dydžio ir parametru nustatymas	1	1	56,5 proc.	Reprezentatyvios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo pagal EED 7 straipsnį imties dydžio ir parametru nustatymas
2	3,29	MRV sistemų priemonių teikimas (pvz., interneto programų, gairių, priemonių ir kt.)	3	2	51,4 proc.	Aiškių ir konkrečių gairių dėl EED 7 straipsnio MRV pateikimas
3	3,20	Aiškių ir konkrečių gairių dėl stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo pagal EED 7 straipsnį pateikimas	2	3	48,6 proc.	Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemonių teikimas (pvz., žiniatinklio programos, skaičiavimo gairės ir (arba) priemonės ir kt.)
4	3,17	Energijos vartojimo efektyvumo priemonių kontrolės parametru nustatymas, siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų galiojančią energetikos politiką	7	4	47,2 proc.	Ekonomiškai efektyvus stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo paslaugų teikimas pagal EED 7 straipsnį
5	3,09	Reikalavimų patikrai gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo)	5	5	45,7 proc.	Reikalavimų patikrai gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo)
6	3,08	Ekonomiškai efektyvus MRV užtikrinimas pagal EED 7 straipsnį	4	6	44,4 proc.	Duomenų, kurie turi būti pateikti nacionalinėms institucijoms, kad jos galėtų vykdyti MRV, apibrėžimas
7	3,08	Duomenų, kurie turi būti pateikti nacionalinėms institucijoms, kad jos galėtų vykdyti MRV, apibrėžimas	6	7	43,5 proc.	Energijos vartojimo efektyvumo priemonių (atskirų veiksmų) kontrolės parametru nustatymas, siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų galiojančią energetikos politiką
8	2,74	Užtikrinti skirtingų duomenų valdymo priemonių (pvz., viešųjų ir privačiojo sektoriaus priemonių) suderinamumą	11	8	34,3 proc.	Politinės paramos trūkumas įgyvendinant ir (per)kuriant stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemą

VIDUTINIS TEMOS ĮVERTINIMAS				TEMOS ĮVERTINIMAS: SVARBU (4) ARBA LABAI SVARBU (5)		
Eilė pagal vidutinį įvertinimą	Vidutinis įvertinimas (pagal 1–5 balų skalę)	Tema	Eilė pagal įvertinimą svarbu (4) / labai svarbu (5)	Eilė	Respondentų, įvertinusių temą kaip svarbią (4) arba labai svarbią (5), procentinė dalis	Tema
9	2,73	Trūksta apmokytų darbuotojų stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo srityje, susijusioje su EED 7 straipsniu	10	9	33,3 proc.	Grįžtamojo ryšio ciklų sukūrimas, siekiant įtraukti įvairių subjektų, susijusių su EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ų) MRV, žinias EEO politikos (per)kūrimui
10	2,72	Grįžtamojo ryšio ciklų sukūrimas, siekiant įtraukti įvairių subjektų, susijusių su EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ų) MRV, žinias EEO politikos (per)kūrimui	9	10	32,4 proc.	Trūksta apmokytų darbuotojų stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo srityje, susijusioje su EED 7 straipsniu
11	2,67	Apibrėžiamas procesas, taikomas tuo atveju, jei įpareigosios šalys neteisingai apskaičiuoja energijos vartojimo efektyvumo priemones (individualius veiksmus) arba jų neįvykdo	14	11	28,6 proc.	Užtikrinti skirtingų duomenų valdymo priemonių (pvz., viešųjų ir privačiojo sektoriaus priemonių) suderinamumą
12	2,52	Nėra aiškiai apibrėžtos arba aiškiai neapibrėžtos įvairių nacionalinių institucijų atsakomybės sritys	12	12	27,3 proc.	Nėra aiškiai apibrėžtos arba aiškiai neapibrėžtos įvairių nacionalinių institucijų atsakomybės sritys
13	2,51	Politinės paramos trūkumas įgyvendinant ir (per)kuriant stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemą	8	13	21,9 proc.	Nuobaudų (arba paskirtų nuobaudų) nesilaikantiems teisinių nuostatų įpareigotiems šalims pagal EED 7 straipsnį nebuvimas
14	2,22	Nuobaudų (arba paskirtų nuobaudų) nesilaikantiems teisinių nuostatų įpareigotiems šalims pagal EED 7 straipsnį nebuvimas	13	14	0,0 proc.	Apibrėžiamas procesas, kuris taikomas tuo atveju, jei įpareigosios šalys neteisingai apskaičiuoja energijos vartojimo efektyvumo priemones (individualius veiksmus) arba jų neįvykdo

4.2.2 Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo prioritetų eiliškumas pagal įpareigotąsias šalis ir visas kitas suinteresuotąsias šalis

Siekiant pagerinti politikos formuotojų ir įgyvendinančiųjų institucijų dalijimąsi žiniomis pagal EED 7 straipsnį, svarbu apsvarstyti svarbiausias temas, skirtas įpareigotosioms šalims, rinkos dalyviams ir visiems kitiems suinteresuotiesiems subjektams, susijusiems su MRV. Palyginimui, Ataskaitos 3 lentelė ir Ataskaitos 4 lentelė rodo, kad svarbiausios temos labai skiriasi priklausomai nuo suinteresuotųjų šalių grupės. Penkios svarbiausios temos iš devynių II suinteresuotųjų subjektų grupė pateiktų temų yra pateiktos Ataskaitos 4 lentelė.

4 lentelė. Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo (MRV) prioritetų eiliškumas, II suinteresuotųjų šalių grupė

VIDUTINIS TEMOS ĮVERTINIMAS				TEMOS ĮVERTINIMAS: SVARBU (4) ARBA LABAI SVARBU (5)		
Eilė pagal vidutinį įvertinimą	Vidutinis įvertinimas (pagal 1–5 balų skalę)	Tema	Eilė pagal įvertinimą svarbu (4) / labai svarbu (5)	Eilė	Respondentų, įvertinusių temą kaip svarbią (4) arba labai svarbią (5), procentinė dalis	Tema
1	3,69	Grįžtamojo ryšio ciklų sukūrimas, siekiant įtraukti įvairių subjektų, susijusių su EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ų) MRV, žinias EEO politikos (per)kūrimui	1	1	59,4 proc.	Grįžtamojo ryšio ciklų sukūrimas, siekiant įtraukti įvairių subjektų, susijusių su EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ų) MRV, žinias EEO politikos (per)kūrimui
2	3,41	Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemonių teikimas (pvz., žiniatinklio programos, skaičiavimo gairės ir (arba) priemonės ir kt.)	2	2	58,6 proc.	Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemonių teikimas (pvz., žiniatinklio programos, skaičiavimo gairės ir (arba) priemonės ir kt.)
3	3,30	Patikros reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo)	4	3	53,8 proc.	Ekonomiškai efektyvus stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo paslaugų teikimas pagal EED 7 straipsnį
4	3,27	Ekonomiškai efektyvus stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo paslaugų teikimas pagal EED 7 straipsnį	3	4	50,0 proc.	Patikros reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo)
5	3,20	Aiškių ir konkrečių gairių dėl stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo pagal EED 7 straipsnį pateikimas	5	5	46,7 proc.	Aiškių ir konkrečių gairių dėl stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo pagal EED 7 straipsnį pateikimas

5 | Politikos įgyvendinimas ir (per)projektavimas pagal EED 7 straipsnį

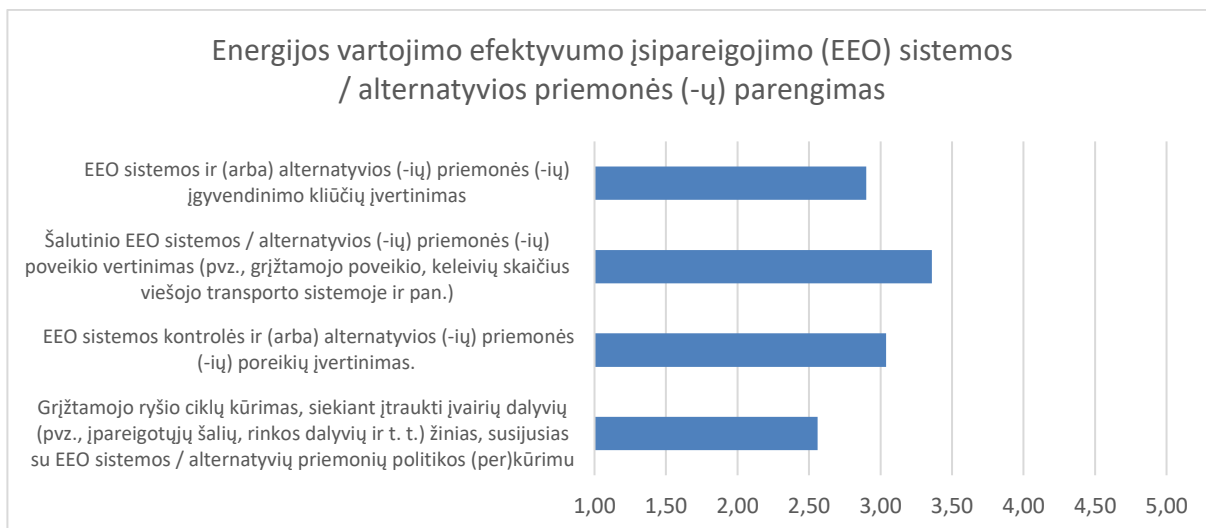
Pirmoji klausimyno dalis apima EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimo aspektus. Dėl kiekvieno iš svarbiausių klausimų (EEO sistemos ir (arba) alternatyvių priemonių rengimas, teisiniai ir politiniai aspektai, politikos įgyvendinimo organizavimas, komunikacija, gebėjimų stiprinimas, finansiniai aspektai, techniniai ir praktiniai klausimai), buvo užduoti keli konkretūs klausimai. Respondentai galėjo įvertinti kiekvieną iš jų pagal tai, kokio lygio gebėjimų stiprinimas, jų manymu, jiems reikalingas. Toliau kiekviena tema analizuojama pagal I suinteresuotųjų šalių grupės (politikos formuotojai, ministerijos ir įgyvendinančiosios institucijos) ir II suinteresuotųjų šalių grupės (įpareigosios šalys, rinkos operatoriai, energetikos ir aplinkosaugos asociacijos, interesų gynimo grupės ir kt.).

Po kiekvienos temos suinteresuotosios šalys paaiškino savo profesinį požiūrį į įvairias temas ir nurodė, kokiam keitimosi žiniomis formatui jos teikia pirmenybę aptardamos konkretų klausimą (pvz., seminaras, gerosios praktikos pavyzdžiai ir pan.).

5.1 EEO sistemos / alternatyvių priemonių rengimas

Apklausoje dalyvių buvo prašoma įvertinti šiuos klausimus, susijusius su EEO sistemos arba alternatyvių priemonių rengimu, skalėje nuo 1 (nesvarbu / pagalbos nereikia) iki 5 (labai svarbu / žinių dalinimasis labai reikalingas):

- EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įgyvendinimo kliūčių įvertinimas (tik I suinteresuotųjų šalių grupė)
- Šalutinio EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poveikio vertinimas (pvz., grįžtamojo poveikio, keleivių skaičius viešojo transporto sistemoje ir pan.).
- EEO sistemos kontrolės ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poreikių įvertinimas.
- Grįžtamojo ryšio ciklą kūrimas, siekiant įtraukti įvairių dalyvių (pvz., įpareigotųjų šalių, rinkos dalyvių ir t. t.) žinias, susijusias su EEO sistemos / alternatyvių priemonių politikos (per)kūrimu.

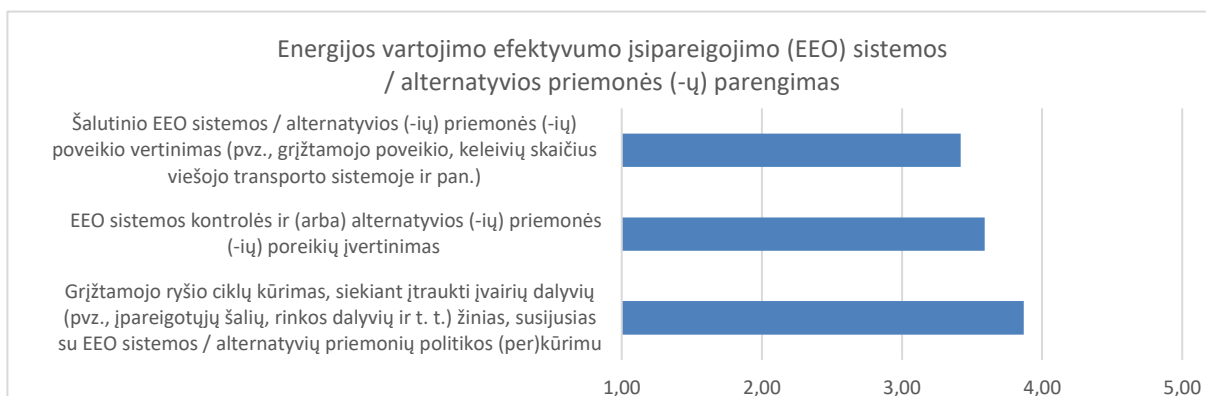

pav. 2. Atsakymų svertinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: EEO rengimas

Kaip rodo temų įvertinimas, pagal dalijimosi patirtimi ir gebėjimų stiprinimo poreikį, I suinteresuotųjų šalių grupė temą „Šalutinio EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poveikio vertinimas...“ vidutiniškai vertina aukščiau nei 3 (3,36 balo). 56 proc. (28 iš 50 respondentų) šią temą įvertino kaip gana svarbią, pasirinkdami aukščiausius balus 4 arba 5, o tai rodo, kad dalijimasis patirtimi ir gebėjimų stiprinimas yra labai reikalingi.

Svertinis vidurkis „EEO sistemos kontrolės ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poreikių įvertinimas“ yra šiek tiek didesnis nei 3 (3,04 balo). 42 proc. respondentų (21 iš 50) mano, kad reikia dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus šia tema.

Svertiniai vidurkiai „EEO sistemų ir (arba) alternatyvių priemonių įgyvendinimo kliūčių įvertinimas“ (2,90 balo) ir „Grįžtamojo ryšio ciklų kūrimas...“ (2,56 balo) yra mažesni nei 3. 28 proc. (14 iš 50) respondentų prašo dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus, susijusius su kliūčių vertinimu. 26 proc. (13 iš 50) nurodė, kad jiems reikia dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus grįžtamojo ryšio ciklų kūrimo srityje.

pav. 3. Atsakymų svertinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: EEO rengimas

II suinteresuotųjų šalių grupės vertinimas šiek tiek skiriasi nuo I suinteresuotųjų šalių grupės vertinimo. II suinteresuotųjų šalių grupė geriausiai įvertino „*Grižtamojo ryšio ciklą kūrimas...*“ – vidutiniškai 3,87 balo, aplenkdamą „*EEO sistemos kontrolės...*“ (3,59 balo) ir „*Šalutinio EEO sistemos...*“ (3,42 balo). Visos trys temos buvo įvertintos aukštesniu balu nei 3 pagal vidutinį temų įvertinimą.

65,7 proc. (44 iš 67) mano, kad grįžtamojo ryšio ciklą kūrimas yra prioritetinga tema. Beveik 51 proc. (35 iš 69) respondentų mano, kad jiems reikia dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus tema „*EEO sistemos kontrolės ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poreikių įvertinimas*“, o 46,3 proc. (31 iš 67) respondentų nurodė, kad jiems reikia papildomos pagalbos tema „*Šalutinio EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poveikio vertinimas (pvz., grįžtamojo poveikio, keleivių skaičius viešojo transporto sistemoje ir pan.)*“.

22 šalių respondentai ne tik įvertino įvairias temas, susijusias su EEO sistemos ir (arba) alternatyvių priemonių rengimu, bet ir pateikė papildomų pastabų.

Funkcionuojančios sistemos kūrimas – tai visų susijusių šalių bendravimas ir bendradarbiavimas. Tos šalys, kurios stengiasi sukurti veikiančią EEO sistemą, mano, kad grįžtamojo ryšio ciklą sukūrimas yra pagrindinė problema. Remiantis išsamiais atsakymais, šiai temai nagrinėti galėtų būti naudingi išsamūs gerosios praktikos pavyzdžiai (geriausia iš šalių, kurių ekonominė padėtis panaši) arba nedideli specialūs praktiniai seminarai.

Respondentai pirmenybę teiktų lanksčiai, „mažiau formaliai“ sąveikos platformai, kurioje įvairūs dalyviai galėtų dalytis informacija.

Kai kurie respondentai susidūrė su problemomis, susijusiomis su energijos sutaupymo teisingumo užtikrinimu (rinkos operatoriai pervertina arba tiesiogiai naudoja klaidingą informaciją). Todėl, jų nuomone, žinios apie kontrolės ir (arba) vertinimo metodus yra naudingos schemoms tobulinti. Jie labai norėtų gauti pagalbą dėl vertinimo metodų ir (arba) priemonių, pasitelkiant gerosios praktikos pavyzdžius.

Kai kurie respondentai mano, kad oficialūs vertinimai ar vertinimo tyrimai, kurių, jų nuomone, kol kas nėra pakankamai, yra privalomi siekiant padidinti sistemų patikimumą, nes šios analizės galėtų padėti nustatyti, kuriose srityse EEO turėtų didžiausią pridėtinę vertę ir kur alternatyvios priemonės būtų tinkamesnės. Kai kurie respondentai pažymėjo, kad nepriklausomus alternatyvių priemonių tyrimus ar poveikio vertinimus atlikti sunku, nes sprendimus priimančias asmenys bijo prisiimti galimas priemonės klaidas.

Vienas iš respondentų paminėjo, kad „ypatingą dėmesį reikėtų skirti EEO kūrimui ir (arba) pertvarkymui šalyse, kuriose elektros ir (arba) energijos rinka yra reguliuojama. Reikia keistis

patirtimi, dalytis geriausia praktika, teikti paramą reguliavimo institucijoms, taip pat reikia politinių mechanizmų ir paskatų, remiančių energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimą, ir tinkamai reguliuojamos finansinės paramos.“

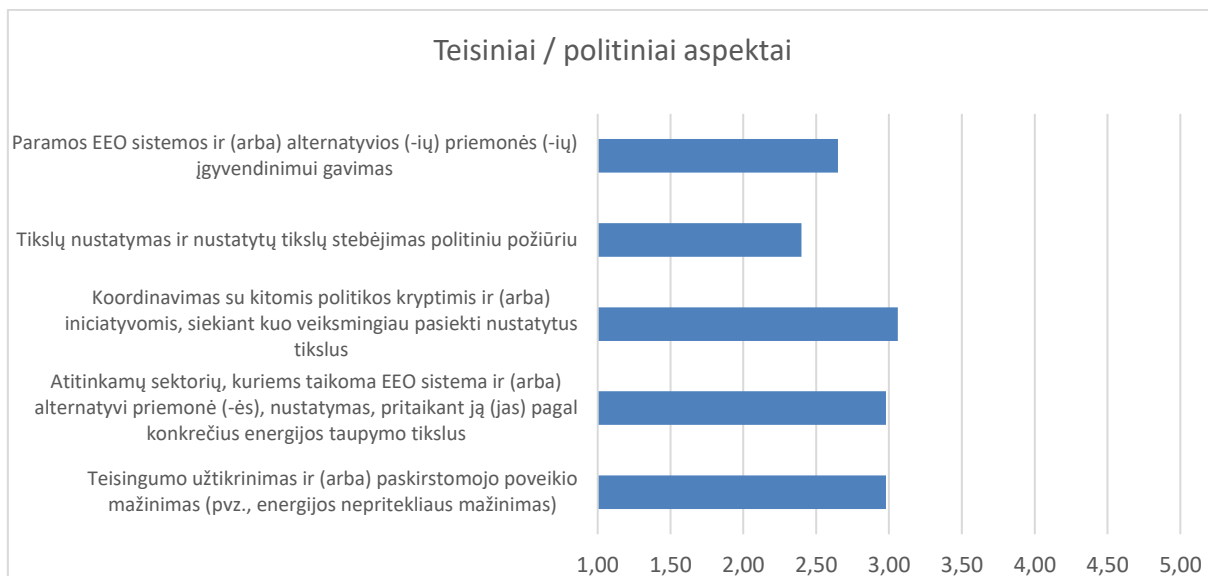
Atrodo, kad kai kurie respondentai susiduria su nepakankama arba trūkstama informacija ir statistiniais duomenimis, kad galėtų tinkamai įvertinti šalutinį poveikį. Be to, nėra darbuotojų, galinčių tai padaryti.

Kai kurie respondentai mano, kad naudinga įgyti įvairios patirties, kaip naudoti tam tikrą sistemą, kad būtų pasiekti geriausi įmanomi rezultatai, t. y. realus energijos suvartojimo sumažėjimas arba veiksmingas papildomumo įrodymas.

5.2 Teisiniai ir politiniai aspektai

Kalbant apie teisinius ir politinius aspektus, I ir II suinteresuotųjų šalių grupių buvo paprašyta įvertinti šias temas:

- Paramos EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įgyvendinimui gavimas.
- Tikslų nustatymas ir jų įgyvendinimo stebėjimas politiniu požiūriu.
- Koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, siekiant kuo veiksmingiau pasiekti nustatytus tikslus.
- Atitinkamų sektorių, kuriems taikoma EEO sistema ir (arba) alternatyvi priemonė (-ės), nustatymas, pritaikant ją (jas) pagal konkrečius energijos taupymo tikslus.
- Teisingumo užtikrinimas ir (arba) paskirstymo poveikio mažinimas (pvz., energijos nepritekliaus mažinimas).

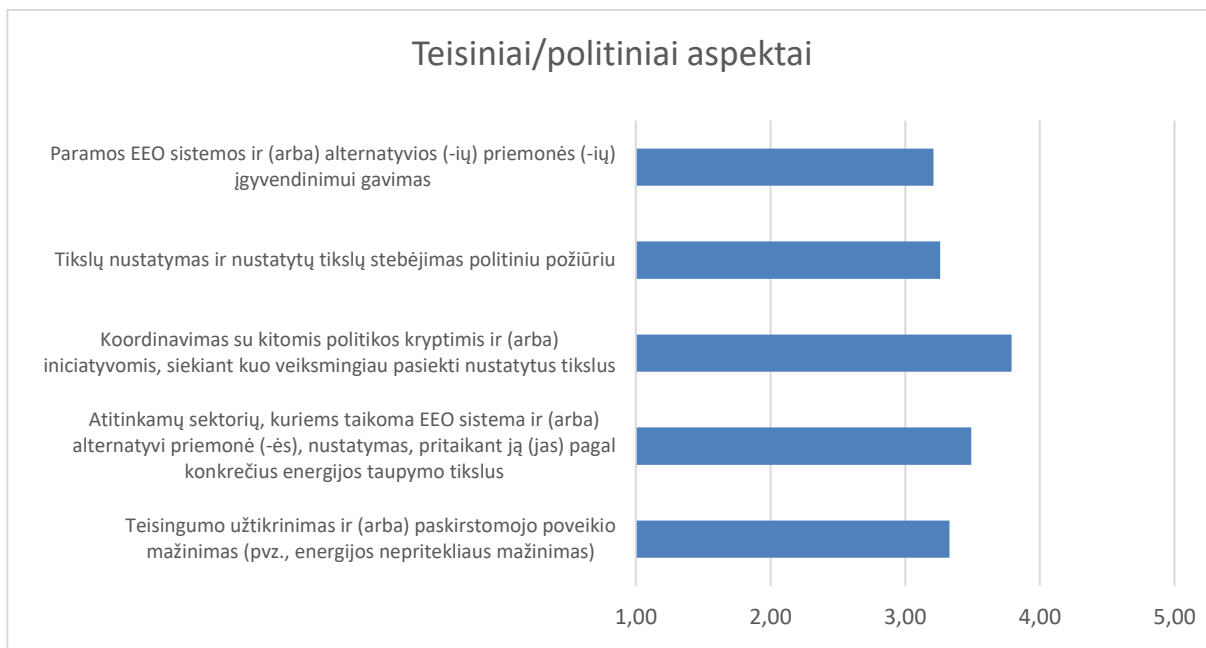
pav. 4. Atsakymų svertinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: teisiniai ir politiniai aspektai

Ministerijos ir įgyvendinančiosios institucijos (I suinteresuotųjų šalių grupė) geriausiai įvertino temą „*Koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, siekiant kuo veiksmingiau pasiekti nustatytus tikslus*“ – vidutiniškai 3,06 balo. Po to seka temos „*Atitinkamų sektorių, kuriems taikoma EEO sistema ir (arba) alternatyvi priemonė (-ės), nustatymas, pritaikant ją (jas) pagal konkrečius energijos taupymo tikslus*“ (2,98) ir „*Teisingumo užtikrinimas ir (arba) paskirstomojo poveikio mažinimas (pvz., energijos nepritekliaus mažinimas)*“ (2,98). „*Paramos EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įgyvendinimui gavimas*“ įvertintas svertiniu vidurkiu 2,65. „*Tikslų nustatymas ir nustatytų tikslų stebėjimas politiniu požiūriu*“ įvertintas kaip mažiausiai svarbi tema iš penkių, jos vertinimo vidurkis – 2,40.

Kalbant apie teisinius ir politinius aspektus, 37,5 proc. (18 iš 48) apklaustųjų dalijimosi patirtimi ir gebėjimų stiprinimo poreikį, susijusį su „*Koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, siekiant kuo veiksmingiau pasiekti nustatytus tikslus*“, įvertino 4 arba 5 balais.

„*Teisingumo užtikrinimas ir (arba) paskirstomojo poveikio mažinimas (pvz., energijos nepritekliaus mažinimas)*“ yra svarbesnis prioritetas (37 proc.; 17 iš 46) nei „*Atitinkamų sektorių, kuriems taikoma EEO sistema ir (arba) alternatyvi priemonė (-ės), nustatymas, pritaikant ją (jas) pagal konkrečius energijos taupymo tikslus*“ (33,3 proc.; 16 iš 48) ir „*Paramos EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įgyvendinimui gavimas*“ – 30,8 proc. informantų (16 iš 52) šį klausimą įvertino 4 arba 5 balais.

Tik 18,8 proc. (9 iš 49) respondentų pabrėžė, kad reikia dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus, susijusius su „*Tikslų nustatymas ir nustatytų tikslų stebėjimas politiniu požiūriu*“.

pav. 5. Atsakymų svertinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: teisiniai ir politiniai aspektai

Anketų, susijusių su II suinteresuotųjų šalių grupe, vertinimas rodo tokį vaizdą:

Klausimo „*Koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, siekiant kuo veiksmingiau pasiekti nustatytus tikslus*“ svertinis vidurkis yra 3,79, t. y. aukščiausias vidurkis tarp visų teisinių ir (arba) politinių apklausos aspektų.

Temos „*Atitinkamų sektorių, kuriems taikoma EEO sistema ir (arba) alternatyvi priemonė (-ės), nustatymas, pritaikant ją (jas) pagal konkrečius energijos taupymo tikslus*“ svertinis vidurkis yra 3,49.

Kitų trijų temų svertiniai vidurkiai pateikiami toliau. „*Teisingumo užtikrinimas ir (arba) paskirstomojo poveikio mažinimas (pvz., energijos nepritekliaus mažinimas)*“ ir „*Tikslų nustatymas ir nustatytų tikslų stebėjimas politiniu požiūriu*“ svertinis vidurkis yra atitinkamai 3,33 ir 3,26 balo. „*Paramos EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įgyvendinimui gavimas*“ svertinis vidurkis yra 3,21 balo, panašiai kaip ir anksčiau minėtų dviejų.

63,6 proc. (42 iš 66 respondentų šį klausimą įvertino 4 arba 5 balais) nurodė, kad dalijimasis patirtimi ir gebėjimų stiprinimas būtų naudingas, kai kalbama apie „*Koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, siekiant kuo veiksmingiau pasiekti nustatytus tikslus*“.

50,8 proc. (33 iš 65) respondentų prašo dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus, susijusius su „*Atitinkamų sektorių, kuriems taikoma EEO sistema ir (arba) alternatyvi priemonė (-ės), nustatymas, pritaikant ją (jas) pagal konkrečius energijos taupymo tikslus*“, ir šis punktas užima pirmąją vietą. Po jo seka „*Tikslų nustatymas ir nustatytų tikslų stebėjimas politiniu požiūriu*“ (46,2 proc.; 30 iš 65) ir „*Teisingumo užtikrinimas ir (arba)*

paskirstomojo poveikio mažinimas (pvz., energijos nepritekliaus mažinimas)“ (45,3 proc.; 29 iš 64). Tik 38,7 proc. (24 iš 73) respondentų mano, kad didelis poreikis yra „*Paramos EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įgyvendinimui gavimas*“.

Respondentai iš 21 šalies pateikė papildomų pastabų dėl teisinių ir politinių apklausos aspektų. Apibendrinant galima teigti, kad kelios suinteresuotosios šalys pateikė šiuos komentarus minėtomis temomis:

Daugelis respondentų nurodė, kad parama EEO ir (arba) alternatyvioms priemonėms įgyvendinti teikiama retai, nes jų šalyse trūksta politinio įsipareigojimo ar finansinės paramos. Taigi, kaip galimas sprendimas, siekiant padidinti valdžios institucijų įsipareigojimą, buvo paminėtas aukštesnio rango politinių sprendimų priėmėjų dalyvavimas šiame projekte. Be to, daugelis respondentų minėjo, kad energijos vartojimo efektyvumas nėra populiarus tema, todėl juos domintų geroji informuotumo didinimo kampanijų patirtis.

Keletas respondentų atkreipė dėmesį į ribotą koordinavimą su kitomis politikos sritimis. „*Siekiant užtikrinti geriausią įmanomą efektyvumą, EED neturėtų būti vadovaujama kaip atskira politika.*“ Pastebėta, kad būtų naudinga geriau suprasti, kaip alternatyvios priemonės ir EEOS sąveikauja tarpusavyje.

Kai kurie respondentai pažymėjo, kad klausimą „*Tikslų nustatymas ir nustatytų tikslų stebėjimas politiniu požiūriu*“ sunku įgyvendinti, nes, pasak jų, ne visos dalyvaujančios šalys įtraukiamos į atvirą dialogą siekiant nustatyti tikslus. „*Nepakankama arba netinkama stebėseną apsunkina nustatytų tikslų sekimą. Šiame kontekste būtina sukurti reguliavimo sistemą, kurioje būtų nustatyta aiški kiekvienos dalyvaujančios šalies atsakomybė už energijos vartojimo efektyvumo priemonių taikymo stebėseną ir ataskaitų teikimą, taip pat aiškios sankcijos už pasyvią poziciją arba klaidingų ataskaitų teikimą.*“ Šiuos respondentus domina ekspertų įžvalgos apie sistemas ir metodus, kurie palengvintų šį stebėjimą.

Keletas apklausos dalyvių nurodė, kad jiems reikia keistis žiniomis apie EEO sistemai ir (arba) alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms) tinkamų sektorių nustatymą, nes jie neturi praktinių žinių, kaip tinkamai įvertinti sektorius, kuriuose energijos vartojimo efektyvumo priemonės galėtų būti įgyvendinamos ekonomiškai ir techniškai efektyviausiu būdu.

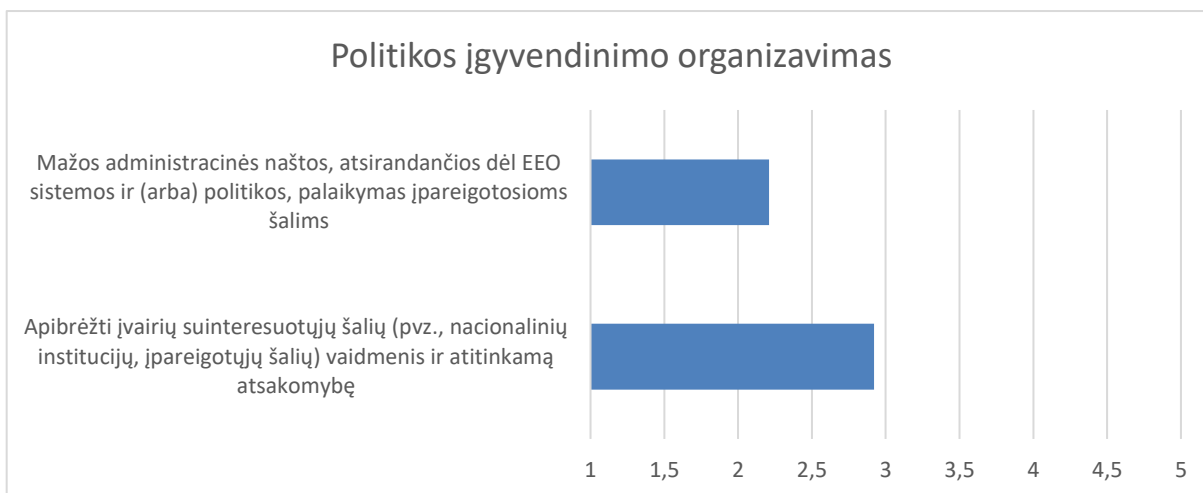
Be to, nustačius dalinius tikslus (75 proc. – pramonė, 20 proc. – gyvenamieji namai, 5 proc. – energijos nepriteklis), padidėjo išlaidos, susijusios su EED 7 straipsnio tikslų įgyvendinimu. Kai kurių dalyvių prioritetas – apsvarstyti būdus, kaip juos pertvarkyti.

„Teisingumo užtikrinimas ir (arba) paskirstomojo poveikio mažinimas (pvz., energijos nepritekliaus mažinimas)“ pasirodė esanti antraeilė tema tose šalyse, kurios vis dar stengiasi įgyvendinti veiksmingą EEO sistemą ir (arba) alternatyvią (-ias) priemonę (-es). Jos tai laiko problema, tačiau susiduria su didesnėmis problemomis, pavyzdžiui, pirmiausia reikia nustatyti atitinkamus ir veiksmingus energijos vartojimo efektyvumo veiksmus ir suplanuoti, kaip finansuoti jų įgyvendinimo mechanizmus.

5.3 Politikos įgyvendinimo organizavimas

Kalbant apie organizacinius politikos įgyvendinimo aspektus, abiejų suinteresuotųjų šalių grupių buvo paprašyta įvertinti šias temas:

- apibrėžti įvairių suinteresuotųjų šalių (pvz., nacionalinių institucijų, įpareigotųjų šalių) vaidmenis ir atitinkamą atsakomybę.
- maža administracinė našta, atsirandanti dėl EEO sistemos ir (arba) politikos, įpareigotosiems šalims.

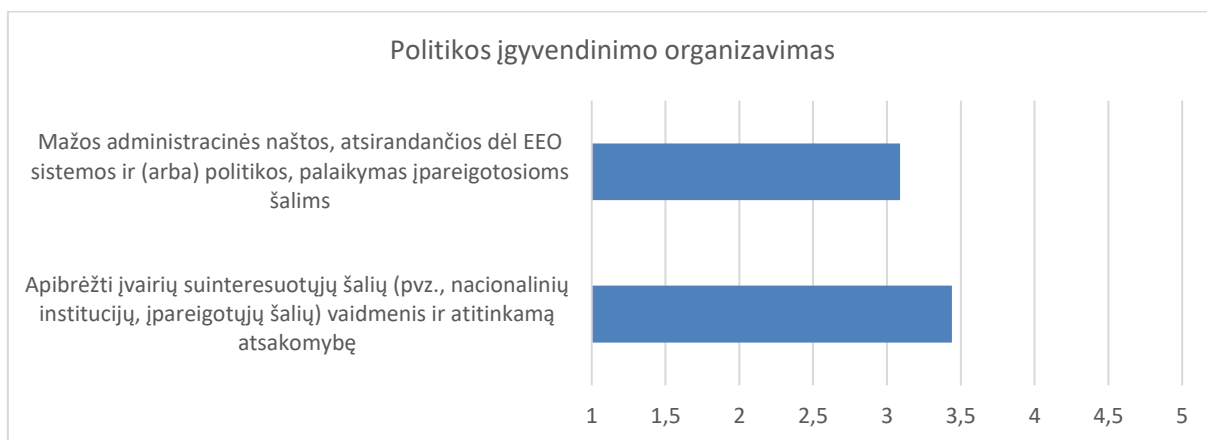

pav. 6. Atsakymų svertinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: politikos įgyvendinimo organizavimas

I suinteresuotųjų subjektų grupė (ministerijos ir įgyvendinančiosios institucijos) geriau įvertino klausimą „Apibrėžti įvairių suinteresuotųjų šalių (pvz., nacionalinių institucijų, įpareigotųjų šalių) vaidmenis ir atitinkamą atsakomybę“ (2,92) nei klausimą „Mažos administracinės naštos, atsirandančios dėl EEO sistemos ir (arba) politikos, palaikymas įpareigotosiems šalims“ (2,21 balo).

Tik 16,7 proc. (8 iš 48 informantų šį klausimą įvertino 4 arba 5 balais) nurodė, kad reikia keistis patirtimi ir stiprinti gebėjimus apibrėžiant įvairių suinteresuotųjų šalių vaidmenis, o 42 proc. (21 iš 50) nurodė, kad reikia

keistis patirtimi ir stiprinti gebėjimus, kai kalbama apie „*Mažos administracinės naštos, atsirandančios dėl EEO sistemos ir (arba) politikos, palaikymas įpareigotosioms šalims*“.

pav. 7. Atsakymų svertinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: politikos įgyvendinimo organizavimas

II suinteresuotųjų šalių grupė (visos kitos suinteresuotosios šalys) taip pat geriau įvertino klausimą „*Apibrėžti įvairių suinteresuotųjų šalių (pvz., nacionalinių institucijų, įpareigotųjų šalių) vaidmenis ir atitinkamą atsakomybę*“ (3,44) nei klausimą „*Mažos administracinės naštos, atsirandančios dėl EEO sistemos ir (arba) politikos, palaikymas įpareigotosioms šalims*“ (3,09). Nepaisant to, svertiniai vidurkiai čia yra artimesni nei I suinteresuotųjų šalių grupėje.

38,5 proc. (25 iš 65) nurodė, kad labai reikia keistis patirtimi ir stiprinti gebėjimus, susijusius su įvairių suinteresuotųjų šalių vaidmenų apibrėžimu. 47,6 proc. (30 iš 63) respondentų mano, kad reikia keistis patirtimi ir stiprinti gebėjimus, kai kalbama apie „*Mažos administracinės naštos, atsirandančios dėl EEO sistemos ir (arba) politikos, palaikymas įpareigotosioms šalims*“.

Respondentai iš 19 šalių pateikė pastabų apie politikos įgyvendinimo organizavimą. Apibendrinant galima teigti, kad kelios suinteresuotosios šalys pirmiau minėta tema pateikė šiuos komentarus:

„*Būtų naudinga surengti seminarus apie tai, kaip veiksmingiausiai surinkti informaciją iš visų susijusių šalių.*“ Kai kuriose šalyse vis dar nėra internetinio registro, kuris palengvintų ataskaitų teikimą arba išduotų sertifikatus už sutaupytą energiją.

Keletas svarbiausių pastabų:

„*Svarbu rasti tinkamą pusiausvyrą tarp administracinės naštos, priemonių kokybės užtikrinimo ir sukčiavimo rizikos. Seminare, kuriame daugiausia dėmesio būtų skiriama dalijimuisi patirtimi, turėtų dalyvauti ir administracinės (stebėsenos) pusės, ir įpareigotųjų įmonių atstovai.*“

„Svarbu, kad administracinė našta būtų maža, tačiau dar svarbiau, kad energijos vartojimo efektyvumo priemonės pasiektų tam tikrą kainą, kad atsirastų rinka ir būtų galima tinkamai dokumentuoti priemones bei vykdyti jų MRV.“

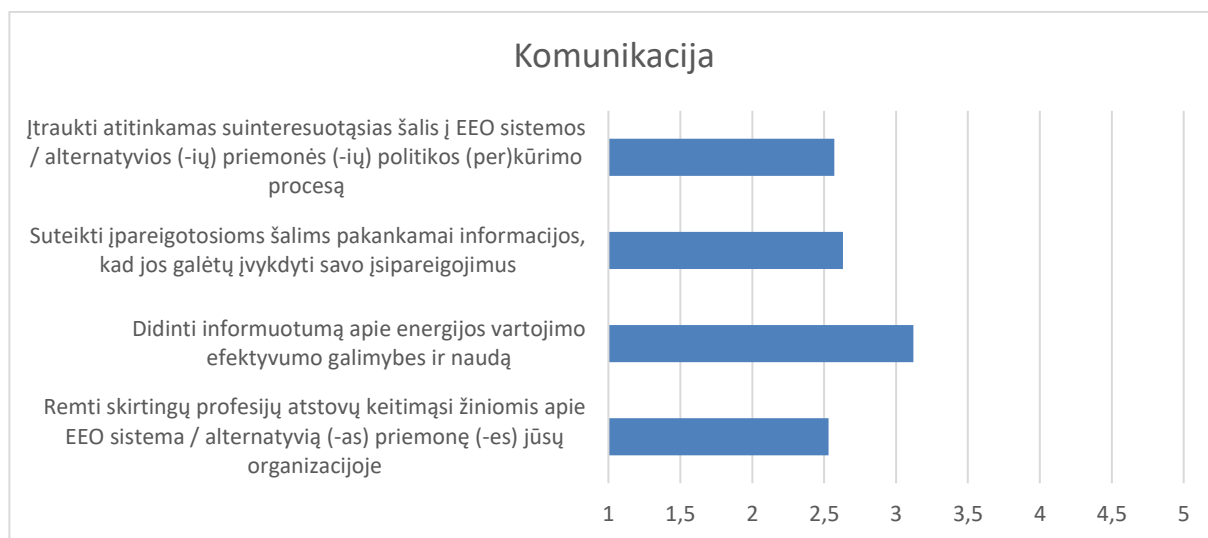
Kai kurie respondentai manė, kad tinkama keitimosi žiniomis forma yra seminarai, kuriuose dalyvauja įvairios suinteresuotosios šalys, o kiti manė, kad dvišaliai mainai tikriausiai būtų naudingesni išsamioms diskusijoms.

Vienas respondentas pažymėjo, kad kiekvienai šaliai turėtų būti pateiktas kontaktinių asmenų sąrašas, kuriame būtų po vieną kontaktinį asmenį pagal kiekvieną EED straipsnį, kuris prireikus galėtų būti pasitelktas dvišaliams informacijos mainams.

5.4 Bendravimas

Kalbant apie komunikacijos aspektus, I ir II suinteresuotųjų šalių grupės narių buvo paprašyta įvertinti šias temas:

- Įtraukti atitinkamas suinteresuotąsias šalis į EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) politikos (per)kūrimo procesą.
- Suteikti įpareigotosioms šalims pakankamai informacijos, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus.
- Didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą.
- Remti skirtingų profesijų atstovų keitimąsi žiniomis apie EEO sistemą / alternatyvią (-as) priemonę (-es) jūsų organizacijoje.

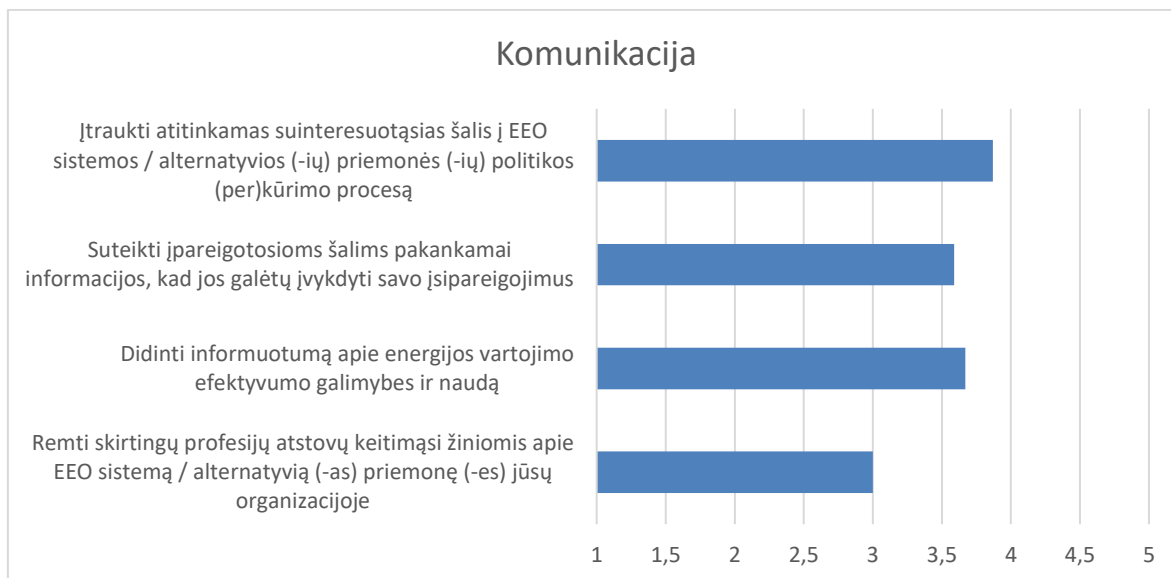

pav. 8. Atsakymų svertinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: bendravimas

Ministerijos ir įgyvendinančiosios institucijos (I suinteresuotųjų šalių grupė) geriausiai įvertino temą „*Didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą*“ – vidutiniškai 3,12 balo. Po to seka temos „*Suteikti įpareigotosioms šalims pakankamai informacijos, kad jos galėtų vykdyti savo įsipareigojimus*“ (2,71) ir „*Įtraukti atitinkamas suinteresuotąsias šalis į EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) politikos (per)kūrimo procesą*“ (2,63). „*Remti skirtingų profesijų atstovų keitimąsi žiniomis apie EEO sistema / alternatyvią (-as) priemonę (-es) jūsų organizacijoje*“ įvertinta kaip mažiausiai svarbi iš keturių temų,- jos vidutinis įvertinimas – 2,56 balo.

Kalbant apie komunikacijos temą, 43,1 proc. (22 iš 51) informantų dalijimosi patirtimi ir gebėjimų stiprinimo poreikį, susijusį su „*Didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą*“, įvertino 4 arba 5 balais. Ši potėmė tarp svarbiausių klausimų iš 26 nagrinėtų potėmių užima 6 vietą.

Visose kitose trijose temose komunikacijos poreikiai, susiję su keitimusi patirtimi ir gebėjimų stiprinimu, yra arba šiek tiek didesni, arba mažesni nei 30 proc.

pav. 9. Atsakymų svertinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: bendravimas

II suinteresuotųjų šalių grupės vertinimas atskleidžia gana skirtingą vaizdą nei I suinteresuotųjų šalių grupės vertinimas. II suinteresuotųjų šalių grupė *geriausiai* įvertino temą „*Įtraukti atitinkamas suinteresuotąsias šalis į EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) politikos (per)kūrimo procesą*“ – 3,87 balai vidutiniškai, aplenkiant „*Didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą*“ (3,67) ir „*Suteikti įpareigotosioms šalims pakankamai informacijos, kad jos galėtų vykdyti savo įsipareigojimus*“ (3,59), ir taip paliekant paskutinėje vietoje „*Remti skirtingų profesijų atstovų keitimąsi žiniomis...*“ (3,00) temą, kuri, atrodo, yra mažiau svarbi.

63,8 proc. (44 iš 69) respondentų prioritetine tema laikė atitinkamų suinteresuotųjų šalių dalyvavimą. 59,4 proc. (41 iš 69) pabrėžė, kad reikia dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus „*Didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą*“, o 56,5 proc. (39 iš 69) nurodė, kad jiems reikia papildomos pagalbos, kai reikia „*Suteikti įpareigotosioms šalims pakankamai informacijos, kad jos galėtų vykdyti savo įsipareigojimus*“.

Respondentai iš 19 šalių pateikė papildomų pastabų dėl komunikacijos aspekto. Kai kurie respondentai mano, kad „energijos vartojimo efektyvumas“ vis dar stipriai nuvertintas ir ne taip gerai suprantamas kaip, pavyzdžiui, atsinaujinančioji energija. Šią problemą reikėtų spręsti pasitelkiant esminius informavimo ir (arba) komunikacijos veiksmų planus, skirtus įvairioms suinteresuotųjų šalių grupėms.

Kitiems respondentams svarbu suteikti įpareigotosioms šalims pakankamai informacijos, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus: „*Įpareigotosioms šalims būtina suteikti informacijos apie būsimą obligacijų kiekį, kad jos galėtų organizuoti savo gamybą*“.

Būtų naudinga pateikti gerosios praktikos pavyzdžių, kaip suteikti dalyvaujančioms šalims pakankamai informacijos, kad būtų įvykdyti politikos reikalavimai. Kai kurios suinteresuotosios šalys netgi paminėjo, kad būtų naudinga mokytis tarpusavyje. Jie manė, kad ypač įpareigotosioms šalims galėtų būti labai įdomi panašių įpareigotųjų šalių patirtis kitose šalyse. Kai kuriose šalyse diskusijos su įpareigotosiomis šalimis vyksta *post factum*, po to, kai politiniu lygmeniu priimami ir įgyvendinami sprendimai.

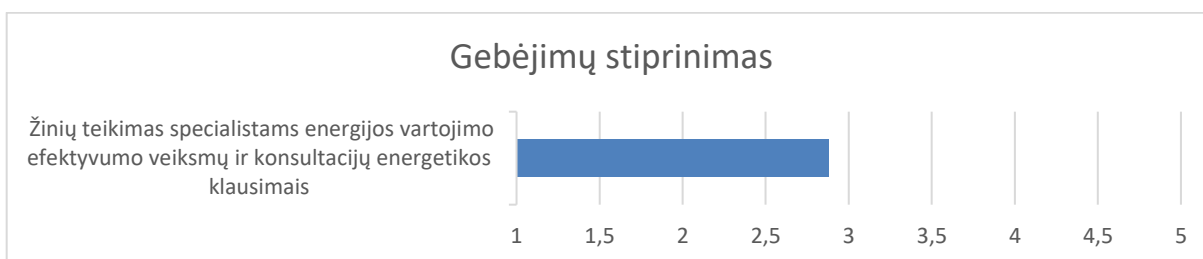
Kitiems respondentams aktualios šios temos:

- pavyzdžiai, kaip kiekybiškai įvertinti platesnę energinio atnaujinimo naudą (sveikata, komfortas, makroekonominė nauda, pvz., statybos bendrovėms, darbo jėgai, bendruomenėms).
- Koordinavimo su nacionalinėmis kvalifikacijos ir švietimo sistemomis pavyzdžiai

5.5 Gebėjimų stiprinimas

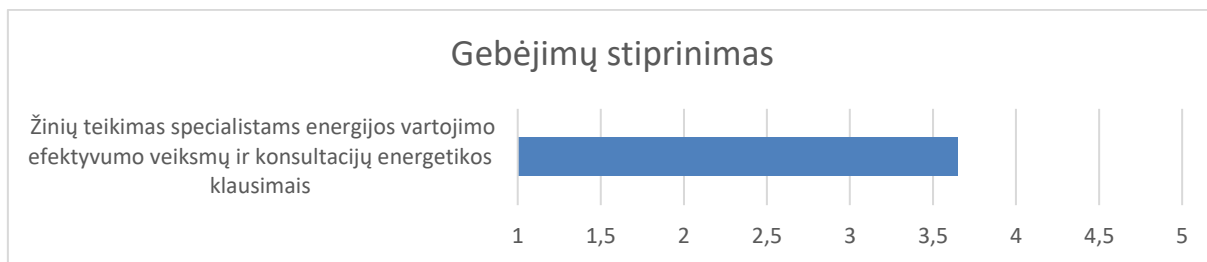
Kalbant apie gebėjimų stiprinimą, abiejų suinteresuotųjų šalių grupių apklaustųjų buvo paprašyta įvertinti šias temas:

- Žinių teikimas specialistams energijos vartojimo efektyvumo veiksnių ir konsultacijų energetikos klausimais.

pav. 10. Atsakymų svertinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: gebėjimų stiprinimas

I suinteresuotųjų šalių grupė (ministerijos ir įgyvendinančiosios institucijos) šį klausimą įvertino 2,88 svertinio vidurkio balo. 34,7 proc. (17 iš 49 šį klausimą įvertino 4 arba 5 balais) nurodė, kad reikia keisti patirtimi ir stiprinti gebėjimus, susijusius su specialistų žinių teikimu.

pav. 11. Atsakymų svertinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: gebėjimų stiprinimas

II suinteresuotųjų šalių grupė (visos kitos suinteresuotosios šalys) šį klausimą įvertino 3,65 balo, t. y. daug aukštesne reikšme, nei I suinteresuotųjų šalių grupė. 56,5 proc. (39 iš 69) pripažįsta, kad reikia keisti patirtimi ir didinti gebėjimus, susijusius su specialistų žinių teikimu.

Respondentai iš 19 šalių pateikė daugiau pastabų dėl gebėjimų stiprinimo. Apibendrinant galima teigti, kad kelios suinteresuotosios šalys išsakė šias pastabas pirmiau minėta tema:

Įvairiose pastabose buvo kalbama apie problemas, susijusias su darbuotojais ir (arba) specialistais:

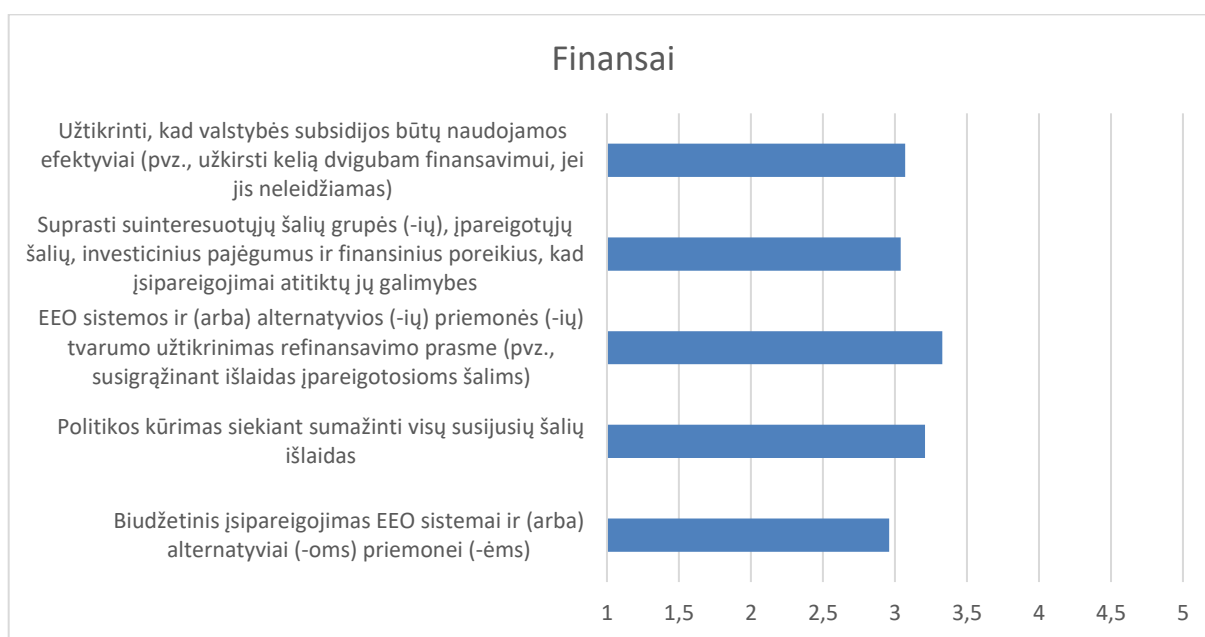
- „Kai kuriose asociacijose energijos vartojimo efektyvumo srityje dažniausiai dirba labai jauni darbuotojai. Keičiantis žmonėms, žinios prarandamos, nes, pavyzdžiui, nevyriausybinėse organizacijose nėra kitų EE [energijos vartojimo efektyvumo] ekspertų.“
- „Mums vis dar trūksta specialistų, galinčių suteikti žmonėms holistinį patarimą dėl jų pastatų ir iš to gauti pakankamas pajamas be valstybės subsidijų.“
- „Kitos reikšmingos priemonės – tai mokymai specialistams, skirti pagerinti jų supratimą apie tai, kaip plėtoti energijos vartojimo efektyvumą kaip tvarų rinkos mechanizmą, ir sustiprinti jų gebėjimus teikti paramą galutiniams vartotojams, kad jie geriau suprastų energijos vartojimo efektyvumo paslaugų naudą. Be to, šie specialistai gali padėti įpareigotiesiems asmenims sukurti energijos vartojimo efektyvumo paslaugas, atitinkančias galutinių vartotojų poreikius.“

Daugelis apklaustųjų pažymėjo, kad dėl iš dalies žemo energijos vartojimo efektyvumo žinių lygio tarp energetikos specialistų (kurie nesispecializuoja energijos vartojimo efektyvumo srityje), bet koks žinių perdavimas šiems specialistams būtų naudingas. Kai kurie respondentai nurodė, kad būtų aktualus dalyvaujančių darbuotojų sertifikavimas.

5.6 Finansiniai aspektai

Kalbant apie finansinius aspektus, apklausoje dalyvavusių suinteresuotųjų šalių buvo prašoma įvertinti šias temas:

- Užtikrinti, kad valstybės subsidijos būtų naudojamos efektyviai (pvz., užkirsti kelią dvigubam finansavimui, jei jis neleidžiamas) (tik I suinteresuotųjų šalių grupė);
- Suprasti suinteresuotųjų šalių grupės (-ių), įpareigotųjų šalių, investicinius pajėgumus ir finansinius poreikius, kad įsipareigojimai atitiktų jų galimybes (tik I suinteresuotųjų šalių grupė);
- EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumo užtikrinimas refinansavimo prasme (pvz., susigrąžinant išlaidas įpareigotosioms šalims);
- Politikos kūrimas siekiant sumažinti visų susijusių šalių išlaidas;
- Biudžetinis įsipareigojimas EEO sistemai ir (arba) alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms) (tik I suinteresuotųjų šalių grupė).

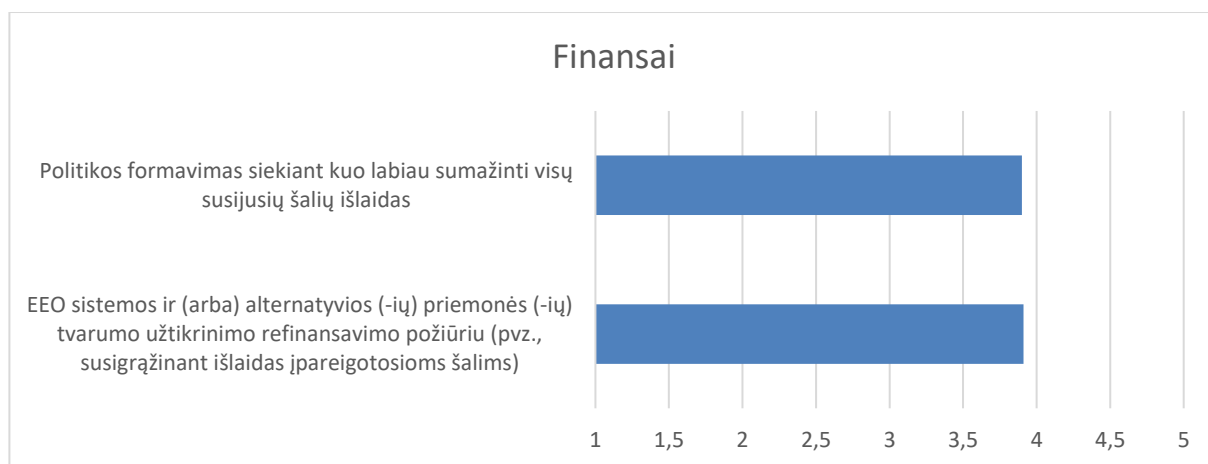
pav. 12. Atsakymų svertinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: finansiniai aspektai

Ministerijos ir įgyvendinančiosios institucijos (I suinteresuotųjų šalių grupė) geriausiai įvertino temą „EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumo užtikrinimas refinansavimo prasme (pvz., susigrąžinant išlaidas įpareigotosioms šalims)“ (svertinis vidurkis – 3,33). Po to seka temos „Politikos kūrimas siekiant sumažinti visų susijusių šalių išlaidas “ (3,21). „Užtikrinti, kad valstybės subsidijos būtų naudojamos efektyviai (pvz., užkirsti kelią dvigubam finansavimui, jei jis neleidžiamas)“ įvertintas 3,07 balo, po jo seka „Suprasti suinteresuotųjų šalių grupės (-ių), įpareigotųjų šalių, investicinius pajėgumus ir finansinius

poreikius, kad įsipareigojimai atitiktų jų galimybes“ (3,04 balo). „Biudžetinis įsipareigojimas EEO sistemai ir (arba) alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms)“ įvertinta kaip mažiausiai svarbi tema iš visų penkių – jos svertinis vidurkis yra 2,96 balo.

Kalbant apie teisinius ir politinius aspektus, beveik 58 proc. (26 iš 45) respondentų 4 arba 5 balais įvertino dalijimosi patirtimi ir gebėjimų stiprinimo poreikį, susijusį su „EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumo užtikrinimas refinsavimo prasme (pvz., susigrąžinant išlaidas įpareigotosioms šalims)“.

„Politikos kūrimas siekiant sumažinti visų susijusių šalių išlaidas“ suinteresuotosioms šalims yra šiek tiek svarbesnis (47,9 proc.; 23 iš 48) nei „Suprasti suinteresuotųjų šalių grupės (-ių), įpareigotųjų šalių, investicinius pajėgumus ir finansinius poreikius, kad įsipareigojimai atitiktų jų galimybes“ (45,8 proc.; 22 iš 48) ir „Užtikrinti, kad valstybės subsidijos būtų naudojamos efektyviai (pvz., užkirsti kelią dvigubam finansavimui, jei jis neleidžiamas)“ (41,3 proc.; 19 iš 46) bei „Biudžetinis įsipareigojimas EEO sistemai ir (arba) alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms)“ (40,4 proc.; 19 iš 47).

pav. 13. Atsakymų svertinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: finansiniai aspektai

II suinteresuotųjų šalių grupė (visos kitos suinteresuotosios šalys) „Politikos formavimas siekiant kuo labiau sumažinti visų susijusių šalių išlaidas“ (3,91) ir „EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumo užtikrinimo refinsavimo požiūriu (pvz., susigrąžinant išlaidas įpareigotosioms šalims)“ (3,90) klausimus įvertino dar geriau nei I suinteresuotųjų šalių grupė.

67,6 proc. respondentų (46 iš 68) nurodė, kad reikia keistis patirtimi ir stiprinti gebėjimus politikos formavimo srityje, kad būtų kuo labiau sumažintos visų susijusių šalių išlaidos.

65,7 proc. (44 iš 67) respondentų pažymėjo, kad reikia keistis patirtimi ir stiprinti gebėjimus, kai kalbama apie „EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumo užtikrinimo refinsavimo požiūriu (pvz., susigrąžinant išlaidas įpareigotosioms šalims)“.

Respondentai iš 22 šalių pateikė pastabų dėl finansinių aspektų. Pagrindiniai argumentai yra susiję su šiomis sritimis:

Respondentai pažymėjo, kad daugiau dėmesio reikėtų skirti *žaliosioms* finansinėms priemonėms, kuriomis siekiama pritraukti investicijas į energijos vartojimo efektyvumą. *„Būtina toliau didinti privataus finansavimo, ypač investicijų į energijos vartojimo efektyvumą, sutelkimą, kad būtų pasiekti ES tikslai ir kuo labiau sumažintos visų dalyvaujančių šalių sąnaudos.“* Be to, turėtų būti įvertintas naujų finansinių priemonių sutelkimas pasitelkiant fondus ir refinansavimo priemones.

Kai kuriems respondentams svarbu žinoti, kokias išlaidas moka piliečiai (energijos kaina – kaip energijos vartotojai), todėl reikia toliau keisti informacija šiuo klausimu.

Kai kurių šalių respondentai nematė jokių problemų, susijusių su EEO sistemos finansine našta, o kitos šalys susiduria su finansiniais sistemos aspektais. *„Patirtis rodo, kad įpareigosios šalys yra labai svarbios EEO sistemoms, tačiau joms turi būti įgyvendintas tinkamas išlaidų kompensavimas. Organizacinė našta pastaraisiais metais padidėjo ir įpareigosios šalys turėjo priimti papildomų darbuotojų, kad susidorotų su biurokratija.“* Kai kurios šalys neturi vienos centralizuotos IT sistemos, kuri informuotų apie sutaupytą energiją.

Kai kurie respondentai skundėsi, kad trūksta viešos informacijos apie alternatyvių priemonių ekonominį efektyvumą. *„Šios žinios galėtų padėti toms šalims, kurios, norėdamos pasiekti savo tikslus be EEO sistemos, yra priklausomos nuo alternatyvių priemonių.“*

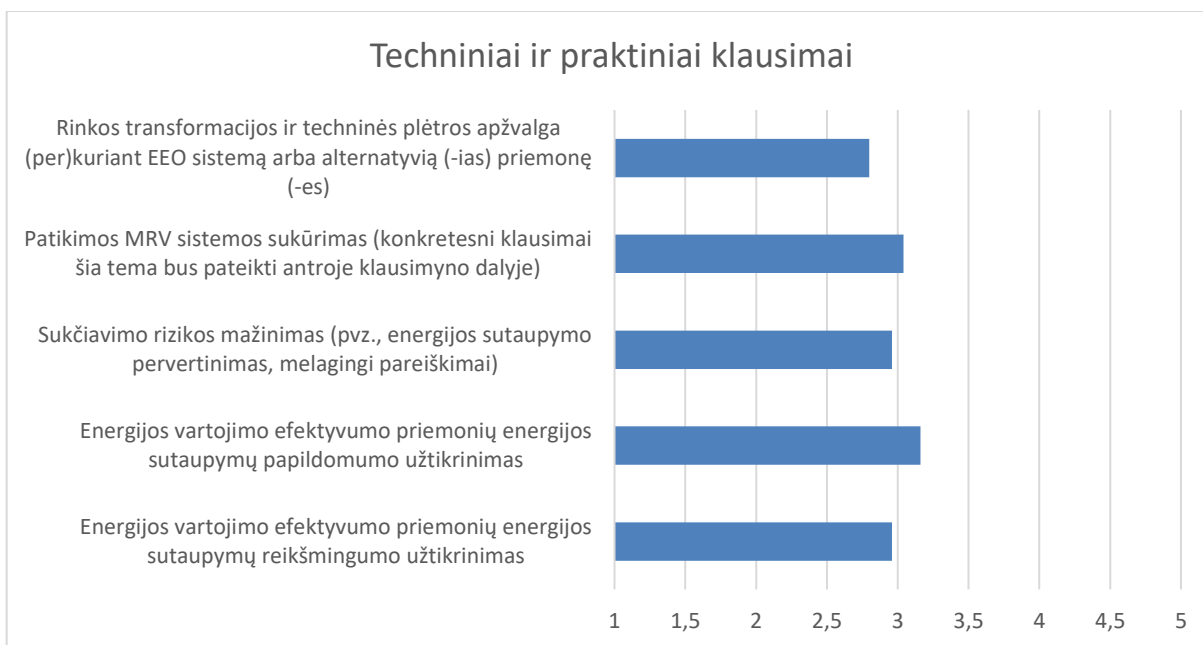
Dauguma respondentų teigė, kad keitimąsi žiniomis turėtų palengvinti specialūs renginiai ir (arba) seminarai, skirti finansiniams aspektams, kuriuose būtų išsamiai analizuojami projektavimo ir struktūriniai elementai, o ne tik skleidžiama geroji patirtis.

5.7 Techniniai ir praktiniai klausimai

Kalbant apie techninius ir praktinius klausimus, susijusius su politikos ir MRV sistemų kūrimu, I ir II suinteresuotųjų šalių grupės informantų buvo paprašyta įvertinti šias temas:

- Rinkos transformacijos ir techninės plėtros apžvalga (per)kuriant EEO sistemą arba alternatyvią (-ias) priemonę (-es)
- Patikimos MRV sistemos sukūrimas (konkretesni klausimai šia tema bus pateikti antroje klausimyno dalyje)

- Sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo perversinimas, melagingi pareiškimai)
- Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų papildomumo užtikrinimas
- Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų reikšmingumo užtikrinimas

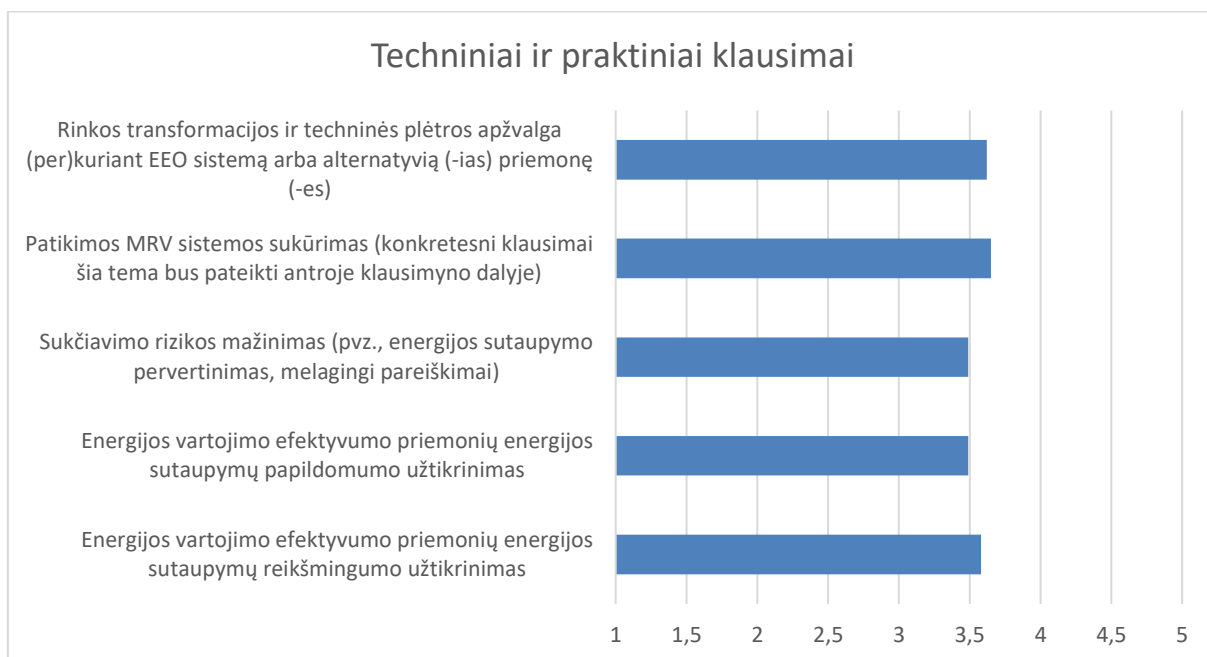
pav. 14. Atsakymų svertinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: techniniai ir praktiniai klausimai

Ministerijos ir įgyvendinančiosios institucijos (I suinteresuotųjų šalių grupė) gana panašiai įvertino keturias toliau nurodytas temas: „Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų papildomumo užtikrinimas“ (3,16), „Patikimos MRV sistemos sukūrimas“ (3,04), „Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų reikšmingumo užtikrinimas“ (2,96) ir „Sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo perversinimas, melagingi pareiškimai)“ (2,96) vertinamos vienodai. „Rinkos transformacijos ir techninės plėtros apžvalga (per)kuriant EEO sistemą arba alternatyvią (-ias) priemonę (-es)“ (2,80) įvertintas žemiausiai.

Kalbant apie techninius ir praktinius aspektus, 53,1 proc. (26 iš 49) apklausos dalyvių dalijimosi patirtimi ir gebėjimų stiprinimo poreikį, susijusį su „Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų papildomumo užtikrinimas“, įvertino 4 arba 5 balais. 47,1 proc. (24 iš 51) respondentų prašo dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus, susijusius su „Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų reikšmingumo užtikrinimas“.

Skirtingai nuo svertinio vidurkio, tema „Sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo perversinimas, melagingi pareiškimai)“ suinteresuotosioms šalims yra šiek tiek svarbesnė (40,8 proc.; 20 iš 49) nei tema „Patikimos MRV sistemos sukūrimas“ (38,8 proc.; 19 iš 49). Tik 32,6 proc. (15 iš 46) jų nurodė,

kad joms reikia dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus tema „*Rinkos transformacijos ir techninės plėtros apžvalga (per)kuriant EEO sistemą arba alternatyvią (-ias) priemonę (-es)*“.

pav. 15. Atsakymų svertinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: techniniai ir praktiniai klausimai

Anketų, susijusių su II suinteresuotųjų subjektų grupe, įvertinimas pateikia tokį vaizdą:

Kitos suinteresuotosios šalys (II suinteresuotųjų šalių grupė) visas penkias temas įvertino labai panašiai: „*Patikimos MRV sistemos sukūrimas*“ (3,65), „*Rinkos transformacijos ir techninės plėtros apžvalga (per)kuriant EEO sistemą arba alternatyvią (-ias) priemonę (-es)*“ (3,62), „*Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų reikšmingumo užtikrinimas*“ (3,58), „*Sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo pervertinimas, melagingi pareiškimai)*“ (3,49) ir „*Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų papildomumo užtikrinimas*“ (3,49). Visi įvertinimai yra didesni nei 3, o tai yra labai aukštas įvertinimas.

63,6 proc. (42 iš 66 respondentų šį klausimą įvertino 4 arba 5 balais) mano, kad dalijimasis patirtimi ir gebėjimų stiprinimas, susijęs su „*Patikimos MRV sistemos sukūrimu*“ yra svarbus; 62,1 proc. (41 iš 66 respondentų) nurodė, kad dalijimasis patirtimi ir gebėjimų stiprinimas būtų naudingas, kai kalbama apie „*Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų reikšmingumo užtikrinimas*“. 58,5 proc. (38 iš 65) respondentų norėtų skatinti dalijimąsi patirtimi ir gebėjimų stiprinimą, susijusį su „*Rinkos transformacijos ir techninės plėtros apžvalga (per)kuriant EEO sistemą arba alternatyvią (-ias) priemonę (-es)*“, o ne su „*Energijos vartojimo efektyvumo priemonių energijos sutaupymų papildomumo užtikrinimas*“ (54,4 proc.; 37 iš 68) ir „*Sukčiavimo rizikos mažinimas*“ (52,2 proc.; 35 iš 67).

Respondentai iš 20 šalių pateikė papildomų pastabų dėl techninių ir praktinių aspektų. Keletas suinteresuotųjų šalių pateikė toliau nurodytus komentarus pirmiau minėtomis temomis:

„Daugelyje valstybių narių reikšmingumo užtikrinimas yra neišspręstas klausimas. Daugeliu atveju reikšmingumo apibrėžtis yra labai miglota ir verčia ieškoti „kūrybiškų“ sprendimų.“

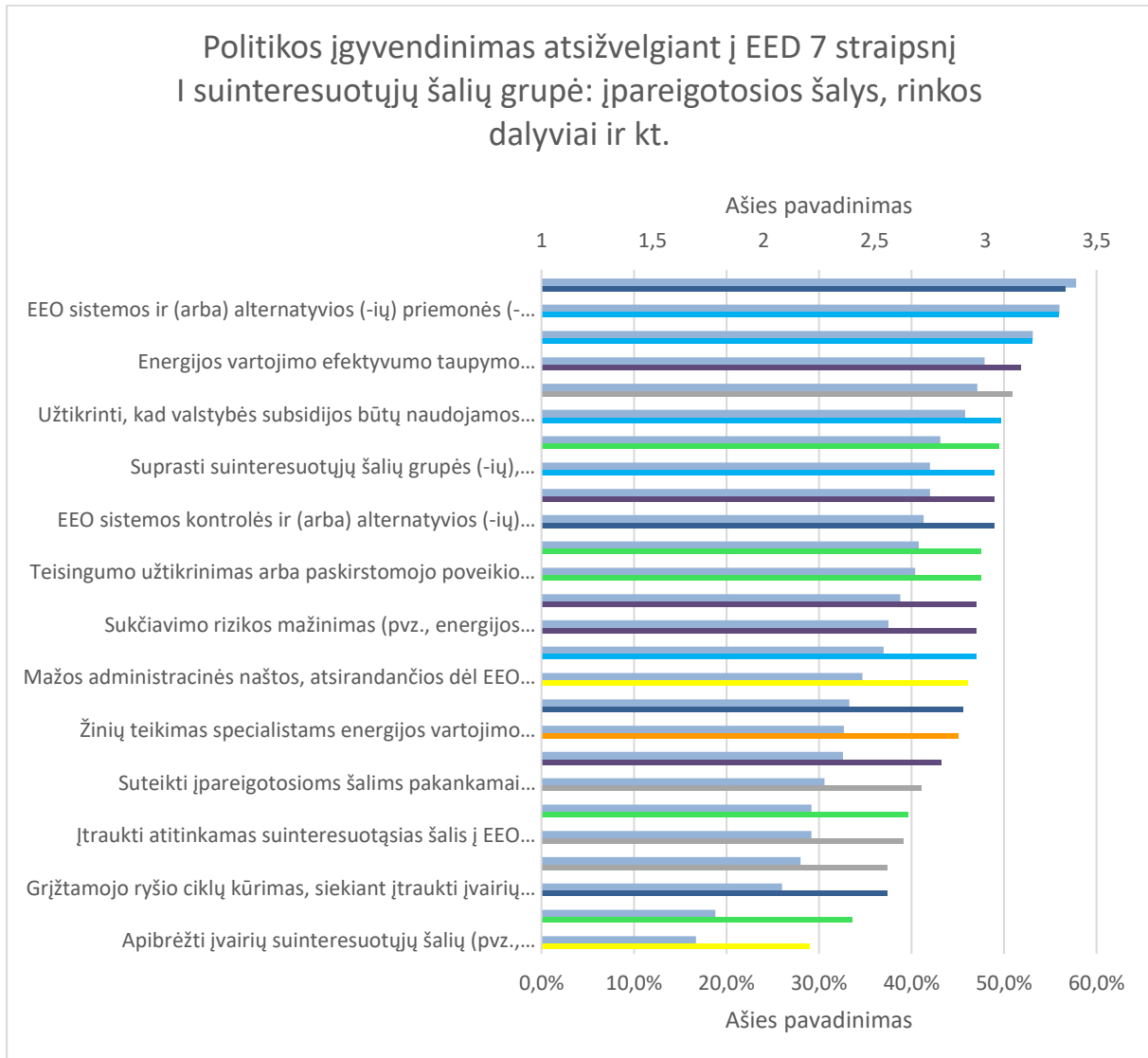
Kai kuriose šalyse reikia toliau keisti informacija apie papildomumą ir sukčiavimo riziką. Respondentus domina nurodymai dėl EED aiškinimo, kurie padėtų suderinti ataskaitų teikimą. Respondentai pažymėjo, kad (per)kuriant politiką būtų naudinga išsamiau apibrėžti abu klausimus, pavyzdžiui, rasti atsakymus į klausimą, kaip rasti tinkamą pusiausvyrą tarp taisyklių ir procedūrų, kurios būtų pakankamai paprastos, kad su jomis galėtų dirbti įpareigosios šalys, ir kartu pakankamai sudėtingos, kad atitiktų papildomumo reikalavimus.

Viena suinteresuotoji šalis pažymėjo, kad pasigedo gairių, kaip nustatyti energijos sutaupymo papildomumą pagal nacionalinę politiką, ir informacijos apie tai, kaip kitose valstybėse narėse įgyvendinami MRV reikalavimai (pavyzdžiui, dokumentais pagrįstos patikros, dvigubo skaičiavimo išvengimo metodai ir sumavimo niuansai).

Daugeliui apklaustųjų reikia pagalbos atliekant stebėjimą ir tikrinimą. Efektyvios sistemos sukūrimas vis dar yra didelis iššūkis. Suinteresuotosios šalys taip pat skeptiškai vertina tai, kaip bet koks projektas gali padėti atskiroms valstybėms narėms, nes sukurti veikiančią sistemą joms yra didžiulis iššūkis. Dažnai valstybių narių sunkumai, susiję su stebėseną ir tikrinimu, įskaitant duomenų rinkimą, kyla dėl išteklių (ypač finansų, taip pat darbuotojų) trūkumo.

5.8 Politikos įgyvendinimo apžvalga

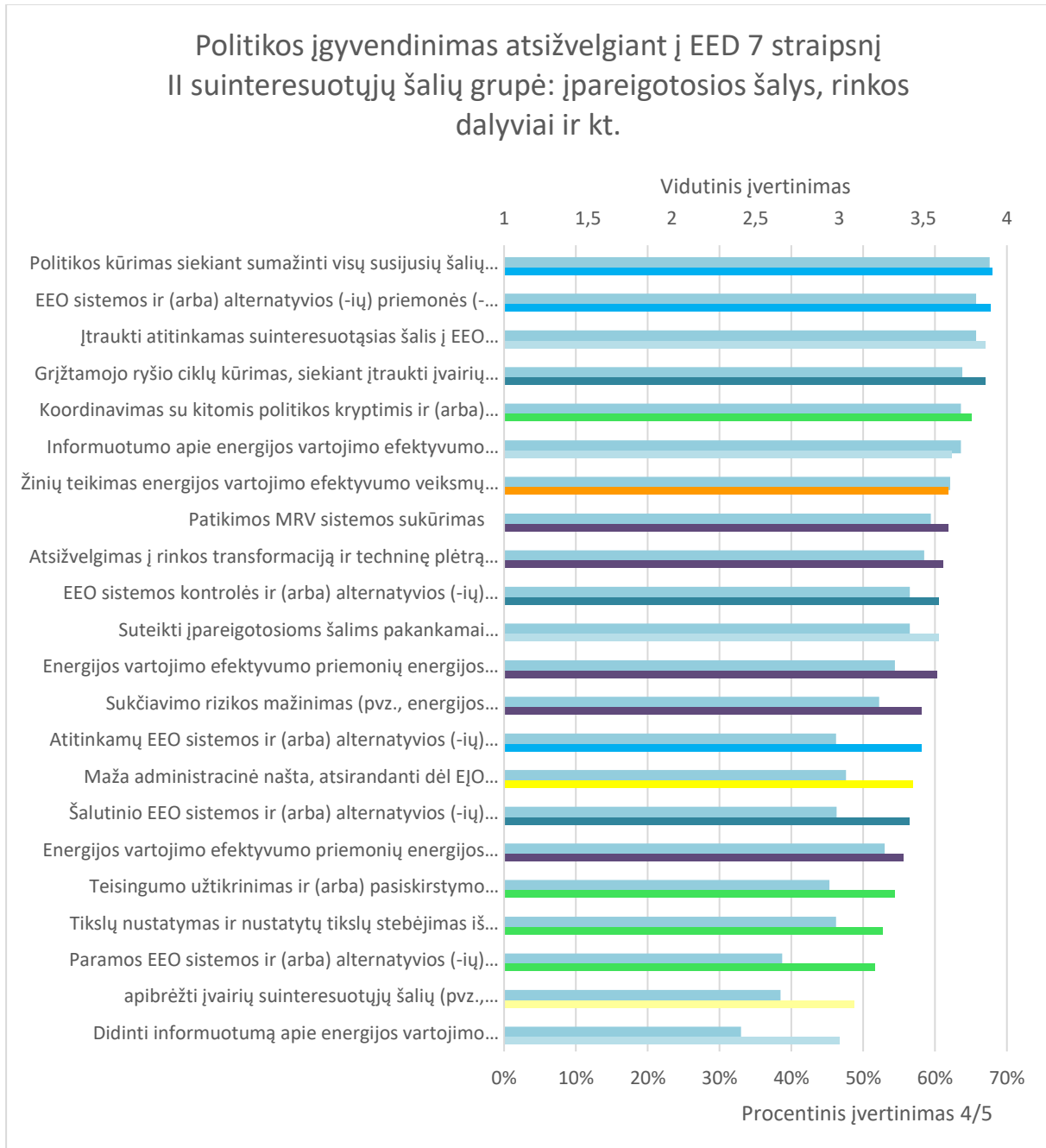
Toliau pateiktame 16 pav. apžvelgiamas svartinis vertinimo vidurkis ir dalyvių, pasirinkusių aukščiausius 4 arba 5 balus už 5.1–5.7 skyriuose aprašytas temas, procentinė dalis pagal I suinteresuotųjų subjektų grupę, atsižvelgiant į EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą.

- Energijos vartojimo efektyvumo įsipareigojimo (EEO) schemas ir (arba) alternatyvių priemonių parengimas
- Politikos įgyvendinimo teisiniai ir politiniai aspektai
- Politikos įgyvendinimo organizavimas
- Komunikacija politikos įgyvendinimo kontekste
- Politikos įgyvendinimo gebėjimų stiprinimas
- Finansiniai politikos įgyvendinimo aspektai
- Techniniai ir praktiniai politikos įgyvendinimo iššūkiai

pav. 16. Apžvalginis svartinis atsakymų vidurkis, politikos įgyvendinimas, I suinteresuotųjų šalių grupė

Toliau pateiktame 17 paveikslėlyje apibendrinti visi II suinteresuotųjų šalių grupės rezultatai, apimantys svertinį vertinimo vidurkį ir dalyvių, pasirinkusių 4 arba 5 balus už 5.1–5.7 skyriuose aprašytas temas, procentinę dalį, kiek tai susiję su EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimu.

- Energijos vartojimo efektyvumo įsipareigojimo (EEO) schemas ir (arba) alternatyvių priemonių parengimas
- Politikos įgyvendinimo teisiniai ir politiniai aspektai
- Politikos įgyvendinimo organizavimas
- Komunikacija politikos įgyvendinimo kontekste
- Politikos įgyvendinimo gebėjimų stiprinimas
- Finansiniai politikos įgyvendinimo aspektai
- Techniniai ir praktiniai politikos įgyvendinimo iššūkiai

pav. 17. Apžvalginis svertinis atsakymų vidurkis, politikos įgyvendinimas, II suinteresuotųjų šalių grupė

5.9 Papildomos temos

Suinteresuotosios šalys iš 14 šalių pateikė papildomų temų:

Vienas suinteresuotasis subjektas teigė, kad reikėtų spręsti ir savanoriškų susitarimų sistemų klausimą, ir klausė, kaip jos gali prisidėti prie bendro tikslo didinti energijos vartojimo efektyvumą; kitas suinteresuotasis subjektas teigė, kad reikia atlikti „tikslo atotrūkio analizę“.

Kitas respondentas pastebėjo: *„Idealiu atveju valstybės narės su EED 7 straipsniu susijusias planavimo, programavimo ir stebėsenos užduotis pavestų paskirtiems politikos formuotojams ministerijose, o faktinį įgyvendinimą – pavaldžioms organizacijoms. Politikos formuotojams labai svarbi vadovaujančiųjų institucijų patirtis ir praktinės žinios apie įgyvendinimą, be to, reikia plėtoti dvišalį bendravimą.“*

Nurodoma, kad reikia bendrų gairių (su aiškiais apibrėžtimis) ir gerų stebėsenos sistemų pavyzdžių. Labai pageidautini ES reikalavimus atitinkančių ir neatitinkančių stebėsenos ir patikros sprendimų sąrašai ir aprašymai. Taip pat prašoma dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus konkrečiomis temomis, pavyzdžiui, visuomenės informavimo priemonėms taikomo fizinio gyvavimo laiko srityje. Kita suinteresuotoji šalis pasiūlė ateityje atlyginti už faktinį išmatuotą sutaupymą, nes tai galėtų pakeisti kokybės lygį ir paskatinti inovacijas. Jų nuomone, tai taip pat paskatintų daugiau finansinių produktų ir vartotojų rezultatų.

Reikia diskutuoti ir keistis patirtimi apie tai, kaip EEO sistemos gali sąveikauti su viešojo sektoriaus viešųjų pirkimų taisyklėmis ir kaip jos taikomos. Viešojo sektoriaus (ypač centrinės valdžios sektoriaus) vaidmuo šiuo atžvilgiu dažnai nepakankamai įvertinamas. Viešasis sektorius turėtų dalytis lyginamosios analizės informacija ir turėtų būti motyvuojamas įsigyti energetikos paslaugas sudarant sutartis su energiją taupančiomis įmonėmis (angliškai: *Energy Service Company – ESCO*).

Kai dėl politikos, suinteresuotieji subjektai nori žinoti, kuri politika yra sėkminga, o kuri buvo nesėkminga? Kiti klausimai: *„Ar buvo per sunku nustatyti, kiek sutaupyta vykdant kurią nors politiką? Ar kuriai nors politikai reikėjo pakeitimų, kad būtų išspręstos problemos, jei taip, tai kokios?“*

Be EED 7 straipsnio, energijos vartojimo efektyvumą norima vertinti ir pasauliniu mastu. Kaip šią problemą sprendžia tokios šalys kaip Japonija, Kinija ar JAV?

5.10 Pageidaujamas keitimasis žiniomis

Apibendrinant galima teigti, kad reikia įvairių keitimosi žiniomis ir gebėjimų stiprinimo priemonių įvairiomis temomis. Tam tikrais klausimyne aptartais klausimais suinteresuotosios šalys pageidauja naudotis įvairiomis keitimosi žiniomis priemonėmis, pvz.:

- nedideli dvišaliai susitikimai
- gairės
- internetiniai seminarai
- geriausios praktikos pavyzdžiai
- seminarai
- atvejų tyrimai
- neformalios sąveikos platformos
- politikos santraukos ir kt.
- išsami informacinė medžiaga

Be to, kaip galima gebėjimų stiprinimo galimybė buvo paminėtos pažintinės kelionės.

Kalbant apie geriausios praktikos pavyzdžius, kai kurios suinteresuotosios šalys paminėjo, kad jie turėtų būti labai išsamūs, kad būtų naudingi (pvz., panašaus ekonominio statuso šalių pavyzdžiai).

Kai kurie suinteresuotieji subjektai nurodė, kad būtų naudinga gauti galimybę atsakyti į konkrečius klausimus prieš rengiant seminarus ir susitikimus, kad dalyviai gautų geriausią įmanomą rezultatą. Taigi parengiamoji medžiaga turėtų būti išplatinta iš anksto, o prieš praktinius seminarus turėtų būti rengiami klausimynai arba vykdoma kita komunikacinė veikla.

Vienas respondentas pažymėjo, kad kiekvienai šaliai turėtų būti pateiktas kontaktinių asmenų sąrašas, kuriame būtų po vieną kontaktinį asmenį pagal kiekvieną EED straipsnį, į kurį būtų galima kreiptis dėl dvišalio keitimosi informacija.

6 | Stebėseną, ataskaitų teikimas ir tikrinimas (MRV) pagal EED 7 straipsnį

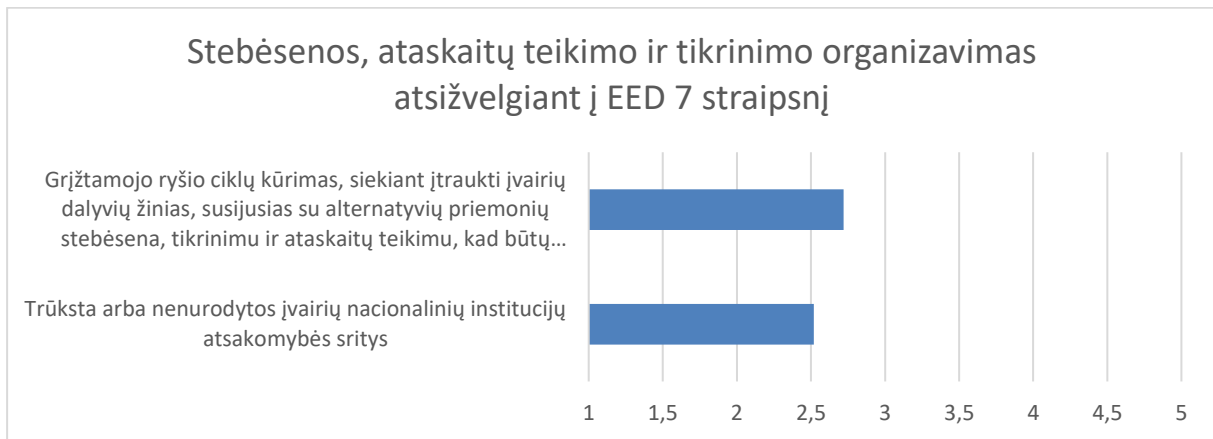
Antroji klausimyno dalis apima stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo temą, susijusią su EED 7 straipsniu. Pagrindiniams klausimams, kurie buvo įvardyti kaip svarbūs (energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimo sistemos ir alternatyvių priemonių stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo organizavimas, teisiniai ir politiniai aspektai, gebėjimų stiprinimas, finansiniai aspektai ir techniniai bei praktiniai klausimai), buvo užduoti keli konkretūs klausimai. Apklausos dalyviai turėjo įvertinti kiekvieną iš jų pagal gebėjimų stiprinimo poreikio lygį skalėje nuo 1 (nesvarbu / pagalbos nereikia) iki 5 (labai svarbu / žinių dalinimasis labai reikalingas), po to kiekviena tema buvo analizuojama atsižvelgiant į I suinteresuotųjų šalių grupės (politikos formuotojų, ministerijų ir įgyvendinančiųjų institucijų) ir II suinteresuotųjų šalių grupės (įpareigotųjų šalių, rinkos operatorių, energetikos ir aplinkosaugos asociacijų, advokatų grupių ir kitų) atsiliepimus.

Po kiekvienos temos suinteresuotosios šalys turėjo galimybę paaiškinti savo profesinį požiūrį ir pageidaujamą keitimosi žiniomis formatą, susijusį su nagrinėjamu klausimu (pvz., seminaras, gerosios praktikos pavyzdžiai ir pan.).

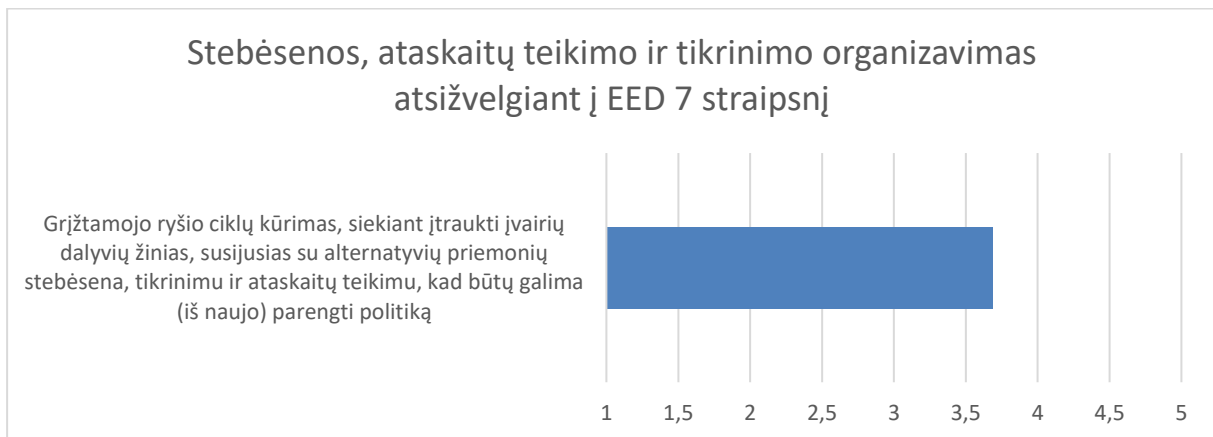
6.1 EEO sistemos ir (arba) alternatyvių priemonių MRV organizavimas

Apklausos dalyvių buvo prašoma įvertinti šiuos klausimus, susijusius su EEO sistemos ir (arba) alternatyvių priemonių MRV organizavimu, skalėje nuo 1 (nesvarbu / pagalbos nereikia) iki 5 (labai svarbu / žinių dalinimasis labai reikalingas):

- Grįžtamojo ryšio ciklą kūrimas, siekiant įtraukti įvairių dalyvių žinias, susijusias su alternatyvių priemonių stebėseną, tikrinimu ir ataskaitų teikimu, kad būtų galima (iš naujo) parengti politiką.
- Trūksta arba nenurodytos įvairių nacionalinių institucijų atsakomybės sritys.

pav. 18. Atsakymų svertinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: organizacija

pav. 19. Atsakymų svertinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: organizacija

Lyginant abiejų grupių rezultatus, klausimas „*Grįžtamojo ryšio ciklų kūrimas, siekiant įtraukti įvairių dalyvių žinias...*“ yra svarbesnis II suinteresuotųjų šalių grupei. Svertinis vidurkis siekia 3,69, t. y. daug daugiau nei I suinteresuotųjų šalių grupės svertinis vidurkis (2,72).

Iš viso šį klausimą įvertino 32 II suinteresuotųjų šalių grupės šalys, iš kurių septynios šį klausimą įvertino 4 balais, o dar dvylika nusprendė skirti 5 balus. Tai reiškia, kad 59,4 proc. (19 iš 32) šios suinteresuotųjų šalių grupės šalių šį klausimą įvertino 4 arba 5 balais skalėje nuo 1 (nereikia jokios pagalbos) iki 5 (reikia labai daug pagalbos) ir jiems reikėtų dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus šia tema.

Klausimas „*Trūksta arba nenurodytos įvairių nacionalinių institucijų atsakomybės sritys*“, kuris buvo pateiktas tik I suinteresuotųjų šalių grupei, buvo įvertintas svertiniu vidurkiu 2,52.

Apie temą „Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo organizavimas atsižvelgiant į EED 7 straipsnį“ savo profesinę nuomonę pateikė 13 šalių respondentai. Apibendrinant galima teigti, kad kelios suinteresuotosios šalys pateikė toliau nurodytą informaciją apie pirmiau minėtus klausimus:

Grižtamojo ryšio ciklų kūrimo ir nacionalinių institucijų atsakomybės sričių klausimai yra svarbūs suinteresuotiesiems subjektams, tačiau kelia sunkumų, ypač šalims, kurios pasirinko tik alternatyvias priemones, kad atitiktų EED 7 straipsnį.

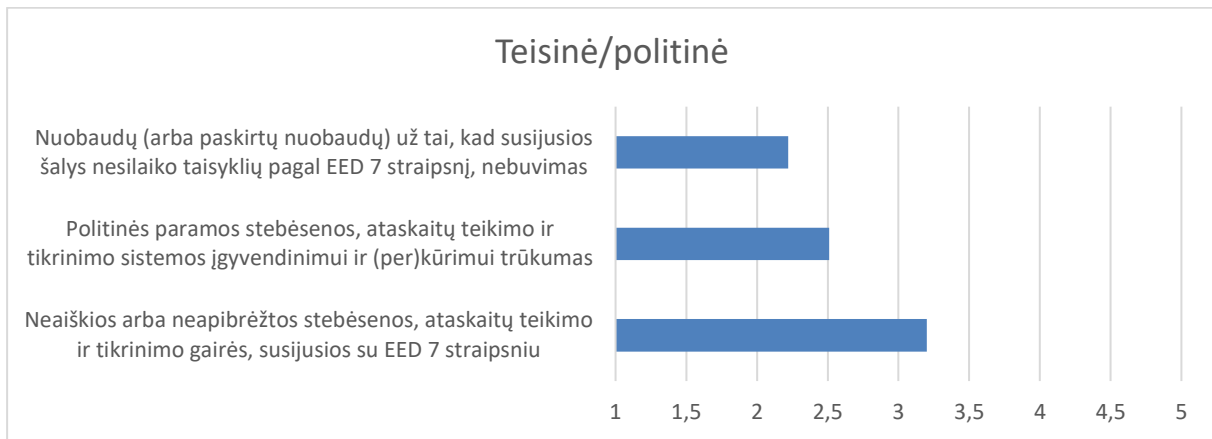
Viena suinteresuotoji šalis minėjo: „EED 7 straipsnio stebėsenos, ataskaitų teikimas ir tikrinimas dažnai sukelia didelę administracinę našta. Ji turėtų būti kuo labiau sumažinta naujoms įpareigojimų sistemoms po 2020 m.“. Kita suinteresuotoji šalis teigia, kad trūksta skaidrumo MRV srityje: „[...] net ministerijos retai skaidriai vertina savo požiūrį į MRV.“

Be to, institucijos, atsakingos už dotacijų paramos programų valdymą, turi būti geriau informuotos ir didinti savo kompetenciją energijos vartojimo efektyvumo stebėjimo srityje, ypač energijos taupymo vertinimo srityje.

6.2 Teisiniai ir politiniai aspektai

Atsižvelgiant į teisinius ir politinius aspektus, susijusius su MRV, suinteresuotųjų šalių buvo paprašyta įvertinti šias temas:

- Nuobaudų (arba paskirtų nuobaudų) trūkumas už tai, kad susijusios šalys nesilaiko taisyklių pagal EED 7 straipsnį.
- Politinės paramos trūkumas stebėsenos pritaikymui ir (per)kūrimui bei ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemai.
- Neaiškios arba neapibrėžtos stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su EED 7 straipsniu.

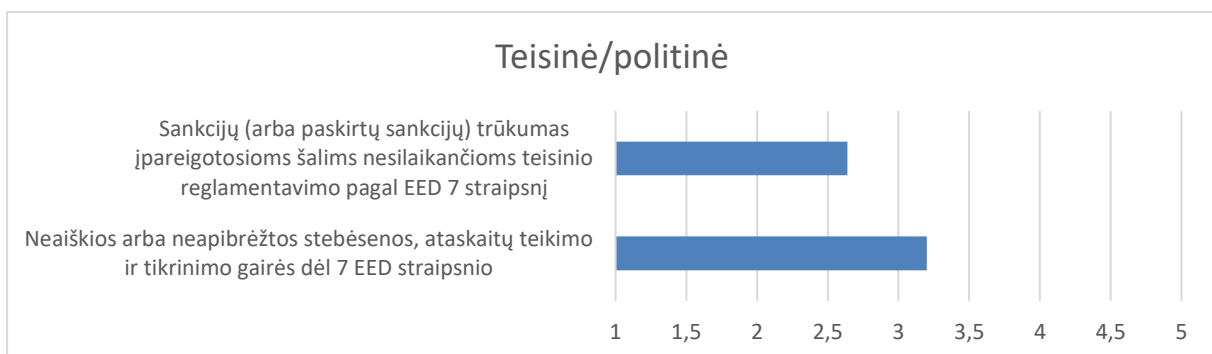

pav. 20. Atsakymų svartinis vidurkis - I suinteresuotųjų šalių grupė: teisinė ir politinė

Klausimas *"Neaiškios arba neapibrėžtos stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su 7 EED straipsniu"* iš trijų teisiniu ir (arba) politiniu aspektu apibrėžtų klausimų įvertintas aukščiausiu balu. I ir II suinteresuotųjų šalių grupės šio klausimo svartinis vidurkis yra 3,20.

Iš viso šį klausimą įvertino 35 I suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosios šalys. Dvylika iš jų šį klausimą įvertino 4 balais, o dar šeši - 5 balais. Tai reiškia, kad 51,4 % (18 iš 35) šios grupės suinteresuotųjų subjektų šį klausimą įvertino kaip labai svarbų, aukščiausiais balais 4 arba 5, taigi jiems reikia dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus šia tema.

Dviejų klausimų - *"Politinės paramos trūkumas..."* ir *"Sankcijų (arba nustatytų sankcijų) įpareigotosioms šalims trūkumas..."* - svartiniai vidurkiai yra 2,51 ir 2,22.

pav. 21. Atsakymų svartinis vidurkis - II suinteresuotųjų subjektų grupė: teisiniai/politiniai aspektai

Klausimas *"Neaiškios arba neapibrėžtos stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės dėl 7 EED straipsnio"* iš dviejų II suinteresuotųjų subjektų grupės teisiniu ir politiniu aspektu klausimų įvertintas aukščiausiu balu. Svartinis vidurkis yra 3,20.

Iš viso klausimą užpildė 30 II suinteresuotųjų subjektų grupės suinteresuotųjų šalių, iš kurių penki asmenys klausimą įvertino 4 balais, o dar devyni asmenys pasirinko 5 balus. Tai reiškia, kad 46,7 % (14

iš 30) šios grupės suinteresuotųjų subjektų šiam klausimui suteikė didelę svarbą, pažymėdami jį aukščiausiais 4 arba 5 balais, todėl jiems būtų reikalingas dalijimasis patirtimi ir gebėjimų stiprinimas šia tema.

Klausimo *"Sankcijų (arba paskirtų sankcijų) trūkumas įpareigotosioms šalims..."* vertinimo vidurkis yra 2,64 balo.

Komentarus tema "Teisiniai ir politiniai klausimai" pateikė respondentai iš 14 šalių. Apibendrinant galima teigti, kad kelios suinteresuotosios šalys pateikė šiuos komentarus dėl pirmiau minėtos temos:

Daugeliui suinteresuotųjų šalių gairės yra būtinos, tačiau jos neturi būti per daug sudėtingos, taigi ir biurokratinės. Visų pirma norima gauti gaires dėl papildomumo įrodymo.

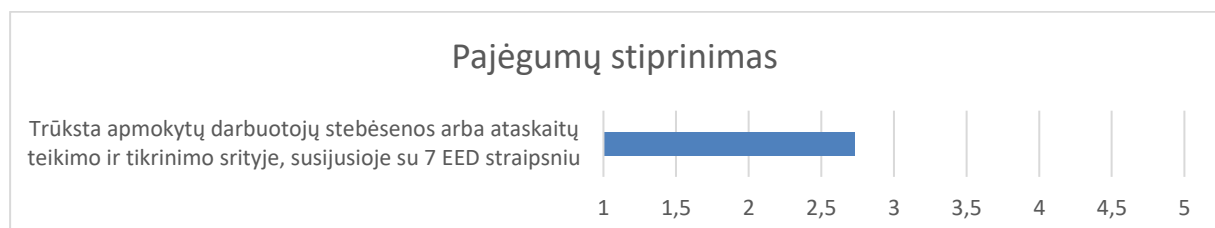
Daugeliui suinteresuotųjų subjektų taip pat kyla problemų dėl to, kad suinteresuotosioms šalims, nesilaikančioms EED 7 straipsnyje nustatytų taisyklių, netaikomos sankcijos (arba jos nenumatytos).

Vienos iš suinteresuotųjų šalių požiūriu, politikos departamentui dažnai trūksta gebėjimų, o tai yra viena iš priežasčių, kodėl MRV schemos įgyvendinimui ir (per)kūrimui ryžtingai trūksta politinės paramos.

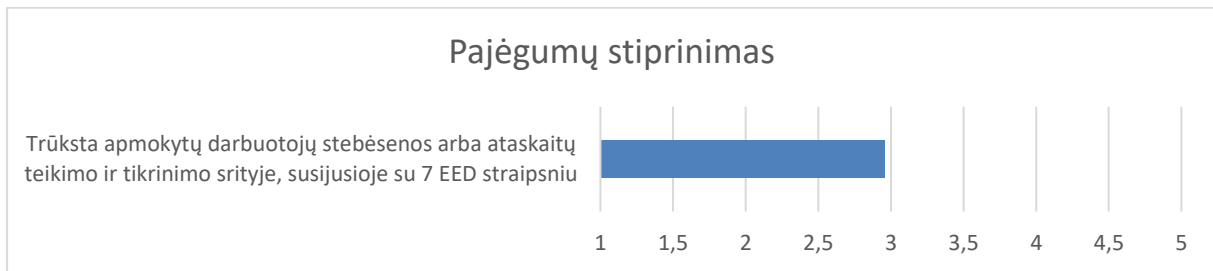
6.3 Gebėjimų stiprinimas

Kalbant apie gebėjimų stiprinimą, abiejų suinteresuotųjų šalių grupių apklaustųjų buvo paprašyta įvertinti šias temas:

- Trūksta apmokytojų darbuotojų stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo srityje, susijusioje su 7 EED straipsniu.

pav. 22. Atsakymų svertinis vidurkis - I suinteresuotųjų šalių grupė: gebėjimų stiprinimas

pav. 23. Atsakymų svertinis vidurkis - II suinteresuotųjų šalių grupė: gebėjimų stiprinimas

Klausimo *"Trūksta apmokytojų darbuotojų stebėsenos (ataskaitų teikimo) ir tikrinimo srityje, susijusioje su 7 EED straipsniu"* svertinis vidurkis I suinteresuotųjų šalių grupėje yra 2,73, o II suinteresuotųjų šalių grupėje - 2,96. Abiejų suinteresuotųjų šalių grupių vertinimai reikšmingai nesiskiria.

Iš viso šį klausimą įvertino 37 I suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosios šalys. Po šešis asmenis šį klausimą įvertino 4 arba 5 balais, todėl 32,4 % (12 iš 37) šios grupės atstovų skyrė aukščiausius balus šiose 1-5 balų skalėse ir pareikalavo dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus šia tema.

Iš viso šį klausimą įvertino 27 II suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosios šalys. Septyni iš jų jį pažymėjo 4 balais, o dar penki asmenys - 5. Tai reiškia, kad 44,4 % (12 iš 27) grupės narių šį klausimą įvertino aukščiausiais balais 4 arba 5 ir reikalautų dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus šia tema.

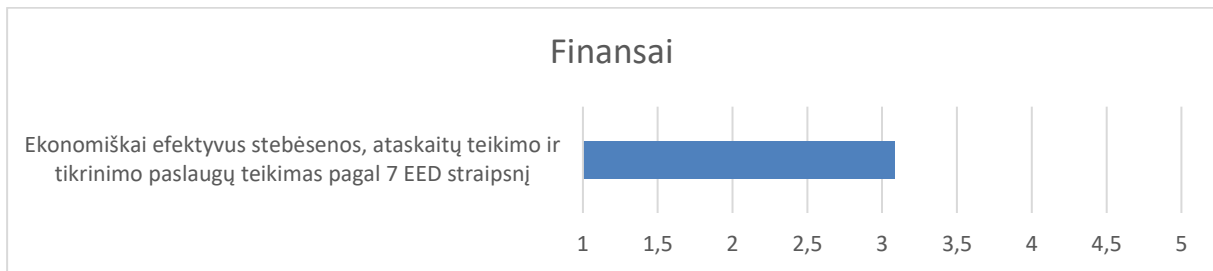
Apie temą "Gebėjimų stiprinimas" komentarus pateikė 13 šalių respondentai. Apibendrinant galima teigti, kad kelios suinteresuotosios šalys pateikė šiuos komentarus minėta tema:

Visuotina sutariama, kad trūksta apmokytojų personalo, kuris galėtų vykdyti 7 straipsnio EED MRV. Viena vertus, taip yra dėl 7 straipsnio poveikio stebėsenos sudėtingumo, kita vertus, dėl finansinių išteklių trūkumo. Viena iš suinteresuotųjų šalių teigė, kad nebūtinai reikia gebėjimų stiprinimo programos, bet taisyklės turėtų būti suformuluotos taip, kad jas lengvai suprastų ir jų laikytųsi net ir neapmokyti (valdžios institucijų) asmenys.

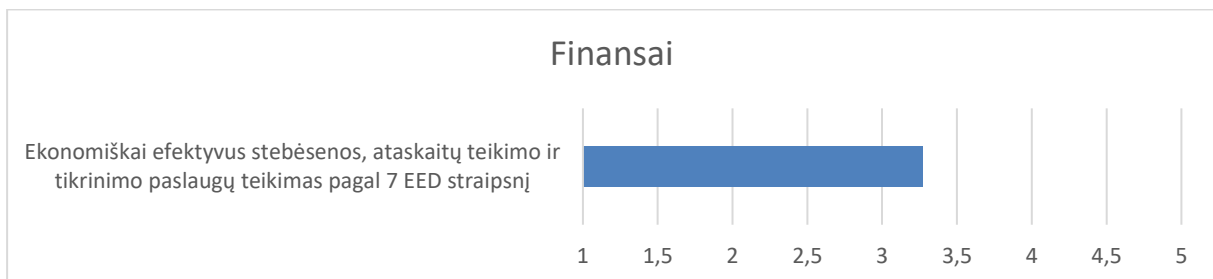
6.4 Finansiniai aspektai

Atsižvelgiant į finansinius aspektus, apklausoje dalyvavusių suinteresuotųjų šalių buvo prašoma įvertinti šias temas:

- Ekonomiškai efektyvus stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo paslaugų teikimas pagal 7 EED straipsnį

pav. 24. Atsakymų svertinis vidurkis - I suinteresuotųjų šalių grupė: finansai

pav. 25. Atsakymų svertinis vidurkis - II suinteresuotųjų šalių grupė: finansai

Klausimo *"Ekonomiškai efektyvus stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo pagal 7 EED straipsnį užtikrinimas"* svertinis vidurkis I suinteresuotųjų šalių grupei yra 3,08, o II suinteresuotųjų šalių grupei - 3,27.

Iš viso šį klausimą įvertino 36 I suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosios šalys. Vienuolika apklausos dalyvių šį klausimą įvertino 4 balais, o dar šeši pažymėjo 5. Tai reiškia, kad 47,2 % (17 iš 36) iš jų šį klausimą įvertino aukščiausiais balais 4 arba 5, todėl jiems reikia dalytis patirtimi ir stiprinti gebėjimus šia tema.

Iš viso šį klausimą įvertino 26 II suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosios šalys. Devyni asmenys šį klausimą įvertino 4 balais, o penki asmenys nusprendė jį įvertinti 5 balais. Tai reiškia, kad 53,8 % (14 iš 26) šios grupės atstovų šį klausimą įvertino aukščiausiais balais - 4 arba 5.

Dešimties šalių respondentai pateikė komentarus tema "Finansai". Atrodo, kad tema *"Ekonomiškai efektyvus stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo užtikrinimas pagal 7 EED straipsnį"* nebuvo visiškai aiški visoms suinteresuotosioms šalims, nes galiausiai buvo pateiktos tik keturios nuomonės šiuo klausimu:

Vienai suinteresuotai šaliai būtų įdomu dalytis patirtimi, susijusia su vidutinėmis skirtingų MRV sistemų sąnaudomis. Kita suinteresuotoji šalis teiravosi: *"Iš tikrųjų, kaip apibrėžiamas [...] MRV ekonominis efektyvumas? Būtų įdomu išgirsti pavyzdžių, kur valstybės narės mano, kad buvo*

naudinga turėti M&V, ir [ar] jos [...] ją sukūrė tik [7 straipsnio] įgyvendinimui. Tačiau kaip išmatuoti M&V ekonominį efektyvumą, yra kitas klausimas, ir aš nežinau, kaip jį būtų galima išmatuoti suderinamu būdu."

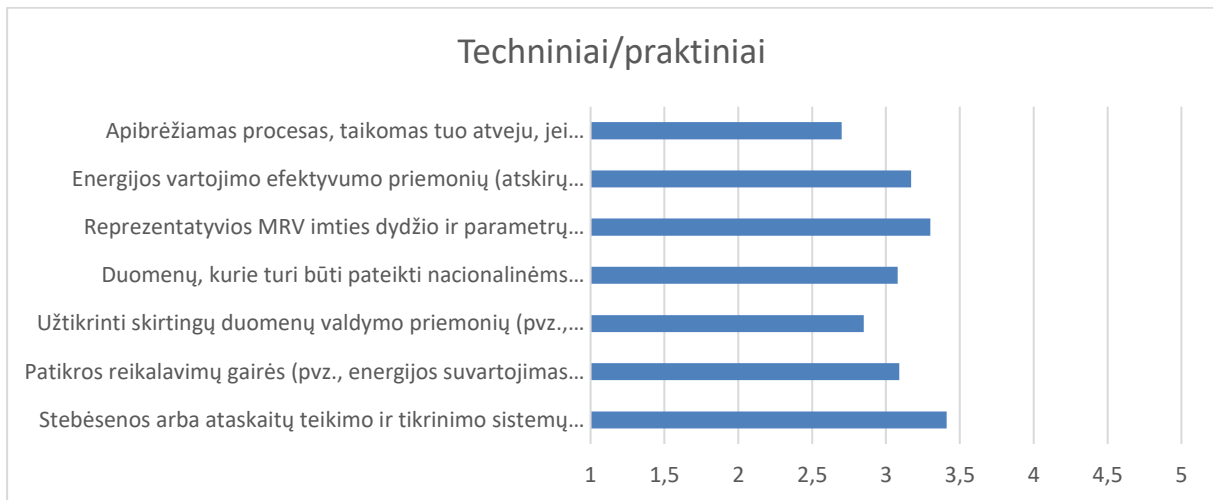
Buvo pateikta daugiau pastabų:

- *"[reikia] daug dirbti, kad būtų pagerintas ekonominis efektyvumas"*
- *"stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ekonominio efektyvumo vertinimas apskritai nėra žinomas"*

6.5 Techniniai ir praktiniai klausimai

Atsižvelgiant į techninius ir praktinius MRV sistemų klausimus, suinteresuotųjų šalių buvo prašoma įvertinti šias temas:

- Apibrėžiamas procesas, taikomas tuo atveju, jei įpareigotosios šalys neteisingai apskaičiuoja energijos vartojimo efektyvumo priemones (individualius veiksmus) arba jų neįvykdo.
- Energijos vartojimo efektyvumo priemonių (atskirų veiksmų) kontrolės parametrų nustatymas, siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų galiojančią energetikos politiką.
- Reprezentatyvios MRV imties dydžio ir parametrų nustatymas
- Duomenų, kurie turi būti pateikti nacionalinėms institucijoms, kad jos galėtų vykdyti MRV, apibrėžimas
- užtikrinti skirtingų duomenų valdymo priemonių (pvz., viešųjų ir privačiojo sektoriaus priemonių) suderinamumą.
- Patikros reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo)
- stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemonių (pvz., interneto programų, skaičiavimo gairių ir (arba) priemonių ir kt.) teikimas.

pav. 26. Atsakymų svertinis vidurkis - I suinteresuotųjų subjektų grupė: techninė ir (arba) praktinė

Klausimą *"Reprezentatyvios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo pagal 7 EED straipsnį imties dydžio ir parametru nustatymas"* galėjo spręsti tik I suinteresuotųjų subjektų grupės suinteresuotosios šalys.

Iš viso šį klausimą įvertino 23 I suinteresuotųjų šalių grupės asmenys. Aštuoni suinteresuotieji subjektai šią temą įvertino 4 balais, penki asmenys - 5 balais. Tai reiškia, kad 56,5 % (13 iš 23) šios grupės atstovų šią problemą įvertino 4 arba 5 balais (skalėje nuo 1 iki 5) ir jiems būtų reikalingas dalijimasis patirtimi ir gebėjimų stiprinimas šia tema.

Klausimas *"Energijos vartojimo efektyvumo priemonių (atskirų veiksmų) kontrolės parametru nustatymas, siekiant įsitikinti, kad jos atitinka galiojančią energetikos politiką"* taip pat buvo pateiktas tik I suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosioms šalims.

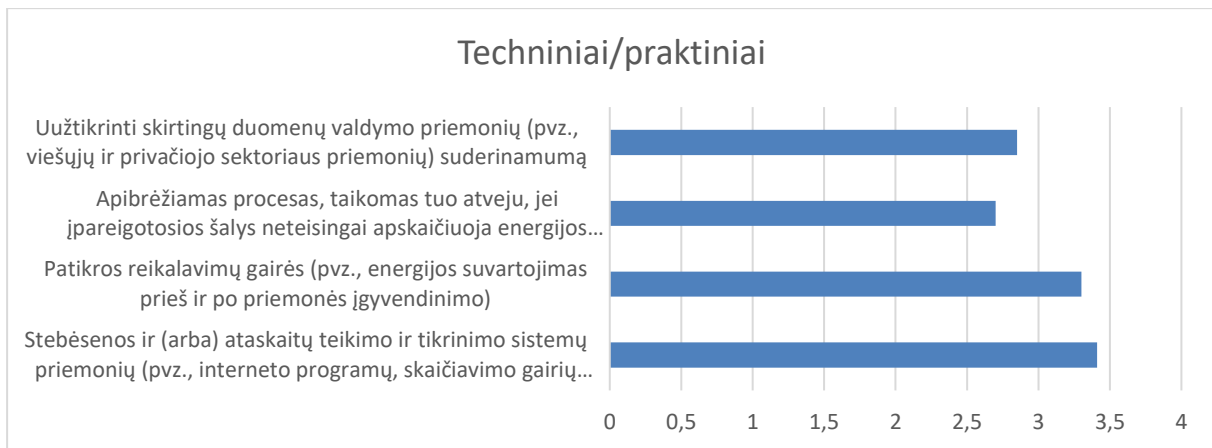
23 suinteresuotosios šalys pateikė vertinimus šiuo klausimu. Septynios suinteresuotosios šalys šią temą įvertino 4 balais, o trys - 5. Tai reiškia, kad 43,5 % (10 iš 23) I grupės suinteresuotųjų šalių šį klausimą įvertino aukščiausiais balais - 4 arba 5.

Klausimas *"Duomenų, kurie turi būti teikiami nacionalinėms institucijoms stebėsenai ir (arba) ataskaitų teikimui bei tikrinimui, apibrėžimas"* buvo prieinamas tik I suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosioms šalims. Svertinis vidurkis yra 3,08.

Iš viso šį klausimą įvertino 36 I suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosios šalys. Vienuolika suinteresuotųjų šalių šį klausimą įvertino 4 balais, o penki asmenys nusprendė skirti 5 balus. Tai reiškia, kad 44,4 % (16 iš 36) šios grupės atstovų šį klausimą įvertino 4 arba 5 balais skalėje nuo 1 iki 5.

Apibendrinant galima teigti, kad visi trys pirmiau paaiškinti klausimai, kurie buvo prieinami tik I suinteresuotųjų šalių grupei, pagal svertinį vidurkį buvo įvertinti daugiau nei 3 balais. Du toliau aprašyti

klausimai ("Patikros reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir (arba) po priemonės įgyvendinimo)" ir "Stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir patikros sistemų priemonių teikimas...."), pateikti abiem suinteresuotųjų subjektų grupėms, laikomi svarbiais klausimais (jų svartinis vidurkis didesnis nei 3) pirmosios grupės suinteresuotiesiems subjektams, todėl juos reikia nagrinėti vykdant dalijimosi patirtimi ir gebėjimų stiprinimo veiklą.

pav. 27. Atsakymų svartinis vidurkis - II suinteresuotųjų subjektų grupė: techninė ir (arba) praktinė

Klausimą "Patikros reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo)" II suinteresuotųjų šalių grupės asmenys įvertino aukštesniais balais, palyginti su I suinteresuotųjų šalių grupės asmenimis (3,09). Svertinis vidurkis yra 3,30, t. y. labai aukštas.

Iš viso šį klausimą įvertino 30 II suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotųjų šalių, iš kurių aštuonios šį klausimą pažymėjo 4 balais, o septynios - 5. Tai reiškia, kad 50 % (15 iš 30) šios grupės suinteresuotųjų šalių šį klausimą įvertino aukščiausiais balais - 4 arba 5.

Klausimą "Stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemonių (pvz., interneto programų, skaičiavimo gairių ir (arba) įrankių ir t. t.) teikimas" I suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosios šalys įvertino 3,30 svartinio vidurkio, panašiai kaip ir II suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosios šalys (3,41), t. y. dar geriau.

37 I suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosios šalys pateikė šio klausimo vertinimus. Septyni grupės nariai šį klausimą įvertino 4 balais, o vienuolika grupės narių pasirinko 5 balus. Tai reiškia, kad 48,6 % (18 iš 37) šios grupės suinteresuotųjų šalių šį klausimą įvertino 4 arba 5 balais skalėje nuo 1 iki 5.

Priešingai, 29 II suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosios šalys pateikė šio klausimo vertinimus. Dešimt iš jų šį klausimą įvertino 4 balais, o dar septyni - 5 balais. Tai reiškia, kad 58,6 % (17 iš 29) II suinteresuotųjų subjektų grupės atstovų šį klausimą įvertino aukščiausiais balais 4 arba 5.

Dviejų klausimų - "Proceso klaidingo apskaičiavimo atveju apibrėžimas..." ir "Įvairių duomenų valdymo priemonių suderinamumo užtikrinimas..." - svertiniai vidurkiai yra nuo 2,7 iki 2,85.

Apie temą "Techninė ir praktinė veikla" komentarus pateikė respondentai iš 14 šalių. Apibendrinant galima teigti, kad kelios suinteresuotosios šalys pirmiau minėta tema pateikė šiuos komentarus:

Vienai suinteresuotai šaliai svarbiausi klausimai yra šie: *"Kaip parengti paprastus tikrinimo reikalavimus, kurie atitiktų 2018 m. EED, kaip pagerinti naudojimosi galimybes, kaip sumažinti administracinę naštą, kaip užtikrinti paprastą duomenų tvarkymą laikantis duomenų apsaugos taisyklių ir netrukdyti konkurencijai rinkoje.*

Dėl imties dydžio nustatymo buvo pateikta įvairių pastabų: Kaip nustatyti tinkamą imties dydį, kad jis būtų ekonomiškai efektyvus, bet ir užtikrintų realų energijos sutaupymą, neabejotinai yra sudėtingas klausimas, ypač toms valstybėms narėms, kurios iki šiol nenaudojo imties dydžio ir todėl neturi atitinkamos patirties.

"Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemonių teikimas; reprezentatyvios stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo imties dydžio ir parametrų nustatymas; energijos vartojimo efektyvumo priemonių (atskirų veiksmų) kontrolės parametrų nustatymas, siekiant įsitikinti, kad jos atitinka galiojančių energetikos politiką" - tai temos, itin svarbios kitai suinteresuotai šaliai."

Todėl reikia pateikti praktinių pavyzdžių iš šalių, kurios, vykdydamos stebėseną ir patikrą, naudoja atranką.

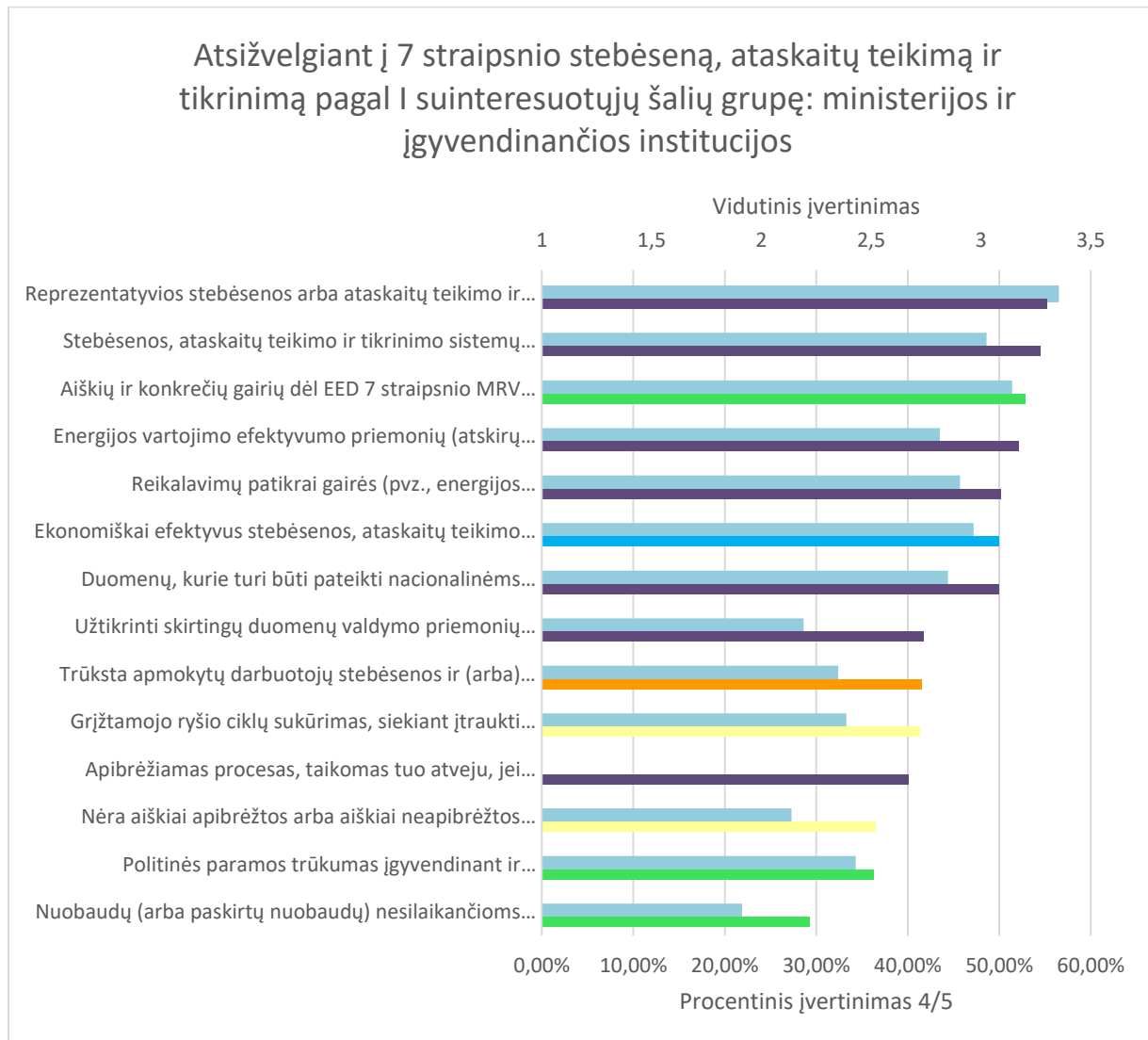
Patikros reikalavimų gairės dažniausiai reikalingos numanomam taupymui. *"Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemonės turi būti patogios naudoti, atnaujintos ir su aiškėmis instrukcijomis, kaip jomis naudotis. Tačiau net ir tokiu atveju turi būti numatytas tam tikras lankstumas naudojant priemones."*

Kalbant apie skirtingų duomenų valdymo priemonių suderinamumo užtikrinimą, viena suinteresuotoji šalis minėjo, kad reikia didinti įmonių informuotumą, kad jos labiau bendradarbiautų.

Suinteresuotosios šalys taip pat teigė, kad būtų naudinga nustatyti daugiau standartinių priemonių numatytųjų verčių visoje Europoje, o energijos vartojimo efektyvumo priemonės būtų lengviau palyginamos.

6.6 Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo apžvalga

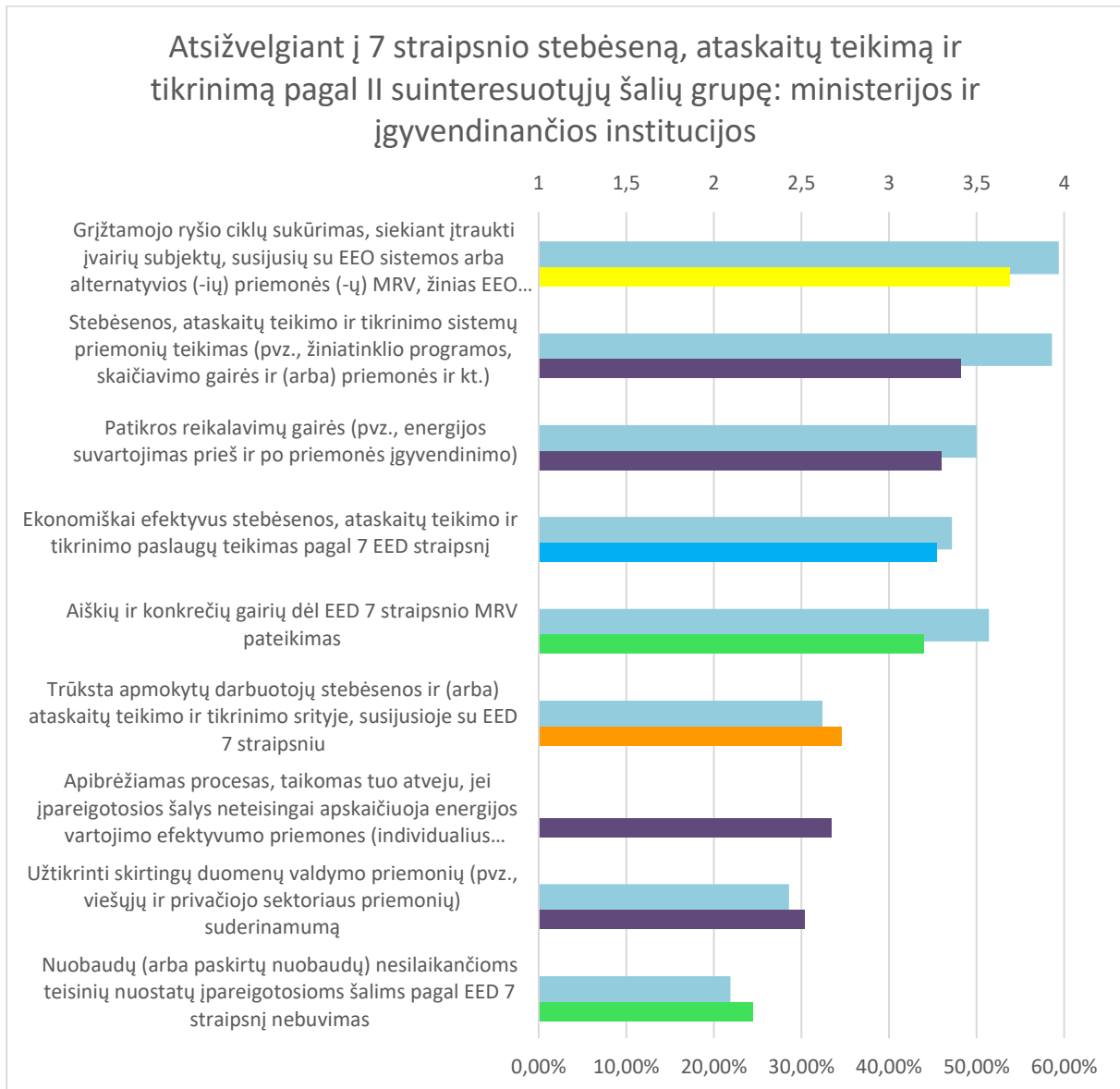
Toliau pateiktame paveikslėlyje apibendrinti visi I suinteresuotųjų šalių grupės rezultatai, apimantys svertinį vertinimo vidurkį ir dalyvių procentinę dalį, pasirinkusių 4 arba 5 balus. Paveikslėlyje pateikti rezultatai pagal nuo 6.1 iki 6.5 skyriuose aprašytas temas, 7 straipsnio stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo srityje.

- Pagrindiniams klausimams, kurie buvo įvardyti kaip svarbūs (energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimo schemos ir alternatyvių priemonių stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo organizavimas, teisiniai ir politiniai aspektai, gebėjimų stiprinimas, fin
- Teisiniai ir politiniai MRV aspektai
- MRV pajėgumų stiprinimas
- Finansiniai MRV aspektai
- Techniniai ir praktiniai MRV klausimai

pav. 28. Apžvalginis svertinis atsakymų MRV vidurkis, I suinteresuotųjų šalių grupė

Toliau pateiktame paveikslėlyje apibendrinti visi II suinteresuotųjų šalių grupės rezultatai, apimantys svertinį vertinimo vidurkį ir dalyvių procentinę dalį, pasirinkusių 4 arba 5 balus. Paveikslėlyje pateikti rezultatai pagal nuo 6.1 iki 6.5 skyriuose aprašytas temas, 7 straipsnio stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo srityje.

- Pagrindiniams klausimams, kurie buvo įvardyti kaip svarbūs (energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimo schemas ir alternatyvių priemonių stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo organizavimas, teisiniai ir politiniai aspektai, gebėjimų stiprinimas, fin
- Teisiniai ir politiniai MRV aspektai
- MRV pajėgumų stiprinimas
- Finansiniai MRV aspektai
- Techniniai ir praktiniai MRV klausimai

pav. 29. Apžvalginis svertinis atsakymų MRV vidurkis, II suinteresuotųjų šalių grupė

6.7 Papildomos temos

Suinteresuotosios šalys iš aštuonių šalių pateikė, jų nuomone, papildomų temų:

Galimybė įvertinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių priemones pagal sutaupyta energiją yra labai svarbus klausimas vienai iš suinteresuotųjų šalių.

Dar vienas svarbus klausimas, kuris, anot vienos iš suinteresuotųjų šalių, nebuvo aptartas klausimyne, yra *"bendradarbiavimo su kitomis viešojo administravimo institucijomis, pvz., regionine valdžia, (autonominėmis bendruomenėmis / žemėmis), savivaldybėmis, būdas. Jos gali vykdyti atitinkamas energijos vartojimo efektyvumo programas, taip pat atsiskaityti už 7 str. Labai svarbu tinkamai koordinuoti ir apskaityti sutaupytas lėšas. Taip pat būtų galima ieškoti tolesnių sąsajų su Merų paktu dėl 7 straipsnio"*.

6.8 Pageidaujami žinių mainai

Galima daryti bendrą išvadą, kad reikia plačiai derinti įvairias keitimosi žiniomis ir gebėjimų stiprinimo priemones įvairiomis temomis.

Tam tikrais klausimyne aptartais klausimais suinteresuotosios šalys pageidauja naudotis įvairiomis keitimosi žiniomis priemonėmis, pvz.:

- diskusijos
- susitikimai
- internetiniai seminarai
- seminarai
- forumai
- mažiau formalios sąveikos platformos.
- informacinės medžiagos teikimas
- gairės
- geriausios praktikos pavyzdžiai
- Atvejų tyrimai
- politikos santraukos ir kt.

Dauguma suinteresuotųjų šalių pirmenybę teikia seminarams ir mokymams, kurių metu mažose darbo grupėse galima išsamiai aptarti MRV įgyvendinimo klausimus.

7 | Šalies analizė

Siekiant įvertinti konkrečius kiekvienos šalies respondentų poreikius, buvo parengtos atskiros šalių ataskaitos, pagrįstos I suinteresuotųjų šalių grupės (ministerijų arba valdžios institucijų ir (arba) politikos formuotojų, nacionalinių agentūrų ir (arba) EED 7 straipsnio įgyvendinimo įstaigų) ir II suinteresuotųjų šalių grupės (įpareigotųjų šalių, rinkos operatorių ir kt.) atsakymais. Keitimosi žiniomis poreikio apibūdinimas grindžiamas svertiniu atsakymų į kiekvieną temą vidurkiu pagal dvi atitinkamos šalies suinteresuotųjų šalių grupes. Svarbios temos buvo apibrėžtos, kurių vidutinis įvertinimas buvo didesnis arba lygus 4 pagal skalę nuo 1 iki 5. Tokiu atveju, kai nė viena tema nesulaukė didesnio arba lygus 4 įvertinimo, tai paminėta, o temos, kurių šalies įvertinimas buvo didžiausias irgi paminėtos. Tais atvejais, kai dviejų suinteresuotųjų grupių poreikiai labai skiriasi, tai aprašoma atskirai atitinkamame skyriuje.

7.1 Austrija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Austrija EED 7 straipsnio reikalavimų laikosi taikydama alternatyvias priemones ir EEO sistemą. 2018-2019 m. Tvarumo ir turizmo ministerija atliko galiojančio Energijos vartojimo efektyvumo įstatymo vertinimą. Iki 2019 m. pabaigos parengtas ateinančio įsipareigojimų laikotarpio Energijos vartojimo efektyvumo įstatymas. Naujos įsipareigojimų sistemos specifikacijos vis dar neaiškios. Visi suinteresuotieji subjektai sutarė, kad, atsižvelgiant į EED 7 straipsnio pakeitimą, reikalingi specialūs mokymai.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Tarp svarbiausių temų Austrijos I grupės suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- papildomumo ir reikšmingumo užtikrinimas.
- sukčiavimo rizikos mažinimas
- užtikrinti EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumą refinansavimo požiūriu
- įvertinti šalutinį EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poveikį.
- nustatyti atitinkamus sektorius, kuriuose taikoma EEO sistemos ir (arba) alternatyvi priemonė (-ės), ir pritaikyti ją (jas) pagal konkrečius energijos taupymo tikslus.
- didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą.

Austrijos suinteresuotosioms šalims iš II grupės svarbiausios temos buvo šios:

- grįžtamojo ryšio ciklų kūrimas
- teisingumo užtikrinimas ir (arba) pasiskirstymo poveikio mažinimas.
- išlaikyti nedidelę paskirstymo našta, atsirandančią dėl EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių).
- didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą.

- žinių teikimas energijos vartojimo efektyvumo veiksnių ir konsultacijų energetikos klausimais specialistams.
- užtikrinti EEO sistemos tvarumą ir sumažinti su ja susijusias išlaidas.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Tarp svarbiausių temų Austrijos suinteresuotųjų šalių I grupei buvo šios:

- imties dydžio ir reprezentatyvaus MRV parametrų nustatymas.
- energijos vartojimo efektyvumo priemonių (atskirų veiksnių) kontrolės parametrų nustatymas, siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų galiojančią energetikos politiką.
- aiškios ir konkrečios MRV gairės.
- apibrėžti duomenis, kurie turi būti prieinami nacionalinėms institucijoms.

Palyginus I ir II suinteresuotųjų subjektų grupės rezultatus paaiškėjo, kad nacionalinėms institucijoms svarbiausia laikytis 7 straipsnio reikalavimų (pvz., papildomumo ir reikšmingumo) ir nustatyti naujas energijos vartojimo efektyvumo priemones, o II suinteresuotųjų subjektų grupei svarbiausi klausimai buvo maža administracinė našta ir sąnaudos, taip pat grįžtamojo ryšio ciklų sukūrimas ir aprūpinimas įrankiais, skirtais MRV pagal EEO sistemą.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- transporto sektorius
- priemonės, skirtos energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- nedideli seminarai
- specialūs internetiniai seminarai
- atvejų tyrimai
- politikos apžvalgos ir ataskaitos apie geriausios ir blogiausios praktikos pavyzdžius.
- rekomendaciniai dokumentai, kuriais siekiama užtikrinti energijos vartojimo efektyvumo priemonių papildomumą ir reikšmingumą.

Keitimasis informacija su įvairiomis suinteresuotųjų šalių grupėmis, pavyzdžiui, įpareigotosiomis šalimis, taip pat buvo laikomas svarbiu žinių kaupimo būdu.

7.2 Belgija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Belgija laikosi EED 7 straipsnio reikalavimų taikydamą alternatyvias priemones. Siekiant laikytis EED V priedo reikalavimų, numatomi pakeitimai. Visos suinteresuotosios šalys pritarė, kad atsižvelgiant į EED 7 straipsnio pakeitimą reikia specialaus mokymo.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Tarp svarbiausių temų I grupės Belgijos suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- politikos formavimas siekiant kuo labiau sumažinti visų susijusių šalių išlaidas.
- sukurti patikimą MRV sistemą.

Politinės suinteresuotosios šalys pabrėžė, kad reikia įtraukti visas suinteresuotąsias šalis ir užtikrinti, kad su politika susijusi administracinė našta suinteresuotosioms šalims būtų nedidelė.

Tarp svarbiausių temų II grupės Belgijos suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- nustatyti tikslus ir juos stebėti.
- gauti paramą alternatyvioms priemonėms įgyvendinti.
- įtraukti atitinkamas suinteresuotąsias šalis į politikos (per)kūrimą.
- energijos vartojimo efektyvumo priemonių papildomumo užtikrinimas.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Tarp svarbiausių temų I suinteresuotųjų šalių grupės Belgijos suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- sankcijų nebuvimas arba sankcijų įpareigotosioms šalims nebuvimas
- politinės paramos alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemos įgyvendinimui ir (arba) pertvarkymui trūkumas
- aiškios ir konkrečios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su 7 EED straipsniu.
- ekonomiškai efektyvus stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo užtikrinimas pagal 7 EED straipsnį.

Belgijos informantų teigimu, reikia paramos, kaip sudėtingą EED 7 straipsnį paversti patikima MRV sistema ir konkrečiomis duomenų rinkimo pagal priemonių tipus gairėmis.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- parama politikos formuotojų dalyvavimui (aiškūs tikslai, suskirstyti į subsektorinius tikslus).
- visų susijusių šalių informuotumo didinimas.
- transporto sektorius
- įvairių politikos kryptių koordinavimas.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- praktiniai seminarai
- seminarai
- geroji praktika
- gairės

7.3 Bulgarija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Bulgarija laikosi EED 7 straipsnio reikalavimų, taikydamą alternatyvias priemones ir EEO sistemą. Planuojama parengti papildomų alternatyvių priemonių (daugiausia dotacijų finansavimo sistemų).

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Tarp svarbiausių temų Bulgarijos I grupės suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- teisingumo užtikrinimas, paskirstomojo poveikio mažinimas (pvz., energijos nepritekliaus mažinimas).
- išlaikyti mažą administracinę naštą, susijusią su EEO sistema, įpareigotosioms šalims.
- didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą.
- užtikrinti EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumą refinansavimo požiūriu.
- biudžetiniai įsipareigojimai EEO sistemai ir (arba) alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms)
- energijos vartojimo efektyvumo taupymo papildomumo užtikrinimas.

Tarp svarbiausių II grupės Bulgarijos suinteresuotųjų šalių temų buvo šios:

- įtraukti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus į EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) politikos (per)kūrimo procesą.
- suteikti įpareigotosioms šalims pakankamai informacijos, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus.
- kurti politiką, kad būtų kuo labiau sumažintos visų susijusių šalių išlaidos.
- užtikrinti EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumą refinansavimo prasme (pvz., susigrąžinant išlaidas įpareigotosioms šalims).

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Tarp svarbiausių temų Bulgarijos I grupės suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- politinės paramos trūkumas įgyvendinant ir (per)kuriant MRV sistemą.
- nėra sankcijų įpareigotosioms šalims, nesilaikančioms teisiųjų nacionalinių nuostatų.
- ekonomiškai efektyvus MRV teikimas.
- imties dydžio ir reprezentatyvaus MRV parametrų nustatymas.
- teikti MRV schemoms skirtas priemones (pvz., interneto programas, skaičiavimo gaires ir (arba) įrankius ir pan.).

I suinteresuotųjų šalių grupės ir nacionalinių įpareigotųjų šalių (rinkos dalyvių ir kt.) pozicijos buvo visiškai priešingos. Politikai pastebi, kad įpareigotosios šalys nelinkusios vykdyti įsipareigojimų, kylančių iš nacionalinės įpareigojimų sistemos, o įpareigotosios šalys mato išeitį turėdamos ekonomiškai efektyvesnius metodus, skirtus jų šakai, ir būdamos įtrauktos į grįžtamojo ryšio ciklus, skirtus įpareigojimų sistemai pertvarkyti.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- įvairių politikos krypčių koordinavimas;
- energijos nepritekliaus.
- transporto sektorius
- ekonomiškai efektyvūs būdai nacionaliniams energijos vartojimo efektyvumo tikslams pasiekti.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- dalijimasis žiniomis atsižvelgiant į nacionalinių įsipareigojimų reikalavimus (mokymai ir suinteresuotųjų šalių įtraukimas į darbo grupes).
- dalijimasis su kitomis valstybėmis narėmis patirtimi (geriausios praktikos pavyzdžiai, ekspertų susitikimai, gairės), susijusia su 7 straipsnio reikalavimų įgyvendinimu.

7.4 Kroatija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Kroatija laikosi EED 7 straipsnio reikalavimų, taikydamą alternatyvias priemones ir EEO sistemą. Nacionalinių suinteresuotųjų šalių teigimu, dalijimasis žiniomis apie EEO sistemą yra vertinamas ir įpareigotųjų šalių, ir nacionalinių politikos formuotojų. Šiuo metu nenumatyta jokių 7 straipsnio įgyvendinimo politikos priemonės pakeitimų.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Tarp svarbiausių temų Kroatijos suinteresuotosioms šalims iš I suinteresuotųjų šalių grupės buvo:

- gauti paramą EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įgyvendinimui.
- remti skirtingų profesijų atstovų keitimasi žiniomis apie EEO sistemą / alternatyvią (-as) priemonę (-es) jų organizacijoje.
- didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą.
- užtikrinti, kad valstybės subsidijos būtų naudojamos efektyviai (pvz., užkirsti kelią dvigubam finansavimui, jei jis neleidžiamas).
- suprasti tikslinės (-ių) grupės (-ių) investicinę pajėgumą ir finansinius poreikius.
- užtikrinti EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumą refinansavimo prasme (pvz., susigrąžinant išlaidas įpareigotosioms šalims).
- sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo pervertinimas, melagingi pareiškimai).

Tarp svarbiausių temų Kroatijos suinteresuotosioms šalims iš II suinteresuotųjų šalių grupės buvo šios:

- EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) kontrolės ir (arba) vertinimo poreikių įvertinimas.
- didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą.
- suteikti įpareigotosioms šalims pakankamai informacijos, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus.
- kurti politiką, kad būtų kuo labiau sumažintos visų susijusių šalių išlaidos.
- papildomumo ir reikšmingumo užtikrinimas.
- sukčiavimo rizikos mažinimas

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Tarp svarbiausių temų Kroatijos suinteresuotosioms šalims iš I suinteresuotųjų šalių grupės buvo:

- aiškios ir konkrečios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su 7 EED straipsniu.
- apmokytų darbuotojų trūkumas
- imties dydžio ir reprezentatyvios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo bei tikrinimo parametru nustatymas 7 EED straipsnio atžvilgiu.

Tarp svarbiausių temų Kroatijos suinteresuotosioms šalims iš II suinteresuotųjų šalių grupės buvo šios:

- grįžtamojo ryšio ciklą kūrimas
- aiškios ir konkrečios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su 7 EED straipsniu.

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

- apibrėžti procesą, taikomą tuo atveju, jei įpareigotosios šalys neteisingai apskaičiuoja energijos vartojimo efektyvumo priemones (individualius veiksmus) arba jų neįvykdo.
- patikrinimo reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo).

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- atskirų priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimas.
- sąveika ir dubliavimasis sistemose, kuriose taikoma ir EEO sistema, ir alternatyvi (-ios) priemonė (-ės)

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- seminarai
- geriausios praktikos pavyzdžiai

7.5 Prancūzija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Prancūzija EED 7 straipsnio reikalavimų laikosi taikydamą alternatyvias priemones ir EEO sistemą (baltųjų sertifikatų sistemą). Šiuo metu nenumatyta jokių pakeitimų, susijusių su EED 7 straipsnio reikalavimų vykdymu.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

I suinteresuotųjų šalių grupės prancūzų suinteresuotųjų šalių požiūriu nė viena tema nebuvo įvertinta aukščiau nei 3,7 balo. II suinteresuotųjų šalių grupei priklausančių Prancūzijos suinteresuotųjų šalių svarbiausios temos buvo šios:

- nustatyti atitinkamus sektorius, kuriuose taikoma EEO sistema ir (arba) alternatyvi priemonė (-ės), pritaikant ją (jas) pagal konkrečius energijos taupymo tikslus.
- koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, kad nustatyti tikslai būtų pasiekti veiksmingiausiu būdu.
- išlaikyti mažą administracinę našta, susijusią su EEO sistema ir (arba) politika, tenkančią įpareigotosioms šalims.
- sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo pervertinimas, melagingi pareiškimai).

Tarp svarbiausių temų Prancūzijos suinteresuotiesiems subjektams iš II suinteresuotųjų subjektų grupės buvo šios:

- sukurti patikimą MRV sistemą.
- teisingumo užtikrinimas ir (arba) paskirstomojo poveikio mažinimas (pvz., energijos nepritekliaus mažinimas).

- sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo pervertinimas, melagingi pareiškimai).

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

I suinteresuotųjų subjektų grupė nematė poreikio keisti žiniomis MRV srityje.

Tarp svarbiausių temų Prancūzijos suinteresuotiesiems subjektams iš II suinteresuotųjų subjektų grupės buvo šios:

- sukurti grįžtamojo ryšio ciklus, kad būtų įtrauktos įvairių dalyvių (pvz., įpareigotųjų šalių, rinkos dalyvių ir kt.), susijusių su stebėseną, žinios.
- konkrečios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su 7 EED straipsniu.
- ekonomiškai efektyvus stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo užtikrinimas pagal 7 EED straipsnį.
- stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemonių teikimas.
- patikrinimo reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo).

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- galiojančios įsipareigojimų sistemos įvertinimas
- derinimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis.
- transporto sektorius
- energijos nepriteklis.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- seminarai
- geroji praktika, kaip apskaičiuoti ir kiekybiškai įvertinti sutaupyta energiją.

7.6 Vokietija

Į Vokietijos poreikių vertinimo apklausą atsakė tik II suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosios šalys.

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7

Vokietija laikosi EED 7 straipsnio reikalavimų taikydama alternatyvias priemones. Visi respondentai sutiko, kad, atsižvelgiant į EED 7 straipsnio pakeitimą, reikia specialaus mokymo.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Vokietijos suinteresuotosioms šalims svarbiausia tema buvo:

- grįžtamojo ryšio ciklą sukūrimas, siekiant įtraukti įvairių dalyvių (pvz., rinkos dalyvių ir kt.) žinias apie alternatyvią (-ias) priemonę (-es) politikos (re)projektavimui.

Jie norėtų sutelkti dėmesį į tai, kaip padėti komunalinių paslaugų įmonėms pereiti nuo energijos tiekimo prie energijos vartojimo efektyvumo.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Vokietijos suinteresuotosioms šalims svarbiausia tema buvo:

- patikrinimo reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo).

Suinteresuotųjų šalių grupės požiūriu, viešosioms įstaigoms turėtų būti pateiktos lengvai įgyvendinamos energijos vartojimo efektyvumo politikos taisyklės, o jos savo ruožtu turėtų skaidriai formuoti energetikos politiką.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- energiškai efektyvus pastatas
- transporto sektorius

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- seminarai

7.7 Graikija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Graikija laikosi EED 7 straipsnio reikalavimų taikydama alternatyvias priemones ir EEO sistemą. Graikijos įpareigojimų schemoje numatyti šie pakeitimai: EEO sistemos patobulinimas tikslinių priemonių ir priemonių tipo atžvilgiu, fiskalinių priemonių įvedimas, energijos vartojimo efektyvumo aukcionų sistema. Du trečdaliai apklausoje dalyvavusių suinteresuotųjų šalių mano, kad reikalingi specialūs mokymai energijos sutaupymo įgyvendinimo ir apskaičiavimo srityje, taip pat MRV sistemų kūrimo srityje.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Tarp svarbiausių temų I grupės Graikijos suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- užtikrinti, kad valstybės subsidijos būtų naudojamos efektyviai.
- užtikrinti EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumą refinansavimo požiūriu.
- politikos formavimas siekiant kuo labiau sumažinti visų susijusių šalių išlaidas.
- biudžetiniai įsipareigojimai EEO sistemai ir (arba) alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms)

Tarp svarbiausių temų II grupės Graikijos suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, kad nustatyti tikslai būtų pasiekti veiksmingiausiu būdu.
- užtikrinti EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumą refinansavimo požiūriu.
- politikos formavimas siekiant kuo labiau sumažinti visų susijusių šalių išlaidas.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Tarp svarbiausių temų I grupės Graikijos suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- grįžtamojo ryšio ciklą sukūrimas, siekiant įtraukti įvairių dalyvių (pvz., įpareigotųjų šalių, rinkos dalyvių ir t. t.) žinias, susijusias su EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) stebėseną, tikrinimu ir ataskaitų teikimu.
- nurodytos stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su 7 EED straipsniu.
- nuobaudų (arba paskirtų nuobaudų) nebuvimas.
- ekonomiškai efektyvus stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo užtikrinimas pagal 7 EED straipsnį.
- apibrėžti procesą, taikomą tuo atveju, jei įpareigotosios šalys neteisingai apskaičiuoja energijos vartojimo efektyvumo priemones (individualius veiksmus) arba jų neįvykdo.
- energijos vartojimo efektyvumo priemonių (atskirų veiksmų) kontrolės parametrų nustatymas, siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų galiojančią energetikos politiką.
- imties dydžio ir reprezentatyvios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo bei tikrinimo parametrų nustatymas 7 EED straipsnio atžvilgiu.
- apibrėžti duomenis, kurie turi būti pateikti nacionalinėms institucijoms stebėsenai ir (arba) ataskaitų teikimui bei tikrinimui.
- užtikrinti skirtingų duomenų valdymo priemonių (pvz., viešųjų ir privataus sektoriaus priemonių) suderinamumą.
- patikrinimo reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo).
- teikti stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemones (pvz., interneto programas, skaičiavimo gaires ir (arba) priemones ir t. t.).

Dalijimosi žiniomis apie MRV poreikis abiem suinteresuotųjų šalių grupėms pasirodė gana panašus. Didelis poreikis dalytis patirtimi beveik visais su EED 7 straipsnio MRV susijusiais klausimais.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

Dalijimasis patirtimi apie įvairias įpareigojimų sistemas; geresnis EEO sistemų finansinių priemonių veikimas; rinka pagrįstų prekybos paskatų įvedimas; aktyvus vartotojų dalyvavimas; transporto sektorius.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- praneša .
- nedideli praktiniai seminarai, kuriuose atsižvelgiama į konkrečią šalies padėtį.
- geriausios praktikos pavyzdžiai
- pristatymai
- apvalūs stalai
- analitinės gairės
- e. platformos

7.8 Vengrija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Šiuo metu Vengrija, vykdydama bandomąjį projektą, svarsto galimybę sukurti EEO sistemą. Beveik visos suinteresuotosios šalys pritarė, kad, atsižvelgiant į EED 7 straipsnio pakeitimą, reikia specialaus mokymo.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

I suinteresuotųjų šalių grupės požiūriu nė viena tema nebuvo įvertinta aukščiau nei 3,8 balo. Tarp svarbiausių temų buvo šios:

- koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, kad nustatyti tikslai būtų pasiekti veiksmingiausiu būdu.
- nustatyti atitinkamus sektorius, kuriuose taikoma (-os) alternatyvi priemonė (-ės), pritaikant jas pagal konkrečius energijos taupymo tikslus.

Kita vertus, II suinteresuotųjų subjektų grupė manė, kad rengiant EEO sistemą ir (arba) alternatyvią (-ias) priemonę (-es), derinant su kitomis politikos sritimis, įtraukiant atitinkamus suinteresuotuosius subjektus į politikos (per)kūrimą, stiprinant gebėjimus ir finansinius aspektus, labai reikia keistis žiniomis (4-5 balai).

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

MRV temų vertinimas buvo panašus į politikos įgyvendinimo temų vertinimą.

I suinteresuotųjų šalių grupės požiūriu nė viena tema nebuvo įvertinta aukščiau nei 3,6 balo. Tarp svarbiausių temų buvo šios:

- teikti stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemones (pvz., interneto programas, skaičiavimo gaires ir (arba) priemones ir t. t.).
- patikros reikalavimų gairės

II suinteresuotųjų šalių grupė, priešingai, vėlgi pripažino didelį poreikį keistis žiniomis (įvertinta nuo 4 iki 5 balų) šiomis temomis:

- nurodytos stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su 7 EED straipsniu.
- nėra sankcijų (arba nėra paskirtų sankcijų) susijusioms šalims, kurios nesilaiko EED 7 straipsnio nuostatų
- apmokytų darbuotojų trūkumas
- ekonomiškai efektyvus MRV teikimas.
- užtikrinti skirtingų duomenų valdymo priemonių (pvz., viešųjų ir privataus sektoriaus priemonių) suderinamumą.
- stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemonių (pvz., interneto programų, skaičiavimo gairių ir (arba) įrankių ir kt.) teikimas.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- transporto sektorius
- visuomenės informuotumas apie energijos vartojimo efektyvumo priemones.
- statybų sektorius

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

- energijos nepriteklus.
- atsinaujinančiosios energijos ir anglies dioksido išmetimo mažinimo politika.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- mokymas ir dalijimasis žiniomis
- praktiniai seminarai
- atvejų tyrimai
- geriausios praktikos pavyzdžiai
- MRV priemonių rinkiniai ir MRV sistemų taikymo sunkumų sprendimas.

7.9 Italija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Italija EED 7 straipsnio reikalavimų laikosi taikydamą alternatyvias priemones ir EEO sistemą. Šiuo metu planuojama tobulinti kai kurias priemones, atsižvelgiant į sukauptą patirtį, susijusią su galiojančia įpareigojimų sistema. Beveik visos apklausoje dalyvavusios suinteresuotosios šalys pripažįsta, kad reikia specialaus mokymo, susijusio su EED 7 straipsnio pakeitimu.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Tarp svarbiausių temų I grupės suinteresuotosioms šalims iš Italijos buvo šios:

- šalutinio EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poveikio įvertinimas (pvz., grįžtamojo ryšio efektas, nemokamas važiavimas ir pan.).

Tarp svarbiausių temų II grupės Italijos suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) kontrolės ir (arba) vertinimo poreikių įvertinimas.
- grįžtamojo ryšio ciklą sukūrimas, siekiant įtraukti įvairių dalyvių (pvz., įpareigotųjų šalių, rinkos dalyvių ir t. t.) žinias, susijusias su EEO sistema / alternatyvia (-omis) priemone (-ėmis), į politikos (per)kūrimą.
- koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, siekiant kuo veiksmingiau pasiekti nustatytus tikslus.
- remti skirtingų profesijų atstovų keitimą žiniomis apie EEO sistemą / alternatyvią (-as) priemonę (-es) jų organizacijoje.
- įtraukti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus į EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) politikos (per)kūrimo procesą.
- didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą.
- žinių teikimas energijos vartojimo efektyvumo veiksnių ir konsultacijų energetikos klausimais specialistams.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Tarp svarbiausių temų I grupės suinteresuotosioms šalims iš Italijos buvo šios:

- trūkstamos arba neapibrėžtos įvairių nacionalinių institucijų atsakomybės sritys.
- konkrečios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su 7 EED straipsniu.
- ekonomiškai efektyvus stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo užtikrinimas pagal 7 EED straipsnį.
- imties dydžio ir reprezentatyvios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo bei tikrinimo parametru nustatymas 7 EED straipsnio atžvilgiu.
- patikrinimo reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo).
- teikti stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemones (pvz., interneto programas, skaičiavimo gaires ir (arba) priemones ir t. t.).

Tarp svarbiausių temų II grupės Italijos suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- grįžtamojo ryšio ciklų sukūrimas, siekiant įtraukti įvairių dalyvių (pvz., įpareigotųjų šalių, rinkos dalyvių ir t. t.) žinias, susijusias su EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) stebėseną, tikrinimu ir ataskaitų teikimu.
- sankcijų (arba paskirtų sankcijų) nebuvimas įpareigotosioms šalims, nesilaikančioms teisinio reglamentavimo pagal EED 7 straipsnį
- trūksta apmokytų darbuotojų stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo srityje, susijusioje su 7 EED straipsniu.
- patikrinimo reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo).

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- naujoviškos finansinės priemonės
- praktinis papildomumo taikymas
- statybos ir transporto sektorius
- energijos vartojimo efektyvumo projektų vertinimas

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- geriausios praktikos pavyzdžiai MRV srityje.

7.10 Lietuva

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Lietuva EED 7 straipsnio reikalavimų laikosi taikydamą alternatyvias priemones ir EEO sistemą. Planuojama parengti papildomų alternatyvių priemonių (finansavimo sistemų).

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

I suinteresuotųjų šalių grupės požiūriu nė viena tema nebuvo įvertinta aukščiau nei 3 balais. Svarbiausios temos buvo:

- šalutinio EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poveikio įvertinimas (pvz., grįžtamojo ryšio efektas, nemokamas važiavimas ir pan.).

- kurti politiką, kad būtų kuo labiau sumažintos visų susijusių šalių išlaidos.
- užtikrinti EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumą refinansavimo prasme (pvz., susigražinant išlaidas įpareigotosioms šalims).

Kita vertus, II suinteresuotųjų šalių grupė pajuto didelį poreikį keistis žiniomis (4-5 balai) šiomis temomis:

- šalutinio EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poveikio įvertinimas (pvz., grįžtamojo ryšio efektas, nemokamas važiavimas ir pan.).
- grįžtamojo ryšio ciklų sukūrimas, siekiant įtraukti įvairių dalyvių (pvz., įpareigotųjų šalių, rinkos dalyvių ir t. t.) žinias, susijusias su EEO sistema / alternatyvia (-omis) priemone (-ėmis), į politikos (per)kūrimą.
- gauti paramą EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įgyvendinimui.
- politikos formavimas siekiant kuo labiau sumažinti visų susijusių šalių išlaidas.
- užtikrinti EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumą refinansavimo prasme (pvz., susigražinant išlaidas įpareigotosioms šalims).
- sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo pervertinimas, melagingi pareiškimai).

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

I suinteresuotųjų šalių grupės požiūriu tik viena tema buvo įvertinta vidutiniškai 3 balais:

- stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemonių (pvz., interneto programų, skaičiavimo gairių ir (arba) įrankių ir kt.) teikimas.

II suinteresuotųjų subjektų grupės atsakymų apie MRV temas negauta.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- statybų sektorius
- transporto sektorius
- atsinaujinančiosios energijos sektorius
- MRV

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su EED 7 straipsnio įgyvendinimu.

7.11 Nyderlandai

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Nyderlandai EED 7 straipsnio reikalavimų laikosi taikydami alternatyvias priemones. Atsižvelgiant į nacionalinį susitarimą dėl klimato kaitos, numatoma įgyvendinti naujas priemones ir keisti esamas priemones.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

I grupės suinteresuotosioms šalims svarbiausia tema buvo:

- alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumo užtikrinimas pakartotinio finansavimo požiūriu.

I grupės suinteresuotosioms šalims svarbiausia tema buvo:

- sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo perversinimas, melagingi pareiškimai).

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

I grupės suinteresuotosioms šalims svarbiausia tema buvo:

- ekonomiškai efektyvus stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo užtikrinimas pagal 7 EED straipsnį.
- patikrinimo reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo).

II grupės suinteresuotosioms šalims svarbiausios temos buvo šios:

- nurodytos stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su 7 EED straipsniu.
- patikrinimo reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo).

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- keitimasis patirtimi, susijusia su nacionalinėmis alternatyviomis priemonėmis ir papildomumu.
- derinimas su kitomis energetikos politikos sritimis.
- pramonės sektorius
- pastatų sektorius
- transporto sektorius

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- geriausios praktikos pavyzdžiai
- rekomendacijos, kaip patobulinti ataskaitų teikimą pagal 7 straipsnį, siekiant užtikrinti, kad šalių ataskaitos būtų suderintos tarpusavyje.

7.12 Lenkija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Lenkija laikosi EED 7 straipsnio reikalavimų, taikydama EEO sistemą, ir svarsto galimybę įtraukti alternatyvias priemones, pavyzdžiui, nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą arba finansavimo sistemas.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Tarp svarbiausių temų I grupės lenkų suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- įvertinti šalutinį EEO sistemos poveikį (pvz., grįžtamąjį efektą, nemokamą važiavimą ir pan.).
- EEO sistemos kontrolės ir (arba) vertinimo poreikių įvertinimas.
- nustatyti atitinkamus EEO sistemos sektorius, pritaikant ją pagal konkrečius energijos taupymo tikslus.
- teisingumo užtikrinimas ir (arba) pasiskirstymo poveikio mažinimas (pvz., energijos nepritekliaus mažinimas).
- suprasti tikslinės (-ių) grupės (-ių), įpareigotųjų šalių investicinį pajėgumą ir finansinius poreikius, kad būtų galima parengti įpareigojimus pagal jų galimybes.
- užtikrinti, kad valstybės subsidijos būtų naudojamos efektyviai (pvz., užkirsti kelią dvigubam finansavimui tais atvejais, kai jis neleidžiamas).
- energijos vartojimo efektyvumo taupymo reikšmingumo ir papildomumo užtikrinimas.
- sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo pervertinimas, melagingi pareiškimai).
- sukurti patikimą MRV sistemą.
- atsižvelgti į rinkos transformaciją ir techninę plėtrą (per)kuriant EEO sistemą

Tarp svarbiausių temų II grupės Lenkijos suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- grįžtamojo ryšio ciklą kūrimas, kad būtų įtrauktos įvairių dalyvių žinios.
- nustatyti atitinkamus EEO sistemos sektorius, pritaikant ją pagal konkrečius energijos taupymo tikslus.
- koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, kad nustatyti tikslai būtų pasiekti veiksmingiausiu būdu.
- nustatyti tikslus ir stebėti, kaip jie įgyvendinami iš politinės pusės.
- išlaikyti mažą administracinę našta, susijusią su EEO sistema ir (arba) politika, tenkančią įpareigotosioms šalims.
- įtraukti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus į EEO sistemos politikos (per)kūrimo procesą.
- atsižvelgti į rinkos transformaciją ir techninę plėtrą (per)kuriant EEO sistemą

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Abi suinteresuotųjų šalių grupės sutarė dėl šių temų svarbos:

- grįžtamojo ryšio ciklą kūrimas, kad būtų įtrauktos įvairių dalyvių žinios.
- nurodytos stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su 7 EED straipsniu.
- ekonomiškai efektyvus stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo užtikrinimas pagal 7 EED straipsnį.
- teikti stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemones (pvz., interneto programas, skaičiavimo gaires ir (arba) priemones ir t. t.).

Be to, I suinteresuotųjų subjektų grupė svarbiausiomis pripažino šias temas:

- imties dydžio ir reprezentatyvios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo bei tikrinimo parametrų nustatymas 7 EED straipsnio atžvilgiu.
- energijos vartojimo efektyvumo priemonių (atskirų veiksmų) kontrolės parametrų nustatymas, siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų galiojančią energetikos politiką.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- transporto sektorius
- baltųjų sertifikatų sistemos
- tinkamas baltųjų sertifikatų rinkos kainų nustatymas
- EEOS poveikis energijos kainoms

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- Tarptautiniai ir nacionaliniai seminarai
- geriausios praktikos pavyzdžiai
- atvejų tyrimai
- keitimosi patirtimi ir žiniomis su kitomis Europos šalimis apie 7 straipsnio įgyvendinimą platforma.
- palengvinti diskusiją šalies lygmeniu, įtraukiant viešojo administravimo, reguliavimo institucijos, verslo atstovus ir šios srities ekspertus.

7.13 Rumunija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Rumunija laikosi EED 7 straipsnio reikalavimų taikydama alternatyvias priemones. Visos suinteresuotosios šalys pritarė, kad, atsižvelgiant į EED 7 straipsnio pakeitimą, reikia specialaus mokymo.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Abi Rumunijos suinteresuotųjų šalių grupės pajuto didelį poreikį dalytis žiniomis įgyvendinant 7 straipsnio EED politiką. Beveik kiekvienai iš apklaustųjų temų reikėjo skirti ypatingą dėmesį ir jos buvo įvertintos kaip labai svarbios. I ir II suinteresuotųjų subjektų grupėms svarbiausios temos buvo šios: koordinavimas su kitomis politikos sritimis, patikimos MRV sistemos sukūrimas ir sukčiavimo mažinimas.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Suinteresuotosios šalys neatsakė į klausimus, susijusius su 7 EED straipsnio MRV.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- energijos nepritekliai.
- energijos vartojimo efektyvumo potencialo skatinimas vietos lygmeniu.
- pastatų sektorius (centralizuotas centralizuotas šildymas ir vėsinimas)
- parama įgyvendinant MRV procedūras ir sistemą.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- dalijimasis patirtimi, kaip kitos Europos šalys įgyvendina EED 7 straipsnį.
- geriausia praktika
- seminarai
- internetinis EED įgyvendinimo vadovas
- atvirojo kodo duomenų bazė su energijos vartojimo efektyvumo rodikliais, kuriuos būtų galima naudoti sutaupyti energijai apskaičiuoti.

7.14 Jungtinė Karalystė

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Jungtinė Karalystė EED 7 straipsnio reikalavimų laikosi taikydamą alternatyvias priemones ir EEO sistemą. Dabartinis energetikos bendrovių įpareigojimas galioja iki 2022 m. Numatomi šie pokyčiai: bus tęsiama vidaus sektoriaus sistema, kurioje daugiausia dėmesio skiriama energijos nepritekliui; namų ūkių sektoriuje greičiausiai bus nustatyti nauji minimalūs standartai socialiniam ir privačiam nuomojamam sektoriui, kurie gali būti įgyvendinami reglamentais; iki 2025 m. bus įgyvendinti griežtesni pastatų standartai. Visi suinteresuotieji subjektai pritarė, kad, atsižvelgiant į EED 7 straipsnio pakeitimą, reikia rengti specialius mokymus.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

- Tarp svarbiausių temų I grupės Didžiosios Britanijos suinteresuotosioms šalims buvo šios:
- šalutinio EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poveikio vertinimas (pvz., grįžtamojo poveikio, nemokamo važiavimo ir pan.).
 - energijos vartojimo efektyvumo taupymo papildomumo užtikrinimas.

II suinteresuotųjų subjektų grupė neturėjo atsakymų politikos įgyvendinimo temomis.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Svarbiausia tema I grupės britų suinteresuotosioms šalims buvo:

- konkrečios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su 7 EED straipsniu.

II suinteresuotųjų subjektų grupės atsakymų apie MRV temas negauta.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- mokymo medžiagą apie energijos vartojimo efektyvumo veiksmus ir konsultacijas energetikos klausimais, ypač apie naujas technologijas.
- dalijimasis papildomomis EEO sistemos priemonėmis, kad būtų laikomasi EED 7 straipsnio.
- reikalavimai, leidžiantys įvertinti realų energijos vartojimo efektyvumo priemonių veiksmingumą.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- praktiniai seminarai
- geriausios ir blogiausios praktikos pavyzdžiai

7.15 Kipras

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Kipras laikosi EED 7 straipsnio reikalavimų taikydamas alternatyvias priemones. Europos Komisijos Struktūrinių reformų rėmimo tarnyba (SRSS) teikia techninę pagalbą 7 straipsnio energijos vartojimo efektyvumo tikslui apskaičiuoti. Ši pagalba padeda nustatyti ir pasirinkti optimaliausią ir ekonomiškai efektyviausią energijos taupymo priemonių derinį, kad 2021-2030 m. laikotarpiu būtų pasiektas 7 straipsnyje nustatytas privalomas tikslas. Dėl konkretaus Kipre taikomų priemonių derinio turi būti nuspręsta.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Tarp svarbiausių temų I grupės Kipro suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) kontrolės ir (arba) vertinimo poreikių įvertinimas.
- šalutinio EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poveikio įvertinimas (pvz., grįžtamojo ryšio efektas, nemokamas važiavimas ir pan.).
- gauti paramą EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įgyvendinimui.
- teisingumo užtikrinimas ir (arba) pasiskirstymo poveikio mažinimas (pvz., energijos nepritekliaus mažinimas).
- išlaikyti mažą administracinę naštą, susijusią su EEO sistema ir (arba) politika, tenkančią įpareigotosioms šalims.
- apibrėžti įvairių suinteresuotųjų šalių (pvz., nacionalinių institucijų, įpareigotųjų šalių) vaidmenis ir atitinkamą atsakomybę.
- užtikrinti, kad valstybės subsidijos būtų naudojamos efektyviai (pvz., užkirsti kelią dvigubam finansavimui, jei jis neleidžiamas).
- užtikrinti EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumą refinansavimo prasme (pvz., susigrąžinant išlaidas įpareigotosioms šalims).
- sukurti patikimą MRV sistemą.

II suinteresuotųjų subjektų grupė neturėjo atsakymų politikos įgyvendinimo temomis.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Tarp svarbiausių temų I grupės Kipro suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- teikti stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemones (pvz., interneto programas, skaičiavimo gaires ir (arba) priemones ir t. t.).
- imties dydžio ir reprezentatyvios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo bei tikrinimo parametru nustatymas 7 EED straipsnio atžvilgiu.
- apmokyti darbuotojų trūkumas
- ekonomiškai efektyvus MRV teikimas.
- energijos vartojimo efektyvumo priemonių (atskirų veiksmų) kontrolės parametru nustatymas, siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų galiojančią energetikos politiką.

- apibrėžti procesą, taikomą tuo atveju, jei įpareigotosios šalys neteisingai apskaičiuoja energijos vartojimo efektyvumo priemones (individualius veiksmus) arba jų neįvykdo.

II suinteresuotųjų subjektų grupės atsakymų apie MRV temas negauta.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- energijos nepritekliaus gyvenamajame sektoriuje problemos sprendimo priemonės.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- pagalba vykdant EEO sistemos stebėseną, tikrinimą ir ataskaitų teikimą.

7.16 Čekija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Čekija laikosi EED 7 straipsnio reikalavimų taikydama alternatyvias priemones. Svarstoma galimybė įgyvendinti EEO sistemą arba savanorišką sistemą kitam įsipareigojimų laikotarpiui.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Tarp svarbiausių temų Čekijos suinteresuotosioms šalims iš I grupės buvo šios:

- EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) kontrolės ir (arba) vertinimo poreikių įvertinimas.
- grįžtamojo ryšio ciklų sukūrimas, siekiant įtraukti įvairių dalyvių (pvz., įpareigotųjų šalių, rinkos dalyvių ir t. t.) žinias, susijusias su EEO sistema / alternatyvia (-omis) priemone (-ėmis), į politikos (per)kūrimą.
- teisingumo užtikrinimas ir (arba) pasiskirstymo poveikio mažinimas (pvz., energijos nepritekliaus mažinimas).
- gauti paramą EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įgyvendinimui.
- išlaikyti mažą administracinę naštą, susijusią su EEO sistema ir (arba) politika, tenkančią įpareigotosioms šalims.
- didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą.
- suteikti įpareigotosioms šalims pakankamai informacijos, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus.
- žinių teikimas energijos vartojimo efektyvumo veiksnių ir konsultacijų energetikos klausimais specialistams.
- biudžetiniai įsipareigojimai EEO sistemai ir (arba) alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms)
- politikos formavimas siekiant kuo labiau sumažinti visų susijusių šalių išlaidas.
- sukurti patikimą MRV sistemą.

II suinteresuotųjų subjektų grupė neturėjo atsakymų politikos įgyvendinimo temomis.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Tarp svarbiausių temų Čekijos I grupės suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- politinės paramos trūkumas įgyvendinant ir (per)kuriant stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemą
- teikti stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemones (pvz., interneto programas, skaičiavimo gaires ir (arba) priemones ir t. t.).
- patikrinimo reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo).

II suinteresuotųjų subjektų grupės atsakymų apie MRV temas negauta.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

-

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- išsamios gairės
- seminarai
- dalijimasis geriausios praktikos pavyzdžiais, skirtais politikos formavimui, ir pagalba įgyvendinant MRV pagal 7 EED straipsnį.

7.17 Danija

Į poreikių vertinimo apklausą iš Danijos atsakė tik II suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosios šalys.

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Danija EED 7 straipsnio reikalavimų laikosi taikydama alternatyvias priemones ir EEO sistemą. Dėl problemų, susijusių su sutaupytos energijos teisingumo užtikrinimu, EEO sistema šiuo metu peržiūrima. Svarstoma galimybė pritaikyti arba visiškai panaikinti EEO sistemą.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

II suinteresuotųjų šalių grupės požiūriu nė viena tema nebuvo įvertinta aukščiau nei 3,7 balo. Tarp svarbiausių temų II grupės Danijos suinteresuotiesiems subjektams buvo šios:

- apibrėžti įvairių suinteresuotųjų šalių (pvz., nacionalinių institucijų, įpareigotųjų šalių) vaidmenis ir atitinkamą atsakomybę.
- išlaikyti mažą administracinę našta, susijusią su EEO sistema ir (arba) politika, tenkančią įpareigotosioms šalims.
- politikos formavimas siekiant kuo labiau sumažinti visų susijusių šalių išlaidas.
- užtikrinti EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumą refinansavimo prasme (pvz., susigrąžinant išlaidas įpareigotosioms šalims).
- energijos vartojimo efektyvumo taupymo papildomumo užtikrinimas.

- sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo pervertinimas, melagingi pareiškimai).

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Tarp svarbiausių temų II grupės Danijos suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- grįžtamojo ryšio ciklą kūrimas, kad būtų įtrauktos įvairių dalyvių žinios.
- aiškios ir konkrečios MRV gairės.
- užtikrinti skirtingų duomenų valdymo priemonių (pvz., viešųjų ir privataus sektoriaus priemonių) suderinamumą.
- patikrinimo reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo).

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- dalijimasis patirtimi apie centrinį IT sprendimą, skirtą sutaupyti energijai surinkti.
- energijos vartojimo efektyvumo priemonės gyvenamajame sektoriuje.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

-

7.18 Estija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Estija EED 7 straipsnio reikalavimų laikosi taikydamą alternatyvias priemones ir EEO sistemą.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Tarp svarbiausių Estijos suinteresuotosioms šalims temų buvo:

- grįžtamojo ryšio ciklą sukūrimas, siekiant įtraukti įvairių dalyvių (pvz., įpareigotųjų šalių, rinkos dalyvių ir t. t.) žinias, susijusias su EEO sistema ir (arba) alternatyvia (-omis) priemone (-ėmis), į politikos (per)kūrimą.
- nustatyti atitinkamus sektorius, kuriuose taikoma EEO sistema ir (arba) alternatyvi priemonė (-ės), pritaikant ją (jas) pagal konkrečius energijos taupymo tikslus.
- koordinavimas su kitomis politikos kryptimis (iniciatyvomis), kad nustatyti tikslai būtų pasiekti veiksmingiausiu būdu; atitinkamų sektorių, kuriems taikoma EEO sistema ir (arba) alternatyvi (-ios) priemonė (-ės), nustatymas, pritaikant ją (jas) pagal konkrečius energijos taupymo tikslus.
- nustatyti tikslus ir stebėti, kaip jie įgyvendinami iš politinės pusės.
- išlaikyti mažą administracinę našta, susijusią su EEO sistema ir (arba) politika, tenkančią įpareigotosioms šalims.
- didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą.

- remti skirtingų profesijų atstovų keitimasi žiniomis apie EIT sistemą / alternatyvią (-as) priemonę (-es) organizacijoje.
- įtraukti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus į EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) politikos (per)kūrimo procesą.
- kurti politiką, kad būtų kuo labiau sumažintos visų susijusių šalių išlaidos.
- sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo pervertinimas, melagingi pareiškimai).
- atsižvelgiant į rinkos transformaciją ir techninę plėtrą, kad būtų galima (iš naujo) parengti EEO sistemą ir (arba) alternatyvią (-ias) priemonę (-es).

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Suinteresuotosios šalys neatsakė į klausimus, susijusius su 7 EED straipsnio MRV.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- transporto ir statybos sektorius
- EED 7 ir 8 straipsnių derinys;
- galimybės remti energijos vartojimo efektyvumo veiksmų, pasiūlytų atlikus energijos vartojimo auditą, įgyvendinimą.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- praktiniai seminarai
- geriausios praktikos pavyzdžiai
- internetiniai seminarai
- pažintinės kelionės į įvairias šalis.

7.19 Suomija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Suomija laikosi EED 7 straipsnio reikalavimų taikydama alternatyvias priemones. Apskritai apklausoje dalyvavusios suinteresuotosios šalys nemato konkretaus poreikio teikti pagalbą per ENSMOV, nors dalijimasis geriausios praktikos pavyzdžiais visada vertinamas.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

I suinteresuotųjų šalių grupės požiūriu nė viena tema nebuvo įvertinta aukščiau nei 3 balais. Svarbiausia tema buvo alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) kontrolės ir (arba) vertinimo poreikių įvertinimas (3).

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

I suinteresuotųjų šalių grupės požiūriu nė viena tema nebuvo įvertinta aukščiau nei 2 balais.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- aiškiai suprasti, ko teisiškai reikalaujama pagal EED 7 straipsnį.
- dalydamiesi patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais, visada patikrinkite, ar metodas yra priimtinas pagal EED reikalavimus.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- įrašyti internetiniai seminarai

7.20 Airija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Airija EED 7 straipsnio reikalavimų laikosi taikydamą alternatyvias priemones ir EEO sistemą. Šiuo metu atsakinga ministerija ir įgyvendinančioji institucija vertina nacionalinius išsipareigojimus. Naujos ištraukimo sistemos specifikacijos vis dar neaiškios. Visos suinteresuotosios šalys pritarė, kad, atsižvelgiant į EED 7 straipsnio pakeitimą, reikia specialių mokymų.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Svarbiausia tema Airijos suinteresuotųjų šalių grupei buvo:

- koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, kad nustatyti tikslai būtų pasiekti veiksmingiausiu būdu.

Tarp svarbiausių temų, kurias nagrinėjo Airijos suinteresuotųjų šalių II grupė, buvo šios:

- išlaikyti mažą administracinę našta, susijusią su EEO sistema ir (arba) politika, tenkančią įpareigotosioms šalims.
- kurti politiką, kad būtų kuo labiau sumažintos visų susijusių šalių išlaidos.
- EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) kontrolės ir (arba) vertinimo poreikių įvertinimas.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Svarbiausia tema Airijos suinteresuotųjų šalių grupei buvo:

- apibrėžti duomenis, kurie turi būti pateikti nacionalinėms institucijoms stebėsenai ir (arba) ataskaitų teikimui bei tikrinimui.

Tarp svarbiausių temų Airijos suinteresuotųjų šalių II grupei buvo:

- ekonomiškai efektyvus stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo užtikrinimas pagal 7 EED straipsnį.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- EEO sistemų sektoriniai tikslai
- transporto sektorius
- elgsenos pokyčiai

- mokesčių lengvatos
- žinios apie EEO sistemų ir alternatyvių priemonių sąveiką.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- sėkmingos energetikos politikos pavyzdžių studijos (ypač alternatyvių priemonių atveju).
- sąžiningas keitimasis informacija apie metodus, kurie pasiteisino arba nepasiteisino įgyvendinant EED 7 straipsnį.

7.21 Latvija

Į poreikių vertinimo apklausą iš Latvijos atsakė tik II suinteresuotųjų šalių grupės suinteresuotosios šalys.

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Latvija EED 7 straipsnio reikalavimų laikosi taikydama alternatyvias priemones ir EEO sistemą.

Keitimasis žiniomis apie 7 straipsnio EED politikos įgyvendinimą ir MRV:

Nėra pakankamos duomenų bazės, kad būtų galima įvertinti Latvijos suinteresuotųjų šalių poreikį keistis žiniomis.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- metodai, skirti įvertinti energijos sutaupymą dėl mokesčių pakeitimų ir informacinių priemonių.
- energijos nepritekliai.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- specialūs praktiniai seminarai
- geriausi pavyzdžiai

7.22 Liuksemburgas

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Liuksemburgas EED 7 straipsnio reikalavimų laikosi taikydamas EEO sistemą ir ateityje planuoja derinti EEO sistemą ir alternatyvias priemones.

Nėra pakankamos duomenų bazės, kad būtų galima įvertinti Liuksemburgo suinteresuotųjų šalių poreikį keistis žiniomis.

7.23 Portugalija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Portugalija laikosi EED 7 straipsnio reikalavimų taikydama alternatyvias priemones.

Nėra pakankamos duomenų bazės, kad būtų galima įvertinti Portugalijos suinteresuotųjų šalių poreikį keistis žiniomis.

7.24 Slovakija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Slovakija laikosi EED 7 straipsnio reikalavimų, taikydama alternatyvias priemones, ir ketina įtraukti naujas priemones ateinančiam įsipareigojimų laikotarpiui.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Tarp svarbiausių temų Slovakijos I grupės suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- grįžtamojo ryšio ciklą kūrimas, kad būtų įtrauktos įvairių dalyvių žinios.
- nustatyti atitinkamus sektorius, kuriuose taikoma (-os) alternatyvi priemonė (-ės), pritaikant jas pagal konkrečius energijos taupymo tikslus.
- apibrėžti įvairių suinteresuotųjų šalių (pvz., nacionalinių institucijų, įpareigotųjų šalių) vaidmenis ir atitinkamą atsakomybę.
- išlaikyti mažą administracinę naštą, susijusią su politika, susijusioms šalims.
- įtraukti atitinkamas suinteresuotąsias šalis į politikos (per)kūrimo procesą; prisiimti biudžetinius įsipareigojimus alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms).
- politikos formavimas siekiant kuo labiau sumažinti visų susijusių šalių išlaidas.
- alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumo užtikrinimas pakartotinio finansavimo požiūriu.
- supaprastinti tikslinės (-ių) grupės (-ių), įpareigotųjų šalių investicinius pajėgumus ir finansinius poreikius, kad būtų galima parengti įsipareigojimus ar kitas politikos priemones, atitinkančias jų galimybes (pvz., finansines paskatas, reguliavimo reikalavimus).

II suinteresuotųjų subjektų grupė neturėjo atsakymų politikos įgyvendinimo temomis.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Tarp svarbiausių temų Slovakijos I grupės suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- grįžtamojo ryšio ciklą kūrimas, kad būtų įtrauktos įvairių dalyvių, susijusių su alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) stebėseną, tikrinimu ir ataskaitų teikimu, žinios apie politikos (per)kūrimą.
- apibrėžti duomenis, kurie turi būti pateikti nacionalinėms institucijoms stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo tikslais.
- teikti stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemones (pvz., interneto programas, skaičiavimo gaires ir (arba) įrankius ir kt.).
- patikrinimo reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo).

II suinteresuotųjų subjektų grupės atsakymų apie MRV temas negauta.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- pramonės sektorius
- transporto sektorius
- galimybės organizuoti sistemingą duomenų rinkimą iš atitinkamų suinteresuotųjų šalių.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

-

7.25 Slovėnija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Slovėnija EED 7 straipsnio reikalavimų laikosi taikydamą EEO sistemą ir alternatyvias priemones. Visos suinteresuotosios šalys pritarė, kad, atsižvelgiant į EED 7 straipsnio pakeitimą, reikia specialaus mokymo.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Slovėnijos I suinteresuotųjų šalių grupės požiūriu nė viena tema nebuvo įvertinta aukščiau nei 3 balais. Tarp svarbiausių temų Slovėnijos suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- įvertinti kliūtis, trukdančias įgyvendinti EEO sistemą / alternatyvią (-as) priemonę (-es), ir šalutinį jos (jų) poveikį.
- šalutinio EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poveikio įvertinimas (pvz., grįžtamojo ryšio efektas, nemokamas važiavimas ir pan.).
- žinių teikimas energijos vartojimo efektyvumo veiksnių ir konsultacijų energetikos klausimais specialistams.

Tarp svarbiausių temų Slovėnijos II suinteresuotųjų šalių grupei buvo šios:

- EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) kontrolės ir (arba) vertinimo poreikių įvertinimas.
- grįžtamojo ryšio ciklų kūrimas, kad būtų įtrauktos įvairių dalyvių žinios.
- įvertinti šalutinį EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poveikį.
- teisingumo užtikrinimas ir (arba) pasiskirstymo poveikio mažinimas (pvz., energijos nepritekliaus mažinimas).
- koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, kad nustatyti tikslai būtų pasiekti veiksmingiausiu būdu.
- išlaikyti mažą administracinę našta, susijusią su EEO sistema ir (arba) politika, tenkančią įpareigotosioms šalims.
- įtraukti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus į EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) politikos (per)kūrimo procesą.

- užtikrinti EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumą refinansavimo požiūriu.
- energijos vartojimo efektyvumo taupymo reikšmingumo ir papildomumo užtikrinimas.
- atsižvelgti į rinkos transformaciją ir techninę plėtrą (per)kuriant politiką.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Svarbiausia tema Slovėnijos suinteresuotųjų šalių grupei buvo:

- užtikrinti skirtingų duomenų valdymo priemonių (pvz., viešųjų ir privataus sektoriaus priemonių) suderinamumą.

Tarp svarbiausių temų Slovėnijos suinteresuotosioms šalims (II grupė) buvo:

- ekonomiškai efektyvus stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo paslaugų teikimas.
- apibrėžti procesą, taikomą tuo atveju, jei įpareigosios šalys neteisingai apskaičiuoja energijos vartojimo efektyvumo priemones (individualius veiksmus) arba jų neįvykdo.
- teikti stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemones (pvz., interneto programas, skaičiavimo gaires ir (arba) įrankius ir kt.).

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- transporto sektorius
- suvienodinti skaičiavimo metodai
- energijos taupymo skaičiavimo formulės

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- praktiniai seminarai
- atviri diskusijų kanalai

7.26 Ispanija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Ispanija EED 7 straipsnio reikalavimų laikosi taikydamą EEO sistemą ir alternatyvias priemones. Numatoma keisti fiskalinę ir subsidijų sistemą. Visos suinteresuotosios šalys pritarė, kad, atsižvelgiant į EED 7 straipsnio pakeitimą, reikia specialaus mokymo.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Ispanijos suinteresuotosioms šalims iš I suinteresuotųjų šalių grupės svarbiausia tema buvo patikimos MRV sistemos sukūrimas (3,5). Nė viena politikos įgyvendinimo tema nebuvo įvertinta aukščiau nei 3,5 balo.

II suinteresuotųjų subjektų grupė neturėjo atsakymų politikos įgyvendinimo temomis.

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

I ispanų suinteresuotųjų šalių grupei svarbiausios temos buvo šios:

- nurodytos gairės dėl stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo pagal 7 EED straipsnį.
- stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo srityje trūksta apmokytų darbuotojų.
- ekonomiškai efektyvus stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo paslaugų teikimas.
- teikti stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemones (pvz., interneto programas, skaičiavimo gaires ir (arba) priemones ir t. t.).

II suinteresuotųjų subjektų grupės atsakymų apie MRV temas negauta.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

- dalijimasis patirtimi apie naujas ir veiksmingas politikos priemones, susijusias su stebėseną ir tikrinimu.

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

- dalijimasis geriausia ir blogiausia patirtimi
- seminarai, kuriuose bus suteikta galimybė išsamiai išnagrinėti EEO sistemas.

7.27 Švedija

Numatomi EED 7 straipsnio įgyvendinimo pokyčiai ir specialių mokymų poreikis dėl EED 7 straipsnio pakeitimo:

Švedija laikosi EED 7 straipsnio reikalavimų taikydama alternatyvias priemones.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Tarp svarbiausių temų I grupės Švedijos suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) šalutinio poveikio įvertinimas (pvz., grįžtamojo ryšio efektas, laisvas važiuojančiųjų skaičius ir pan.).
- kontrolės poreikių įvertinimas ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įvertinimas.
- išlaikyti mažą administracinę naštą, susijusią su politika, susijusioms šalims.
- suteikti susijusioms šalims pakankamai informacijos, kad būtų galima įvykdyti politikos reikalavimus.
- didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą.
- remti skirtingų profesijų atstovų keitimąsi žiniomis apie alternatyvią (-as) priemonę (-es) organizacijoje.
- žinių teikimas energijos vartojimo efektyvumo veiksnių ir konsultacijų energetikos klausimais specialistams.
- politikos formavimas siekiant kuo labiau sumažinti visų susijusių šalių išlaidas.
- užtikrinti, kad valstybės subsidijos būtų naudojamos efektyviai (pvz., užkirsti kelią dvigubam finansavimui tais atvejais, kai jis neleidžiamas).

- suprasti tikslinės (-ių) grupės (-ių), įpareigotųjų šalių investicinius pajėgumus ir finansinius poreikius, kad būtų galima parengti įpareigojimus ar kitas politikos priemones, atitinkančias jų galimybes (pvz., finansines paskatas, reguliavimo reikalavimus).
- energijos vartojimo efektyvumo taupymo reikšmingumo ir papildomumo užtikrinimas.
- sukčiavimo rizikos mažinimas (pvz., energijos sutaupymo pervertinimas, melagingi pareiškimai).
- sukurti patikimą MRV sistemą.

II suinteresuotųjų subjektų grupė neturėjo atsakymų politikos įgyvendinimo temomis.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Tarp svarbiausių temų I grupės Švedijos suinteresuotosioms šalims buvo šios:

- grįžtamojo ryšio ciklą kūrimas, kad būtų įtrauktos įvairių dalyvių, susijusių su alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) stebėseną, tikrinimu ir ataskaitų teikimu, žinios apie politikos (per)kūrimą.
- teikti stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemones (pvz., interneto programas, skaičiavimo gaires ir (arba) priemones ir t. t.).
- patikrinimo reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo).
- užtikrinti skirtingų duomenų valdymo priemonių (pvz., viešųjų ir privataus sektoriaus priemonių) suderinamumą.
- apibrėžti duomenis, kurie turi būti pateikti nacionalinėms institucijoms stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo tikslais.

II suinteresuotųjų subjektų grupės atsakymų apie MRV temas negauta.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

-

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

-

7.28 Juodkalnija (ES nepriklausanti valstybė)

Juodkalnija, kaip Energijos bendrijos narė ir Europos Sąjungos kandidatė, privalo laikytis pakeistos EED redakcijos reikalavimų ir tai daro taikydama alternatyvias priemones.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Tarp svarbiausių I grupės Juodkalnijos suinteresuotųjų šalių temų buvo šios:

- kontrolės poreikių įvertinimas ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įvertinimas.
- grįžtamojo ryšio ciklą sukūrimas, siekiant įtraukti įvairių dalyvių (pvz., rinkos dalyvių ir kt.), susijusių su alternatyvia (-omis) priemone (-ėmis), žinias, susijusias su politikos (per)kūrimu; paramos alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įgyvendinimui gavimas.
- nustatomi atitinkami sektoriai, kuriuose galima taikyti alternatyvią (-ias) priemonę (-es), pritaikant jas pagal konkrečius energijos taupymo tikslus.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

- didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą.
- gauti paramą alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms) įgyvendinti.
- remti skirtingų profesijų atstovų keitimąsi žiniomis apie alternatyvią (-ias) priemonę (-es) savo organizacijoje.
- žinių teikimas energijos vartojimo efektyvumo veiksnių ir konsultacijų energetikos klausimais specialistams.
- biudžetiniai išpareigojimai alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms)
- politikos formavimas siekiant kuo labiau sumažinti visų susijusių šalių išlaidas.
- alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumo užtikrinimas pakartotinio finansavimo požiūriu.
- užtikrinti, kad valstybės subsidijos būtų naudojamos efektyviai.
- sukurti patikimą MRV sistemą.
- energijos vartojimo efektyvumo taupymo reikšmingumo ir papildomumo užtikrinimas.

II suinteresuotųjų subjektų grupė neturėjo atsakymų politikos įgyvendinimo temomis.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Tarp svarbiausių I grupės Juodkalnijos suinteresuotųjų šalių temų buvo šios:

- trūkstamos arba neapibrėžtos įvairių nacionalinių institucijų atsakomybės sritys.
- grįžtamojo ryšio ciklų kūrimas, kad būtų įtrauktos įvairių dalyvių, susijusių su alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) stebėseną, tikrinimu ir ataskaitų teikimu, žinios apie politikos (per)kūrimą.
- politinės paramos alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemos įgyvendinimui ir (arba) pertvarkymui trūkumas
- trūksta apmokytų darbuotojų stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo srityje, susijusioje su 7 EED straipsniu.
- ekonomiškai efektyvus stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo paslaugų teikimas pagal 7 EED straipsnį.
- apibrėžti duomenis, kurie turi būti pateikti nacionalinėms institucijoms stebėsenai ir (arba) ataskaitų teikimui bei tikrinimui.
- teikti stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemų priemones (pvz., interneto programas, skaičiavimo gaires ir (arba) įrankius ir kt.).
- patikrinimo reikalavimų gairės (pvz., energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo).

II suinteresuotųjų subjektų grupės atsakymų apie MRV temas negauta.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

-

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

-

7.29 Norvegija (ES nepriklausanti valstybė)

Norvegija, kaip ES nepriklausanti valstybė narė, vykdo dalį EED reikalavimų kaip savanorišką savarankišką įsipareigojimą ir vykdo šį įsipareigojimą alternatyviomis priemonėmis.

Keitimasis žiniomis apie EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimą:

Tarp svarbiausių temų Norvegijos suinteresuotųjų šalių I grupei buvo šios:

- alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) šalutinio poveikio įvertinimas (pvz., atoveiksmio efektas, laisvas važiuojančiųjų skaičius ir pan.).
- koordinavimas su kitomis politikos kryptimis ir (arba) iniciatyvomis, kad nustatyti tikslai būtų pasiekti veiksmingiausiu būdu.
- didinti informuotumą apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą.
- energijos vartojimo efektyvumo taupymo papildomumo užtikrinimas.

Keitimasis žiniomis apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį:

Tarp svarbiausių temų Norvegijos suinteresuotųjų šalių I grupei buvo šios:

- nurodytos stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės.
- ekonomiškai efektyvus stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo paslaugų teikimas.

Konkrečios politikos kryptys arba sektoriai, į kuriuos ENSMOV turėtų sutelkti dėmesį:

-

Pageidaujamas keitimasis žiniomis:

-

Nebuvo pakankamos duomenų bazės, kad būtų galima įvertinti šių šalių konkrečius poreikius: Kosovo, Šiaurės Makedonija, Serbija ir Malta.

8 | Išvados Šalies analizė

Norint nustatyti vertingiausią būdą, kaip padėti valstybei narei laikytis EED 7 straipsnio reikalavimų, būtina atsižvelgti į konkrečią šalies padėtį. Šios apklausos atsakymų vertinimas pagal šalis parodė, kad EED 7 straipsnio įgyvendinimo pažanga yra labai skirtinga, o dalijimosi patirtimi poreikiai - skirtingi.

Kai kurios šalys šiuo metu pertvarko dabartinę įsipareigojimų sistemą, kitos planuoja įgyvendinti visiškai naują įsipareigojimų sistemą, o dar kitose tik svarstoma galimybė ją įgyvendinti.

Šalyse, kurios rengia konkrečią įsipareigojimų sistemą, svarbios šios temos: įsipareigojimų sistemos įgyvendinimo kliūčių vertinimas, informuotumo apie energijos vartojimo efektyvumo svarbą didinimas ir įsipareigojimų sistemai skirtas biudžeto įsipareigojimai.

Tačiau šalims, kurios pertvarko įsipareigojimų sistemą, svarbesnės kitos temos, pavyzdžiui, patikimos MRV sistemos sukūrimas ir keitimasis žiniomis apie MRV metodus.

Galiausiai šalys, kurios pereina prie visiškai naujos sistemos, turi spręsti dalijimosi patirtimi su regionais, turinčiais panašią prievolių sistemą, klausimą.

Nepaisant to, kad šalys yra skirtingais EED 7 straipsnio įgyvendinimo etapais, kiekviename įgyvendinimo etape labai svarbūs keli klausimai, pavyzdžiui, papildomumas, reikšmingumas, maža administracinė našta įpareigotosioms šalims, finansiniai įsipareigojimų sistemos aspektai ir MRV gairės.

Paveikslai	pav. 1. Poreikių vertinimo klausimyno respondentų pasiskirstymas pagal suinteresuotųjų šalių grupes	10
	pav. 2. Atsakymų svartinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: EEO rengimas	25
	pav. 3. Atsakymų svartinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: EEO rengimas	25
	pav. 4. Atsakymų svartinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: teisiniai ir politiniai aspektai	28
	pav. 5. Atsakymų svartinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: teisiniai ir politiniai aspektai ...	29
	pav. 6. Atsakymų svartinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: politikos įgyvendinimo organizavimas	31
	pav. 7. Atsakymų svartinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: politikos įgyvendinimo organizavimas	32
	pav. 8. Atsakymų svartinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: bendravimas	34
	pav. 9. Atsakymų svartinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: bendravimas	35
	pav. 10. Atsakymų svartinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: gebėjimų stiprinimas	36
	pav. 11. Atsakymų svartinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: gebėjimų stiprinimas	37
	pav. 12. Atsakymų svartinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: finansiniai aspektai	38
	pav. 13. Atsakymų svartinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: finansiniai aspektai	39
	pav. 14. Atsakymų svartinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: techniniai ir praktiniai klausimai	41
	pav. 15. Atsakymų svartinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: techniniai ir praktiniai klausimai	42
	pav. 16. Apžvalginis svartinis atsakymų vidurkis, politikos įgyvendinimas, I suinteresuotųjų šalių grupė	44
	pav. 17. Apžvalginis svartinis atsakymų vidurkis, politikos įgyvendinimas, II suinteresuotųjų šalių grupė	45
	pav. 18. Atsakymų svartinis vidurkis – I suinteresuotųjų šalių grupė: organizacija	49
	pav. 19. Atsakymų svartinis vidurkis – II suinteresuotųjų šalių grupė: organizacija	49
	pav. 20. Atsakymų svartinis vidurkis - I suinteresuotųjų šalių grupė: teisinė ir politinė	51
	pav. 21. Atsakymų svartinis vidurkis - II suinteresuotųjų subjektų grupė: teisiniai/politiniai aspektai	51
	pav. 22. Atsakymų svartinis vidurkis - I suinteresuotųjų šalių grupė: gebėjimų stiprinimas	52
	pav. 23. Atsakymų svartinis vidurkis - II suinteresuotųjų šalių grupė: gebėjimų stiprinimas	53
	pav. 24. Atsakymų svartinis vidurkis - I suinteresuotųjų šalių grupė: finansai	54
	pav. 25. Atsakymų svartinis vidurkis - II suinteresuotųjų šalių grupė: finansai	54
	pav. 26. Atsakymų svartinis vidurkis - I suinteresuotųjų subjektų grupė: techninė ir (arba) praktinė .	56
	pav. 27. Atsakymų svartinis vidurkis - II suinteresuotųjų subjektų grupė: techninė ir (arba) praktinė	57
	pav. 28. Apžvalginis svartinis atsakymų MRV vidurkis, I suinteresuotųjų šalių grupė	59
	pav. 29. Apžvalginis svartinis atsakymų MRV vidurkis, II suinteresuotųjų šalių grupė	60

Lentelės	1 lentelė. Politikos įgyvendinimo prioritetų eiliškumas, I suinteresuotųjų šalių grupė	15
	2 lentelė. Politikos įgyvendinimo prioritetų eiliškumas, II suinteresuotųjų šalių grupė	19
	3 lentelė. Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo (MRV) prioritetų eiliškumas, I suinteresuotųjų šalių grupė	21
	4 lentelė. Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo (MRV) prioritetų eiliškumas, II suinteresuotųjų šalių grupė	23

Priedas

I priedas: Klausimynas ES valstybėms narėms, taikančioms alternatyvias priemones

II priedas: Klausimynas ES valstybėms narėms, kuriose taikomos alternatyvios priemonės ir EEO sistemos

III priedas: Klausimynas ES valstybėms narėms, turinčioms EEO sistemas

I priedas: Klausimynas ES valstybėms narėms, taikančioms alternatyvias priemones

Kokie yra jūsų pagrindiniai prioritetai ir poreikiai, susiję su politikos įgyvendinimu, (per)kūrimu ir MRV pagal EED 7 straipsnį?

Klausimynas apie suinteresuotųjų šalių poreikius, susijusius su EED 7 straipsniu

Aprašymas ir tikslai

ENSMOV - tai 2019 m. birželio mėn. pradėtas trejų metų Europos Komisijos programos "Horizontas 2020" projektas, kurio tikslas - padėti valstybėms narėms (VN) ir ES narystės siekiančioms šalims (Energijos bendrijos narėms) įgyvendinti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos (EED) 7 straipsnį. Pagal EED 7 straipsnį reikalaujama, kad valstybės narės sukurtų energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą arba, kaip alternatyvą, valstybės narės gali įgyvendinti kitas politikos priemones, kurios padėtų sutaupyti tiek pat energijos, kiek ir įpareigojimų sistema.

Projekto tikslai:

-) palengvinti ir išplėsti valstybių narių dalijimąsi žiniomis ir patirtimi įgyvendinant politiką pagal EED 7 straipsnį;
-) parengti išteklių ir priemonių rinkinį (pvz., seminarai ir susitikimai, ataskaitos, geriausios praktikos pavyzdžiai ir informaciniai biuleteniai), atsižvelgiant į konkrečius valstybių narių poreikius įgyvendinant EED 7 straipsnį; ir
-) padėti nacionalinėms valdžios institucijoms taikyti vidaus stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo (MRV) sistemas, užtikrinant, kad jos turėtų patikimų duomenų, reikalingų 2021-2030 m. ir vėlesniam laikotarpiui skirtai politikai (per)kurti.

Šioje apklausoje išsakykite savo nuomonę, kad ENSMOV būtų pritaikytas jūsų poreikiams. Ši apklausa skirta nustatyti konkrečius jūsų, kaip nacionalinės suinteresuotosios šalies, poreikius siekiant veiksmingai įgyvendinti EED 7 straipsnį ir pagal jūsų poreikius parengti pagalbines priemones (pvz., seminarus, medžiagą ir kt.). Todėl jūsų indėlis yra labai svarbus. Klausimyną sudaro dvi pagrindinės dalys. Pirmoje dalyje daugiausia dėmesio skiriama EED 7 straipsnio politikos įgyvendinimui, o antroje dalyje - stebėsenai, tikrinimui ir ataskaitų teikimui, susijusiam su EED 7 straipsniu.

Klausimyno pildymas užtruks apie 20-25 minutes. Prašome užpildyti šią anketą iki **2019 m. rugpjūčio 30 d.**

Konfidencialumas

Norėtume pabrėžti, kad visa pateikta informacija bus laikoma konfidencialia, o viešose ataskaitose bus naudojami tik apibendrinti rezultatai (t. y. rezultatai, kurių negalima susieti su konkrečiais asmenimis).

Klausimyne vartojamos santrumpos:

EED	Energijos vartojimo efektyvumo direktyva
MS	Valstybės narė
MRV	Stebėseną, ataskaitų teikimas ir tikrinimas
EEO	Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimas

Terminų paaiškinimai:

Atsitraukimo efektas	Dėl didesnio energijos vartojimo efektyvumo energijos suvartojimas sumažėja mažiau, nei apskaičiuota, nes, pvz., energijos paslaugų poreikis yra didesnis.
Nemokamas važiavimas	Energijos vartojimo efektyvumo priemonės, kurios būtų įgyvendintos be EEO sistemos.
Reikšmingumas	Norėdama prašyti sutaupyti už energijos vartojimo efektyvumo priemonę, susijusi šalis turi "reikšmingai" dalyvauti įgyvendinant priemonę (pvz., finansinė paskata).
Papildomumas	Žr. 2018 m. EED V priedo 2 dalies a punktą: "Turi būti įrodyta, kad sutaupytos lėšos yra papildomos, palyginti su tomis, kurios bet kuriuo atveju būtų sutaupytos be įpareigotųjų, dalyvaujančių ar patikėtų šalių arba įgyvendinančiųjų valdžios institucijų veiklos."
Dvigubas skaičiavimas	Vienos energijos taupymo priemonės sutaupyta energija negali būti įskaičiuojama kelis kartus, kad būtų pasiektas valstybės narės energijos taupymo tikslas.

(Šaltinis: Reguliavimo pagalbos projektas: <https://www.raponline.org/wp-content/uploads/2016/05/rap-lees-eeotoolkit-section8-ensavings-2015-nov-4.pdf>)

Pirmuoju klausimu klausimynas pritaikomas konkrečiai jūsų situacijai (užduodami tik jums aktualūs klausimai).

K0: Prašome pasirinkti instituciją, kurioje dirbate:

(Suinteresuotųjų šalių grupė apibrėžia kiekvienai suinteresuotųjų šalių grupei pateikiamus klausimus. Pilkai pažymėti klausimai yra aktualūs tik ministerijai arba valdžios institucijai / politikos formuotojui ir nacionalinei agentūrai / įgyvendinančiajai institucijai (pvz., Q1)).

- Ministerija arba valdžios institucija / politikos formuotojas
- Nacionalinė agentūra ir (arba) EED 7 straipsnį įgyvendinanti institucija
- Energetikos ir aplinkosaugos asociacija
- Pramonės / prekybos / vartotojų asociacija
- Rinkos operatoriai (komunalinių paslaugų teikėjai, ESCO, technologijų tiekėjai, DSO ir kt.)
- Universitetas / mokslinių tyrimų centras / nevyriausybinių organizacija
- Ekspertų grupės, dalyvaujančios įgyvendinant energetikos politiką
- Bankas / finansų įstaiga
- Kita

1 klausimas: Kokią (-ias) energijos vartojimo efektyvumo politikos priemonę (-es) naudoja jūsų šalis, kad atitiktų EED 7 straipsnio reikalavimus? (Galimi keli atsakymai.)

- Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimo sistema
- Finansavimo sistemos
- Fiskalinės paskatos
- Energijos arba CO₂ mokesčiai
- Reguliavimo susitarimai
- Savanoriški susitarimai
- Standartai ir normos
- Mokymas ir švietimas
- Energijos vartojimo efektyvumo nacionalinis fondas
- Energijos ženklavimo sistemos
- Bet kokia kita politikos priemonė:
- Nežinau

2 klausimas: Ar numatoma kokių nors dabartinės (-ių) politikos priemonės (-ių), skirtos (-ų) EED 7 straipsniui įgyvendinti (2021-2030 m. laikotarpiu), pakeitimų?

- Taip. Prašome paaiškinti numatomus pokyčius:
.....
- Ne.

Nežinau.

3 klausimas: Ar manote, kad, atsižvelgiant į 2018 m. atnaujintą EED, reikia specialių mokymų ar dalijimosi patirtimi, susijusia su EED 7 straipsniu?

- Taip. Paaiškinkite konkrečius poreikius:.....
- Ne.

Q4: Klausimai apie politikos įgyvendinimą ir (per)kūrimą pagal EED 7 straipsnį

Remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant įvairias įpareigojimų sistemas ir (arba) alternatyvias priemones bei Europos projektus, buvo nustatyti šie pagrindiniai klausimai, kurie yra svarbūs dalijantis patirtimi.

Įvertinkite **temas pagal dalijimosi patirtimi ir gebėjimų stiprinimo poreiki nuo 1 iki 5.**

1 Pagalbos nereikia. 5 Reikia daug pagalbos.

0 Nėra nuomonės. Nedalyvauja nagrinėjant temą.

Taip pat įvertinkite, ar minėta tema yra **prioritetinė jūsų organizacijos / jūsų šalies problema.**

Po kiekviena tema rasite galimybę paaiškinti savo **profesinį požiūrį į šią temą.** Nurodykite, **kokio pobūdžio žinių mainų šia tema pageidautumėte (pvz., praktinio seminaro, gerosios patirties pavyzdžiu ir pan.).**

Alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) parengimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5						Prioritetas?
	0	1	2	3	4	5	
Q4a: Alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) įgyvendinimo kliūčių įvertinimas							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4b: Alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) šalutinio poveikio įvertinimas (pvz., grįžtamojo poveikio ir pan.)							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4c: Alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) kontrolės ir (arba) vertinimo poreikių įvertinimas							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4d: rinkos dalyvių ir kt.), susijusių su alternatyvia (-omis) priemone (-ėmis) politikos (per)kūrimui							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Teisiniai ir (arba) politiniai aspektai	Įvertinkite nuo 0 iki 5						Prioritetas?
	0	1	2	3	4	5	
Q4e: Paramos alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms) įgyvendinti gavimas							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4f: Tikslų nustatymas ir nustatytų tikslų stebėjimas iš politinės pusės							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							

Q4g: Koordinavimas su kitomis politikos kryptimis / iniciatyvomis, siekiant kuo veiksmingiau pasiekti nustatytus tikslus (užtikrinant papildomumą ir visapusiškumą)											☐	
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Q4h: Atitinkamų sektorių nustatymas alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms) ir jų pritaikymas pagal konkrečius energijos taupymo tikslus												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Q4i: Užtikrinti teisingumą / kovoti su paskirstomuoju poveikiu (pvz., mažinti energijos nepriteklių)												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Politikos įgyvendinimo organizavimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5											
	0	1	2	3	4	5						
Q4j: Įvairių suinteresuotųjų šalių (pvz., nacionalinių valdžios institucijų, įpareigotųjų šalių) vaidmenų ir atitinkamos atsakomybės apibrėžimas												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Q4k: Maža su politika susijusi administracinė našta susijusioms šalims												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Bendravimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5											
	0	1	2	3	4	5						
Q4l: Įtraukti atitinkamas suinteresuotąsias šalis į alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) politikos (re)projektavimo procesą												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
4m ketvirtis: Suteikti dalyvaujančioms šalims pakankamai informacijos, kad būtų galima įvykdyti politikos reikalavimus												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Q4n: Informuotumo apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą didinimas												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Q4o: Remti skirtingų profesijų atstovų keitimąsi žiniomis apie alternatyvią (-as) priemonę (-es) jūsų organizacijoje												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Gebėjimų stiprinimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5											
	0	1	2	3	4	5						
Q4p: Žinių teikimas energijos vartojimo efektyvumo veiksnių ir konsultacijų energetikos klausimais specialistams												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												

Finansinis	Įvertinkite nuo 0 iki 5						
	0	1	2	3	4	5	
Q4q: Biudžeto įsipareigojimas alternatyviai (-oms) priemonei (-ėms)							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4r: Politikos kūrimas siekiant sumažinti visų susijusių šalių išlaidas							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Ketvirti ketvirčiai: Alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumo užtikrinimas pakartotinio finansavimo požiūriu							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4t: Užtikrinti, kad valstybės subsidijos būtų naudojamos efektyviai (pvz., užkirsti kelią dvigubam finansavimui, jei jis neleidžiamas)							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4u: Suprasti tikslinės (-ių) grupės (-ių), įpareigotųjų šalių investicinius pajėgumus ir finansinius poreikius, kad būtų galima parengti įpareigojimus ar kitus politikos elementus, atitinkančius jų galimybes (pvz., finansines paskatas, reguliavimo reikalavimus).							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Techninis ir (arba) praktinis	Įvertinkite nuo 0 iki 5						
	0	1	2	3	4	5	
Q4v: Energijos vartojimo efektyvumo taupymo reikšmingumo							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4w: Energijos vartojimo efektyvumo taupymo papildomumo							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4x: Energijos sutaupymo pervertinimas, melagingi pareiškimai)							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4y: Tvirtos MRV sistemos sukūrimas (konkretesni klausimai šia tema bus pateikti antroje klausimyno dalyje)							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4z: Atsižvelgiant į rinkos transformaciją ir techninę plėtrą (per)kuriant alternatyvią (-as) priemonę (-es)							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4aa: Prašome pridėti su politikos įgyvendinimu susijusias temas, kurios, jūsų nuomone, yra svarbios dalijimuisi patirtimi ir gebėjimų stiprinimui ir kurios dar nebuvo aptartos:							
<i>Atidaryti teksto langą</i>							

5a klausimas: Ar žinote apie kokius nors esamus išteklius ar priemones (pvz., gaires, atvejų tyrimus, politikos rekomendacijas ir pan.), kurie padėtų jums įgyvendinti 7 straipsnio politiką / laikytis EED 7 straipsnio. Tai gali būti jūsų šalyje sukurtos priemonės ir ištekliai arba išoriniai ištekliai (iš kitų šalių, Europos projektų, tarptautinių organizacijų ir t. t.).

- Taip. Prašome juos išvardyti čia: **(Prašome tęsti 5b klausimą)**
- Ne. **(Tęskite 6 klausimą.)**
- Man neaktualu. **(Tęskite 6 klausimą.)**

5b klausimas: Ar naudojotės šiomis priemonėmis ir ištekliais?

- Taip. **(Tęskite 5c klausimą.)**
- Ne. **(Tęskite 6 klausimą.)**

5c klausimas: Ar jie buvo naudingi? Paaiškinkite.

.....

Stebėseną, ataskaitų teikimas ir tikrinimas pagal EED 7 straipsnį

6 klausimas: Ar dalyvaujate (*) vykdant stebėseną, teikiant ataskaitas ar atliekant patikrą pagal 7 EED straipsnį?

(*) jums taip pat rūpi, jei dalyvaujate vykdant kontrolę ir (arba) teikiant ataskaitas, kurių reikalaujama pagal alternatyvią (-as) priemonę (-es).

- Taip. **(Tęskite 7a klausimą.)**
- Ne. **(Tęskite 9 klausimą.)**

7 klausimas: Klausimai apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį

Remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant įvairias įpareigojimų sistemas ir (arba) alternatyvias priemones bei Europos projektus, buvo nustatyti šie pagrindiniai klausimai, kurie yra svarbūs dalijantis patirtimi.

Įvertinkite **temas pagal dalijimosi patirtimi ir gebėjimų stiprinimo poreiki nuo 1 iki 5.**

1 Pagalbos nereikia. 5 Reikia daug pagalbos.

0 Nėra nuomonės. Nedalyvauja nagrinėjant temą.

Taip pat įvertinkite, ar minėta tema yra **prioritetinė jūsų organizacijos / jūsų šalies problema.**

Po kiekviena tema rasite galimybę paaiškinti savo **profesinį požiūrį į šią temą.** Nurodykite, kokio **keitimosi žiniomis šia tema būdo pageidautumėte (pvz., praktinio seminaro, gerosios patirties pavyzdžiu ir pan.).**

Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo organizavimas pagal EED 7 straipsnį	Įvertinkite nuo 0 iki 5						Prioritetas?
	0	1	2	3	4	5	
Q7a: Trūksta arba nenurodytos atsakomybės sritys tarp skirtingų nacionalinių institucijų							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q7b: Grįžtamojo ryšio ciklų kūrimas, siekiant įtraukti įvairių subjektų, susijusių su alternatyvių priemonių stebėsenai, tikrinimu ir ataskaitų teikimu, žinias, skirtas politikos (per)kūrimui.							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Teisiniai ir (arba) politiniai	Įvertinkite nuo 0 iki 5						
	0	1	2	3	4	5	
Q7c: Neaiškios arba neapibrėžtos stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su 7 EED straipsniu							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q7d: Politinės paramos alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemos įgyvendinimui ir (per)kūrimui trūkumas							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q7e: Nuobaudų (arba paskirtų nuobaudų) už tai, kad susijusios šalys nesilaiko taisyklių pagal EED 7 straipsnį, nebuvimas							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Gebėjimų stiprinimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5						Prioritetas?
	0	1	2	3	4	5	
Q7f: Trūksta apmokytų darbuotojų stebėsenos / ataskaitų teikimo ir tikrinimo srityje, susijusioje su 7 EED straipsniu							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Finansinis	Įvertinkite nuo 0 iki 5						
	0	1	2	3	4	5	
Q7g: Ekonomiškai efektyvus stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo paslaugų teikimas pagal 7 EED straipsnį							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Techninis ir (arba) praktinis	Įvertinkite nuo 0 iki 5						
	0	1	2	3	4	5	

Q7h: internetinių programų, skaičiavimo gairių/įrankių ir kt.										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Q7i: Energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo)										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Q7j: skirtingų duomenų valdymo priemonių (pvz., viešųjų ir privataus sektoriaus priemonių) suderinamumo užtikrinimas										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Q7k: Duomenų, kurie turi būti pateikti nacionalinėms institucijoms stebėsenai ir (arba) ataskaitų teikimui bei tikrinimui, apibrėžimas										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Q7l: Prašome pridėti temas, susijusias su stebėseną, ataskaitų teikimu ir tikrinimu pagal 7 EED straipsnį, kurios, jūsų nuomone, yra svarbios dalijimuisi patirtimi ir gebėjimų stiprinimui:										
<i>Atidaryti teksto langą</i>										

8a klausimas: Ar žinote apie kokius nors esamus išteklius ar priemones, padedančias vykdyti stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo reikalavimus pagal 7 straipsnį. Tai gali būti jūsų šalyje sukurtos priemonės ir ištekliai arba išoriniai ištekliai (iš kitų šalių, Europos projektų, tarptautinių organizacijų ir t. t.). *(Jie nebūtinai turi būti aiškiai susiję su 7 straipsniu, pavyzdžiui, Tarptautinis veiklos rezultatų matavimo ir tikrinimo protokolai (IPMVP)).*

- Taip. Prašome juos išvardyti čia:..... (Prašome tęsti 8b klausimą.)
- Ne. (Tęskite 9 klausimą.)

8b klausimas: Ar naudojotės šiomis priemonėmis ir ištekliais?

- Taip. (Tęskite 8c klausimą.)
- Ne. (Tęskite 9 klausimą.)

8c klausimas: Ar jie buvo naudingi? Paaiškinkite.

.....

Jūsų bendra nuomonė apie tai, ką ENSMOV turėtų padaryti jūsų labui

9 klausimas: Ar yra konkrečių politikos krypčių ar sektorių, kuriems norėtumėte, kad ENSMOV projektas būtų skirtas?

.....

10 klausimas: Galiausiai, ką galėtumėte padaryti, kad ENSMOV projektas padėtų jums įgyvendinti politiką arba stebėti, tikrinti ir teikti ataskaitas, susijusias su EED 7 straipsniu, jūsų šalyje?

.....

11 klausimas: Ar norėtumėte pateikti atsiliepimą apie šio klausimyno struktūrą ir turinį?

Taip.

.....

Ne.

Kontaktinė informacija

Šalis:

Organizacijos pavadinimas:

Vardas ir pavardė:

El. paštas:

Dėkojame, kad užpildėte šį klausimyną. Jūsų atsakymai yra labai vertingi siekiant užtikrinti, kad projekto metu sukurti ištekliai ir priemonės atitiktų valstybių narių poreikius įgyvendinant EED 7 straipsnį. Įvertinus rezultatus, būsite pakviesti pateikti atsiliepimus apie ataskaitos rezultatus.

Jei turite klausimų, nedvejodami kreipkitės į Bettiną Reidlinger: Bettina.Reidlinger@energyagency.at

II priedas: Klausimynas ES valstybėms narėms, kuriose taikomos alternatyvios priemonės ir EEO sistema

Įvadą, paaiškinimus ir santrumpas žr. I priede.

Pirmuoju klausimu klausimynas pritaikomas konkrečiai jūsų situacijai (užduodami tik jums aktualūs klausimai).

0 klausimas: Prašome pasirinkti instituciją, kurioje dirbate:

(Suinteresuotųjų šalių grupė apibrėžia kiekvienai suinteresuotųjų šalių grupei pateikiamus klausimus. Pilkai pažymėti klausimai yra aktualūs tik ministerijai arba valdžios institucijai / politikos formuotojui ir nacionalinei agentūrai / įgyvendinančiajai institucijai (pvz., 1 klausimas)).

- Ministerija arba valdžios institucija / politikos formuotojas
- Nacionalinė agentūra ir (arba) EED 7 straipsnį įgyvendinanti institucija
- Energetikos ir aplinkosaugos asociacija
- Pramonės / prekybos / vartotojų asociacija
- Rinkos operatoriai (komunalinių paslaugų teikėjai, ESCO, technologijų tiekėjai, DSO ir kt.)
- Universitetas / mokslinių tyrimų centras / nevyriausybinė organizacija
- Ekspertų grupės, dalyvaujančios įgyvendinant energetikos politiką
- Bankas / finansų įstaiga
- Kita

1 klausimas: Kokią (-ias) energijos vartojimo efektyvumo politikos priemonę (-es) naudoja jūsų šalis, kad atitiktų EED 7 straipsnio reikalavimus? (Galimi keli atsakymai.)

- Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimo sistema
- Finansavimo sistemos
- Fiskalinės paskatos
- Energijos arba CO₂ mokesčiai
- Reguliavimo susitarimai
- Savanoriški susitarimai
- Standartai ir normos
- Mokymas ir švietimas
- Energijos vartojimo efektyvumo nacionalinis fondas
- Energijos ženklavimo sistemos
- Bet kokia kita politikos priemonė:
- Nežinau

Q2 klausimas: Ar yra numatyta kokių nors dabartinės (-ių) politikos priemonės (-ių) pakeitimų įgyvendinant EED 7 straipsnį (2021-2030 m. laikotarpiu)?

Taip . Prašome paaiškinti numatomus pokyčius: .

.....

Ne.

Nežinau.

Q3 klausimas: Ar manote, kad, atsižvelgiant į 2018 m. atnaujintą EED, reikia specialių mokymų ar dalijimosi patirtimi, susijusia su EED 7 straipsniu?

Taip. Paaiškinkite konkrečius poreikius: .

.....

Ne.

Q4: Klausimai apie politikos įgyvendinimą ir (per)kūrimą pagal EED 7 straipsnį

Remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant įvairias įpareigojimų sistemas ir (arba) alternatyvias priemones bei Europos projektus, buvo nustatyti šie pagrindiniai klausimai, kurie yra svarbūs dalijantis patirtimi.

Įvertinkite **temas pagal dalijimosi patirtimi ir gebėjimų stiprinimo poreiki nuo 1 iki 5.**

1 Pagalbos nereikia. 5 Reikia daug pagalbos.

0 Nėra nuomonės. Nedalyvauja nagrinėjant temą.

Taip pat įvertinkite, ar minėta tema yra **prioritetinė jūsų organizacijos / jūsų šalies problema.**

Po kiekviena tema rasite galimybę paaiškinti savo **profesinį požiūrį į šią temą.** Nurodykite, kokio **keitimosi žiniomis šia tema būdo pageidautumėte (pvz., praktinio seminaro, gerosios patirties pavyzdžiu ir pan.).**

Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimo (EEO) sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) parengimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5						Prioritetas?
	0	1	2	3	4	5	
Q4a: Įvertinti kliūtis, trukdančias įgyvendinti EEO sistemą / alternatyvią (-ias) priemonę (-es)							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4b: šalutinio EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) poveikio vertinimas (pvz., grįžtamojo poveikio, nemokamo važiavimo ir pan.)							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4c: Kontrolės poreikių įvertinimas / EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ų) įvertinimas							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4d: Įvairių dalyvių (pvz., įpareigotųjų šalių, rinkos dalyvių ir t. t.), susijusių su EEO sistema / alternatyvia (-omis) priemone (-ėmis), žinių įtraukimo į politikos (per)kūrimą grįžtamojo ryšio ciklą kūrimas							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Teisiniai ir (arba) politiniai aspektai	Įvertinkite nuo 0 iki 5						
	0	1	2	3	4	5	
Q4e: Paramos gavimas EEO sistemos įgyvendinimui ir (arba) alternatyvioms priemonėms							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							

Q4f: Tikslų nustatymas ir nustatytų tikslų stebėjimas iš politinės pusės										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Q4g: Koordinavimas su kitomis politikos kryptimis / iniciatyvomis, siekiant kuo veiksmingiau pasiekti nustatytus tikslus (užtikrinant papildomumą ir visapusiškumą)										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Q4h: Atitinkamų EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) sektorių nustatymas ir pritaikymas pagal konkrečius energijos taupymo tikslus										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Q4i: Užtikrinti teisingumą / kovoti su paskirstomuoju poveikiu (pvz., mažinti energijos nepriteklių)										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Politikos įgyvendinimo organizavimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5									
	0	1	2	3	4	5				
Q4j: Įvairių suinteresuotųjų šalių (pvz., nacionalinių valdžios institucijų, įpareigotųjų šalių) vaidmenų ir atitinkamos atsakomybės apibrėžimas										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Q4k: Mažos administracinės naštos, susijusios su EEO sistema ir (arba) politika, užtikrinimas įpareigotosioms šalims										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Bendravimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5									
	0	1	2	3	4	5				
Q4l: Įtraukti atitinkamas suinteresuotąsias šalis į EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) politikos (per)kūrimo procesą										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
4m ketvirtis: Suteikti įpareigotosioms šalims pakankamai informacijos, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Q4n: Informuotumo apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą didinimas										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										

Q4o: Remkite skirtingų profesijų atstovų keitimąsi žiniomis apie EEO sistemą / alternatyvią (-ias) priemonę (-es) savo organizacijoje										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Gebėjimų stiprinimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5									
	0	1	2	3	4	5				
Q4p: Žinių teikimas energijos vartojimo efektyvumo veiksnių ir konsultacijų energetikos klausimais specialistams										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Finansinis	Įvertinkite nuo 0 iki 5									
	0	1	2	3	4	5				
Q4q: Biudžeto įsipareigojimas EEO sistemai ir (arba) alternatyviai (-)										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Q4r: Politikos kūrimas siekiant sumažinti visų susijusių šalių išlaidas										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Ketvirti ketvirčiai: Užtikrinti EEO sistemos / alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) tvarumą refinansavimo prasme (pvz., susigrąžinant išlaidas įpareigotosioms šalims)										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Q4t: Suprasti tikslinės (-ių) grupės (-ių), įpareigotųjų šalių investicinius pajėgumus ir finansinius poreikius, kad būtų galima parengti įpareigojimus ar kitas politikos ypatybes, atitinkančias jų galimybes (pvz., finansines paskatas, reguliavimo reikalavimus).										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Q4u: Užtikrinti, kad valstybės subsidijos būtų naudojamos efektyviai (pvz., užkirsti kelią dvigubam finansavimui, jei jis neleidžiamas)										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Techninis ir (arba) praktinis	Įvertinkite nuo 0 iki 5									
	0	1	2	3	4	5				
Q4v: Energijos vartojimo efektyvumo taupymo reikšmingumo										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Q4w: Energijos vartojimo efektyvumo taupymo papildomumo										☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>										
Q4x: Energijos sutaupymo pervaldinimas, melagingi pareiškimai)										☐

Atidaryti teksto langą							
Q4y: Tvirtos MRV sistemos sukūrimas (konkretesni klausimai šia tema bus pateikti antroje klausimyno dalyje)							☐
Atidaryti teksto langą							
Q4z: Atsižvelgiant į rinkos transformaciją ir techninę plėtrą (per)kuriant EEO sistemą / alternatyvią (-as) priemonę (-es)							☐
Atidaryti teksto langą							
Q4aa: Prašome pridėti su politikos įgyvendinimu susijusias temas, kurios, jūsų nuomone, yra svarbios dalijimuisi patirtimi ir gebėjimų stiprinimui ir kurios dar nebuvo aptartos:							
Atidaryti teksto langą							

5a klausimas: Ar žinote apie kokius nors esamus išteklius ar priemones (pvz., gaires, atvejų tyrimus, politikos rekomendacijas ir pan.), kurie padėtų jums įgyvendinti 7 straipsnio politiką / laikytis EED 7 straipsnio. Tai gali būti jūsų šalyje sukurtos priemonės ir ištekliai arba išoriniai ištekliai (iš kitų šalių, Europos projektų, tarptautinių organizacijų ir t. t.).

- Taip. Prašome juos išvardyti čia: (Prašome tęsti 5b klausimą)
- Ne. (Tęskite 6 klausimą.)
- Man neaktualu. (Tęskite 6 klausimą.)

5b klausimas: Ar naudojotės šiomis priemonėmis ir ištekliais?

- Taip. (Tęskite 5c klausimą.)
- Ne. (Tęskite 6 klausimą.)

5c: Ar jie buvo naudingi? Paaiškinkite.

.....

Stebėseną, ataskaitų teikimas ir tikrinimas pagal EED 7 straipsnį

6 klausimas: Ar dalyvaujate (*) vykdant stebėseną, teikiant ataskaitas ar atliekant patikrą pagal 7 EED straipsnį?

(*) jums taip pat rūpi, jei dalyvaujate energijos vartojimo efektyvumo operacijų, kurių reikalaujama pagal EEO sistemą ir (arba) alternatyvią (-ias) priemonę (-es) (pvz., baltuosius sertifikatus), kontrolėje ir (arba) ataskaitų teikime.

- Taip. (Tęskite 7a klausimą.)
- Ne. (Tęskite 9 klausimą.)

7 klausimas: Klausimai apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį

Remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant įvairias įpareigojimų sistemas ir (arba) alternatyvias priemones bei Europos projektus, buvo nustatyti šie pagrindiniai klausimai, kurie yra svarbūs dalijantis patirtimi.

Įvertinkite **temas pagal dalijimosi patirtimi ir gebėjimų stiprinimo poreikį nuo 1 iki 5.**

1 Pagalbos nereikia. ←————→ 5 Reikia daug pagalbos.

0 Nėra nuomonės. Nedalyvauja nagrinėjant temą.

Taip pat įvertinkite, ar minėta tema yra **prioritetinė jūsų organizacijos / jūsų šalies problema.**

Po kiekviena tema rasite galimybę paaiškinti savo **profesinį požiūrį į šią temą.** Nurodykite, kokio **keitimosi žiniomis šia tema būdo pageidautumėte (pvz., praktinio seminaro, gerosios patirties pavyzdžiu ir pan.).**

Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo organizavimas pagal EED 7 straipsnį	Įvertinkite nuo 0 iki 5						Prioritetas?
	0	1	2	3	4	5	
Q7a: Trūksta arba nenurodytos atsakomybės sritys tarp skirtingų nacionalinių institucijų							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q7b: Grįžtamojo ryšio ciklą kūrimas, siekiant įtraukti įvairių dalyvių (pvz., įpareigotųjų šalių, rinkos dalyvių ir t. t.) žinias, susijusias su EEO sistemos ir (arba) alternatyvios (-ių) priemonės (-ių) stebėseną, tikrinimu ir ataskaitų teikimu EEO politikos (per)kūrimui							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Teisiniai ir (arba) politiniai	Įvertinkite nuo 0 iki 5						Prioritetas?
	0	1	2	3	4	5	
Q7c: Neaiškios arba neapibrėžtos stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su 7 EED straipsniu							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q7d: Politinės paramos trūkumas stebėsenos (ataskaitų teikimo ir tikrinimo) sistemos įgyvendinimui ir (per)kūrimui							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							

Q7e: Sankcijų nebuvimas (arba sankcijų netaikymas) įpareigotosioms šalims, nesilaikančioms teisinio reglamentavimo pagal EED 7 straipsnį								☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>								
Gebėjimų stiprinimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5						Prioritetas?	
	0	1	2	3	4	5		
Q7f: Trūksta apmokytų darbuotojų stebėsenos / ataskaitų teikimo ir tikrinimo srityje, susijusioje su 7 EED straipsniu								☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>								
Finansinis	Įvertinkite nuo 0 iki 5							
	0	1	2	3	4	5		
Q7g: Ekonomiškai efektyvus stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo paslaugų teikimas pagal 7 EED straipsnį								☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>								
Techninis ir (arba) praktinis	Įvertinkite nuo 0 iki 5							
	0	1	2	3	4	5		
Q7h: internetinių programų, skaičiavimo gairių/įrankių ir kt.								☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>								
Qi: Energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo)								☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>								
Q7j: skirtingų duomenų valdymo priemonių (pvz., viešųjų ir privataus sektoriaus priemonių) suderinamumo užtikrinimas								☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>								
Q7k: Duomenų, kurie turi būti pateikti nacionalinėms institucijoms stebėsenai ir (arba) ataskaitų teikimui bei tikrinimui, apibrėžimas								☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>								
Q7l: Reprezentatyvios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo pagal 7 EED straipsnį imties dydžio ir parametru nustatymas								☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>								
Q7m: Energijos vartojimo efektyvumo priemonių (atskirų veiksmų) kontrolės parametru nustatymas, siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų galiojančią energetikos politiką								☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>								

Q7n: Apibrėžti procesą tuo atveju, jei įpareigosios šalys neteisingai apskaičiuoja energijos vartojimo efektyvumo priemonę arba jos neįvykdo								☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>								
Q7o: Prašome pridėti temas, susijusias su stebėseną, ataskaitų teikimu ir tikrinimu pagal 7 EED straipsnį, kurios, jūsų nuomone, yra svarbios dalijimuisi patirtimi ir gebėjimų stiprinimui:								
<i>Atidaryti teksto langą</i>								

8a klausimas: Ar žinote apie kokius nors esamus išteklius ar priemones, padedančias vykdyti stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo reikalavimus pagal 7 straipsnį. Tai gali būti jūsų šalyje sukurtos priemonės ir ištekliai arba išoriniai ištekliai (iš kitų šalių, Europos projektų, tarptautinių organizacijų ir t. t.). *(Jie nebūtinai turi būti aiškiai susiję su 7 straipsniu, pavyzdžiui, Tarptautinis veiklos rezultatų matavimo ir tikrinimo protokolai (IPMVP)).*

- Taip. Prašome jus išvardyti čia: **(Prašome tęsti 8b klausimą.)**
- Ne. **(Tęskite 9 klausimą.)**

8b klausimas: Ar naudojotės šiomis priemonėmis ir ištekliais?

- Taip. **(Tęskite 8c klausimą.)**
- Ne. **(Tęskite 9 klausimą.)**

8c: Ar jie buvo naudingi? Paaiškinkite.

.....

Jūsų bendra nuomonė apie tai, ką ENSMOV turėtų padaryti jūsų labui

9 klausimas: Ar yra konkrečių politikos krypčių ar sektorių, kuriems norėtumėte, kad ENSMOV projektas būtų skirtas?

.....

10: Galiausiai, ką galėtumėte padaryti, kad ENSMOV projektas padėtų jums įgyvendinti politiką arba stebėti, tikrinti ir teikti ataskaitas, susijusias su EED 7 straipsniu, jūsų šalyje?

.....

11 klausimas: Ar norėtumėte pateikti atsiliepimą apie šio klausimyno struktūrą ir turinį?

Taip .

.....

Ne .

Kontaktinė informacija

Šalis:

Organizacijos pavadinimas:

Vardas ir pavardė:

El. paštas:

Dėkojame, kad užpildėte šį klausimą.

Jūsų atsakymai yra labai vertingi siekiant užtikrinti, kad pagal projektą sukurti ištekliai ir priemonės atitiktų valstybių narių poreikius įgyvendinant EED 7 straipsnį. Įvertinus rezultatus, būsite pakviesti pateikti atsiliepimus apie ataskaitos rezultatus.

Jei turite klausimų, nedvejodami kreipkitės į Bettiną Reidlinger.

Bettina.Reidlinger@energyagency.at

III priedas: Klausimynas ES valstybėms narėms, turinčioms EEO sistemas

Įvadą, paaiškinimus ir santrumpas žr. I priede.

Pirmuoju klausimu klausimynas pritaikomas konkrečiai jūsų situacijai (užduodami tik jums aktualūs klausimai).

0 klausimas: Prašome pasirinkti instituciją, kurioje dirbate:

(Suinteresuotųjų šalių grupė apibrėžia kiekvienai suinteresuotųjų šalių grupei pateikiamus klausimus. Pilkai pažymėti klausimai yra aktualūs tik ministerijai arba valdžios institucijai / politikos formuotojui ir nacionalinei agentūrai / įgyvendinančiajai institucijai (pvz., Q1)).

- Ministerija arba valdžios institucija / politikos formuotojas
- Nacionalinė agentūra ir (arba) EED 7 straipsnį įgyvendinanti institucija
- Energetikos ir aplinkosaugos asociacija
- Pramonės / prekybos / vartotojų asociacija
- Rinkos operatoriai (komunalinių paslaugų teikėjai, ESCO, technologijų tiekėjai, DSO ir kt.)
- Universitetas / mokslinių tyrimų centras / nevyriausybinė organizacija
- Ekspertų grupės, dalyvaujančios įgyvendinant energetikos politiką
- Bankas / finansų įstaiga
- Kita

1 klausimas: Kokią (-ias) energijos vartojimo efektyvumo politikos priemonę (-es) naudoja jūsų šalis, kad atitiktų EED 7 straipsnio reikalavimus? (Galimi keli atsakymai.)

- Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimo sistema
- Finansavimo sistemos
- Fiskalinės paskatos
- Energijos arba CO₂ mokesčiai
- Reguliavimo susitarimai
- Savanoriški susitarimai
- Standartai ir normos
- Mokymas ir švietimas
- Nacionalinis energijos vartojimo efektyvumo fondas
- Energijos ženklinimo sistemos
- Bet kokia kita politikos priemonė:
- Nežinau

2 klausimas: Ar numatoma kokių nors dabartinės (-ių) politikos priemonės (-ių), skirtos (-ų) EED 7 straipsniui įgyvendinti (2021-2030 m. laikotarpiu), pakeitimų?

Taip. Prašome paaiškinti numatomus pokyčius:

.....

Ne.

Nežinau.

3 klausimas: Ar manote, kad, atsižvelgiant į 2018 m. atnaujintą EED, reikia specialių mokymų ar dalijimosi patirtimi, susijusia su EED 7 straipsniu?

Taip. Paaiškinkite konkrečius poreikius:

Ne.

Q4: Klausimai apie politikos įgyvendinimą ir (per)kūrimą pagal EED 7 straipsnį

Remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant įvairias įpareigojimų sistemas ir (arba) alternatyvias priemones bei Europos projektus, buvo nustatyti šie pagrindiniai klausimai, kurie yra svarbūs dalijantis patirtimi.

Įvertinkite **temas pagal dalijimosi patirtimi ir gebėjimų stiprinimo poreiki nuo 1 iki 5.**

1 Pagalbos nereikia. 5 Reikia daug pagalbos.

0 Nėra nuomonės. Nedalyvauja nagrinėjant temą.

Taip pat įvertinkite, ar minėta tema yra **prioritetinė jūsų organizacijos / jūsų šalies problema.**

Po kiekviena tema rasite galimybę paaiškinti savo **profesinį požiūrį į šią temą.** Nurodykite, kokio **keitimosi žiniomis šia tema būdo pageidautumėte (pvz., praktinio seminaro, gerosios patirties pavyzdžiu ir pan.).**

Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimo (EEO) sistemos rengimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5						Prioritetas?
	0	1	2	3	4	5	
Q4a: EEO sistemos įgyvendinimo kliūčių įvertinimas							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4b: šalutinio EEO sistemos poveikio vertinimas (pvz., grįžtamasis poveikis, nemokamų keleivių skaičius ir pan.)							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4c: EEO sistemos kontrolės ir (arba) vertinimo poreikių įvertinimas							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4d: su EEO sistema susijusių įvairių dalyvių (pvz., įpareigotųjų šalių, rinkos dalyvių ir t. t.) žinių įtraukimo į politikos (per)kūrimą grįžtamojo ryšio ciklą kūrimas							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Teisiniai ir (arba) politiniai aspektai	Įvertinkite nuo 0 iki 5						
	0	1	2	3	4	5	
Q4e: Paramos EEO sistemos įgyvendinimui gavimas							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4f: Tikslų nustatymas ir nustatytų tikslų stebėjimas iš politinės pusės							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							

Q4g: Koordinavimas su kitomis politikos kryptimis / iniciatyvomis, siekiant kuo veiksmingiau pasiekti nustatytus tikslus (užtikrinant papildomumą ir visapusiškumą)											☐	
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Q4h: Atitinkamų EEO sistemos sektorių nustatymas, pritaikant ją pagal konkrečius energijos taupymo tikslus												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Q4i: Užtikrinti teisingumą / kovoti su paskirstomuoju poveikiu (pvz., mažinti energijos nepriteklių)												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Politikos įgyvendinimo organizavimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5											
	0	1	2	3	4	5						
Q4j: Įvairių suinteresuotųjų šalių (pvz., nacionalinių valdžios institucijų, įpareigotųjų šalių) vaidmenų ir atitinkamos atsakomybės apibrėžimas												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Q4k: Mažos administracinės naštos, susijusios su EEO sistema ir (arba) politika, užtikrinimas įpareigotosioms šalims												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Bendravimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5											
	0	1	2	3	4	5						
Q4l: Įtraukti atitinkamas suinteresuotąsias šalis į EEO sistemos politikos (per)kūrimo procesą												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
4m ketvirtis: Suteikti įpareigotosioms šalims pakankamai informacijos, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Q4n: Informuotumo apie energijos vartojimo efektyvumo galimybes ir naudą didinimas												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Q4o: Remkite skirtingų profesijų atstovų keitimąsi žiniomis apie EEO sistemą savo organizacijoje												☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>												
Gebėjimų stiprinimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5											
	0	1	2	3	4	5						
Q4p: Žinių teikimas energijos vartojimo efektyvumo veiksnių ir konsultacijų energetikos klausimais specialistams												☐

<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Finansinis	Įvertinkite nuo 0 iki 5						
	0	1	2	3	4	5	
Q4q: Biudžeto įsipareigojimas EEO sistemai							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4r: Politikos kūrimas siekiant sumažinti visų susijusių šalių išlaidas							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Ketvirtį ketvirčiai: Užtikrinti EEO sistemos tvarumą refinansavimo požiūriu (pvz., susigrąžinant išlaidas įpareigotosioms šalims)							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4t: Suprasti tikslinės (-ių) grupės (-ių), įpareigotųjų šalių investicinių pajėgumą ir finansinius poreikius, kad būtų galima parengti įpareigojimus pagal jų galimybes.							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4u: Užtikrinti, kad valstybės subsidijos būtų naudojamos efektyviai (pvz., užkirsti kelią dvigubam finansavimui, jei jis neleidžiamas)							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Techninis ir (arba) praktinis	Įvertinkite nuo 0 iki 5						
	0	1	2	3	4	5	
Q4v: Energijos vartojimo efektyvumo taupymo reikšmingumo							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4w: Energijos vartojimo efektyvumo taupymo papildomumo							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4x: Energijos sutaupymo pervertinimas, melagingi pareiškimai)							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4y: Tvirtos MRV sistemos sukūrimas (konkretesni klausimai šia tema bus pateikti antroje klausimyno dalyje)							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4z: Atsižvelgiant į rinkos transformaciją ir techninę plėtrą (per)kuriant EEO sistemą							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q4aa: Prašome pridėti su politikos įgyvendinimu susijusias temas, kurios, jūsų nuomone, yra svarbios dalijimuisi patirtimi ir gebėjimų stiprinimui ir kurios dar nebuvo aptartos:							

Atidaryti teksto langą

5a klausimas: Ar žinote apie kokius nors esamus išteklius ar priemones (pvz., gaires, atvejų tyrimus, politikos rekomendacijas ir pan.), kurie padėtų jums įgyvendinti 7 straipsnio politiką / laikytis EED 7 straipsnio. Tai gali būti jūsų šalyje sukurtos priemonės ir ištekliai arba išoriniai ištekliai (iš kitų šalių, Europos projektų, tarptautinių organizacijų ir t. t.).

- Taip. Prašome juos išvardyti čia: (Prašome tęsti 5b klausimą)
- Ne. (Tęskite 6 klausimą.)
- Man neaktualu. (Tęskite 6 klausimą.)

5b klausimas: Ar naudojotės šiomis priemonėmis ir ištekliais?

- Taip. (Tęskite 5c klausimą.)
- Ne. (Tęskite 6 klausimą.)

5c klausimas: Ar jie buvo naudingi? Paašškinkite.

.....

Stebėseną, ataskaitų teikimas ir tikrinimas pagal EED 7 straipsnį

6 klausimas: Ar dalyvaujate (*) vykdant stebėseną, teikiant ataskaitas ar atliekant patikrą pagal 7 EED straipsnį?

(*) jums taip pat rūpi, jei dalyvaujate energijos vartojimo efektyvumo operacijų kontrolėje ir (arba) teikiate ataskaitas, kurių reikalaujama pagal EEO sistemą (pvz., baltuosius sertifikatus).

- Taip. (Tęskite 7a klausimą.)
- Ne. (Tęskite 9 klausimą.)

7 klausimas: Klausimai apie stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal 7 EED straipsnį

Remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant įvairias įpareigojimų sistemas ir (arba) alternatyvias priemones bei Europos projektus, buvo nustatyti šie pagrindiniai klausimai, kurie yra svarbūs dalijantis patirtimi.

Įvertinkite temas pagal dalijimosi patirtimi ir gebėjimu stiprinimo poreiki nuo 1 iki 5.

1 Pagalbos nereikia. ←—————→ 5 Reikia daug pagalbos.

0 Nėra nuomonės. Nedalyvauja nagrinėjant temą.

Taip pat įvertinkite, ar minėta tema yra **prioritetinė jūsų organizacijos / jūsų šalies problema.**

Po kiekviena tema rasite galimybę paašškinti savo **profesini požiūri į šia temą.** Nurodykite, kokio **keitimosi žiniomis šia tema būdo pageidautumėte (pvz., praktinio seminaro, gerosios patirties pavyzdžiu ir pan.).**

Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo organizavimas pagal EED 7 straipsnį	Įvertinkite nuo 0 iki 5						Prioritetas?
	0	1	2	3	4	5	
Q7a: Trūksta arba nenurodytos atsakomybės sritys tarp skirtingų nacionalinių institucijų							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q7b: Grįžtamojo ryšio ciklo kūrimas, siekiant įtraukti įvairių dalyvių (pvz., įpareigotųjų šalių, rinkos dalyvių ir t. t.) žinias, susijusias su EEO sistemos stebėseną, tikrinimu ir ataskaitų teikimu EEO politikos (per)kūrimui							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Teisiniai ir (arba) politiniai	Įvertinkite nuo 0 iki 5						Prioritetas?
	0	1	2	3	4	5	
Q7c: Neaiškios arba neapibrėžtos stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo gairės, susijusios su 7 EED straipsniu							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q7d: Politinės paramos trūkumas stebėsenos (ataskaitų teikimo ir tikrinimo) sistemos įgyvendinimui ir (per)kūrimui							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Q7e: Sankcijų nebuvimas (arba sankcijų netaikymas) įpareigotosioms šalims, nesilaikančioms teisinio reglamentavimo pagal EED 7 straipsnį							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Gebėjimų stiprinimas	Įvertinkite nuo 0 iki 5						Prioritetas?
	0	1	2	3	4	5	
Q7f: Trūksta apmokytų darbuotojų stebėsenos / ataskaitų teikimo ir tikrinimo srityje, susijusioje su 7 EED straipsniu							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Finansinis	Įvertinkite nuo 0 iki 5						Prioritetas?
	0	1	2	3	4	5	
Q7g: Ekonomiškai efektyvus stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo paslaugų teikimas pagal 7 EED straipsnį							☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>							
Techninis ir (arba) praktinis	Įvertinkite nuo 0 iki 5						Prioritetas?
	0	1	2	3	4	5	

Q7h: internetinių programų, skaičiavimo gairių/įrankių ir kt.											☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>											
Qi: Energijos suvartojimas prieš ir po priemonės įgyvendinimo											☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>											
Q7j: skirtingų duomenų valdymo priemonių (pvz., viešųjų ir privataus sektoriaus priemonių) suderinamumo užtikrinimas											☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>											
Q7k: Duomenų, kurie turi būti pateikti nacionalinėms institucijoms stebėsenai ir (arba) ataskaitų teikimui bei tikrinimui, apibrėžimas											☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>											
Q7l: Reprezentatyvios stebėsenos ir (arba) ataskaitų teikimo ir tikrinimo pagal 7 EED straipsnį imties dydžio ir parametrų nustatymas											☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>											
Q7m: Energijos vartojimo efektyvumo priemonių (atskirų veiksmų) kontrolės parametrų nustatymas, siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų galiojančią energetikos politiką											☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>											
Q7n: Apibrėžti procesą tuo atveju, jei įpareigosios šalys neteisingai apskaičiuoja arba neįvykdo energijos vartojimo efektyvumo priemonių (atskiru veiksmu)											☐
<i>Atidaryti teksto langą</i>											
Q7o: Prašome pridėti temas, susijusias su stebėseną, ataskaitų teikimu ir tikrinimu pagal 7 EED straipsnį, kurios, jūsų nuomone, yra svarbios dalijimuisi patirtimi ir gebėjimų stiprinimui:											
<i>Atidaryti teksto langą</i>											

8a klausimas: Ar žinote apie kokius nors esamus išteklius ar priemones, padedančias vykdyti stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo reikalavimus pagal 7 straipsnį. Tai gali būti jūsų šalyje sukurtos priemonės ir ištekliai arba išoriniai ištekliai (iš kitų šalių, Europos projektų, tarptautinių organizacijų ir t. t.). *(Jie nebūtinai turi būti aiškiai susiję su 7 straipsniu, pavyzdžiui, Tarptautinis veiklos rezultatų matavimo ir tikrinimo protokolas (IPMVP)).*

- Taip. Prašome juos išvardyti čia: **(Tęskite 8b klausimą.)**
- Ne. **(Tęskite 9 klausimą.)**

8b klausimas: Ar naudojotės šiomis priemonėmis ir ištekliais?

- Taip. **(Tęskite 8c klausimą.)**
- Ne. **(Tęskite 9 klausimą.)**

8c klausimas: Ar jie buvo naudingi? Paaiškinkite.

.....

Jūsų bendra nuomonė apie tai, ką ENSMOV turėtų padaryti jūsų labai

9 klausimas: Ar yra konkrečių politikos krypčių ar sektorių, kuriems norėtumėte, kad ENSMOV projektas būtų skirtas?

.....

10 klausimas: Galiausiai, ką galėtumėte padaryti, kad ENSMOV projektas padėtų jums įgyvendinti politiką arba stebėti, tikrinti ir teikti ataskaitas, susijusias su EED 7 straipsniu, jūsų šalyje?

.....

11 klausimas: Ar norėtumėte pateikti atsiliepimą apie šio klausimyno struktūrą ir turinį?

Taip.

.....

Ne.

Kontaktinė informacija

Šalis:

Organizacijos pavadinimas:

Vardas ir pavardė:

El. paštas:

Dėkojame, kad užpildėte šį klausimyną.

Jūsų atsakymai yra labai vertingi siekiant užtikrinti, kad pagal projektą sukurti ištekliai ir priemonės atitiktų valstybių narių poreikius įgyvendinant EED 7 straipsnį. Įvertinus rezultatus, būsite pakviesti pateikti atsiliepimus apie ataskaitos rezultatus.

Jei turite klausimų, nedvejodami kreipkitės į Bettiną Reidlinger.

Bettina.Reidlinger@energyagency.at